1508

VITT. EMANUELE

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
41
1 G
1
ROMA

6-41, f-99

6-41-f.29

DECRETA PRIMAE ET SECVNDAE CONGREG. GENERALIS SOCIETATIS IESV.

Et Canones ſecundæ.

R O M AE.
In Collegio Societatis I e s v.
M. D. LXVIII.
Cum facultate Superiorum.

ACTA IN PRIMA CONGREGATIONE generali ſocietatis noſtræ poſt electionem præpoſiti, incipiendo à tertia die Iulij. 1553.

QVAE in Congregatione generali acta fuerunt, in hunc ordinem redigentur, Vt primo ponantur decreta, quæ ad rationem ipſius congregationis pertinent. Secundo, ea, quæ ad conſtitutiones attinẽt circa res. Tertio, quæ ad eaſdem circa uerba. Quarto, agetur de quibuſdam conſtitutionibus repertis extra librum conſtitutionum. Quinto, de ijs, quæ ad uerſionem, & editionem conſtitutionum pertinent. Sexto, ſequentur quæ de alijs varijs rebus decreta ſunt. Septimo, de diſſolutione congregationis.

TITVLVS PRIMVS CIRCA rationem congregationis.

PRIMVM DECRETVM.

1 *Quòd non expirat poteſtas Prouincialium, & aliorum officialium per mortem Præpoſiti Generalis, nec per electionem noui, donec diſſoluatur congregatio generalis: & ita declaratur quod in bullis, & conſtitutionibus hac de re habetur. Quodq; non liceat Præpoſito mutare huiuſmodi officiales vſq; ad diſſolutionem congregationis, niſi eidem præfatæ congregationi ali-*

quem eſſe mutandum videretur.

2 *Quòd præpoſiti Prouinciales, & alij officiales manere debent in ſuis locis (de quibus ante electionem actum eſt) ad ſententias dicendas.*

3 *Præterea actum eſt de procuratoribus prouinciarum, an admittendi eſſent cum ſuffragio in congregationem: & viſum eſt admitti debere, & quidem cum ſuffragio, & ſuppleri, ſiquid deeſſet iuxta conſtitutiones, vt legitime intereſſe, & ſuffragium habere poſſent. Fuerunt autem quinque procuratores, Pater Emanuel Godinus Portugalliæ. P. Georgius Serranus Indiæ. P. Doctor Antonius Cordeſſes Aragoniæ. P. Didacus de Guzman Italiæ. P. Doctor Didacus de Auellaneda Bethicæ, & ex illo tempore interfuerunt congregationi.*

4 *Quòd vno die proponi, & alio rem confici oportet, in rebus grauioribus, cuiuſmodi ſunt quæ in congregatione generali neceſſario veniunt tractanda. Siquæ alia proponentur, pro arbitrio patris præpoſiti, aut eodem, aut alio die tractabuntur.*

5 *Quòd quæ proponenda ſunt ordine in declarationibus in 7. caput, conſtitutionũ dicto, proponi debẽt, vt poſt prouincialem ſequantur reliqui de eadem prouincia: ſed cum ſententiæ dicendæ ſunt, dici debent eo ordine, quo diffinitum eſt ſedendum eſſe, decreto decimo ante electionem.*

6 *Quod dicitur ſeptimo capite conſtitutionũ octauæ partis,*

partis ſi rebus agitatis nihil ferè omnium conſenſu conſtitueretur exponendum eſſe To. omnium conſenſu intelligi de maiori parte ſuffragiorum, cui ſtandum eſt, vt etiā alijs in rebus.

7 *Quod cum diffinitores eligendi ſunt per ſcrutinium ad maiorem partem ſuffragiorum eligi eos oporteat.*

8 *Quòd præpoſitum generalem habere duo ſuffragia, & præterea qualitatem præcedendi cæteris paribus, intelligendum eſt in congregatione ipſa generali, & nō quando res inter ipſum, et quatuor diffinitores tranſigendæ ſunt. Tunc enim vnum ſuffragium ſolum habebit, cū prærogatiua præcedendi in caſu paritatis.*

9 *Vt poſt decretū congregationis plenæ, vel etiā diffinitorum cum Præpoſito, concederetur cuiuis, una interceſſio, ideſt facultas contradicendi in re quauis. In abrogatione autem alicuius veteris conſtitutionis, vel nouæ inſtitutione, etiam duæ interceſſiones permitterentur: ſtandum eſſe nihilominus ſiue ſemel, ſiue bis intercedatur, illorum diffinitioni, penes quos eſt facultas diffiniendi.*

10 *Vtrum ita debeat ſe accingere congregatio, vt antequàm ſoluatur imponat (quoad fieri poterit) vltimā manū conſtitutionibus. Reſponsū eſt affirmatiuè.*

11 *Si placet vt ita fiat, an præponenda ſint negocia prouincialium qui non diſceſſuri ſunt ante ſolutam congregationē, an poſtponenda? viſum eſt dum tractarentur quædam dubia circa conſtitutiones, à congregatio-*

 ne par-

ne particulari (cui eſt commiſſum ita tamen ut poſtea referrentur ad Generalem) proponenda eſſe quæ à prouincijs afferebantur, vt tamen ordo rerum initio propoſitus ſeruetur, poſt decreta pertinentia ad conſtitutiones, hæc ponentur.

12 *An ſint audienda quæcunque ſinguli patres annotauerunt in conſtitutiones: an potius iubendum, vt præcipua quæq; primum proponant, vt ſaltem de illis: quæ maius faceſſunt negotium ſtatuere poſsit Congregatio antequàm ſoluatur. Poſterius hoc placuit.*

13 *An ſint omnia referenda pro cuiuslibet arbitrio ad plenam Congregationem: an ſolum quæ in priuata conſultatione iudicabuntur digna, vt prius ſtatutum fuit. Poſterius placuit.*

14 *Si aliquis ex deputandis ad priuatam conſultationem in materia Conſtitutionum opponat aliquid conſtitutionibus, an ipſemet debeat adhiberi in conſultationem eius rei, ita vt habeat ſuffragium cum cæteris; an vero eo ſemoto ſufficiendus ſit alius ea in re. Reſponſum eſt, non eſſe ſemouendum.*

TITVLVS SECVNDVS DE HIS QVAE pertinent ad conſtitutiones circa res ipſas.

PRIMVM DECRETVM.

1 *Propoſitum fuit an liceret, & etiam an expediret ex conſtitutionibus aliquid immutare, & viſum eſt ac ſtatutum eas firmas, & ratas habendas eſſe, &*

etiam

etiam obſeruandas, prout in exemplari originali Patris noſtri Ignatij habentur.

2 Deinde non ſolum in vniuerſum non eſſe agendum, ſed nec particulatim de conſtitutionibus ſubſtantialibus noſtri inſtituti. De alijs poſſe quidem tractari, ſed ſine experimento, vel ratione clariſſima, nihil poſſe immutari: licere tamen de omnibus declarationem petere, referendo ad Congregationẽ, vt ipſa cenſeret quã declaratione opus eſſet.

3 Statutum eſt vt omnia dubia, quæ ad conſtitutiones pertinerent, viderẽtur a patribus Hieronymo Natali, & Ioanne de Polanco; & vt Congregationi proponerent ſi quid videretur addendum, vel mutandum in conſtitutionibus: & alij qui dubia haberent, vt ad hos duos referrent. Et ſi eis ſatisfieri non poſſet, vt eorum dubia Congregationi proponerentur. Et ita propoſita fuerunt non nulla quæ ſparſim varijs ſeſſionibus tractata ſunt: ſed ſimul coniuncta hic ſubdentur; alia cognitioni Superioris reſeruata fuerunt, nec in generali Congregatione propoſita.

4 Deinde de modo executionis ad huiuſmodi tractanda, viſum eſt quatuor eſſe deſignãdos, qui cum patre Præpoſito, auditis quæ obijcerẽtur, iudicarent quid eſſet proponendum Congregationi generali, ſi vel ipſi non ſibi ſatisfacerent, vel obijcientibus.

5 Cum propoſitum fuiſſet, an ad res aliquas pertinentes ad conſtitutiones poſſent aliqui diffinitores eligi

quibus ſuam poteſtatem daret congregatio: viſum eſt nullos diffinitores eligendos eſſe, cum auctoritate ad immutandum conſtitutiones, ſed vt ipſa congregatio imponeret vltimam manum, & auctoritatem ipſarum confirmaret, licet confirmatæ alioqui ſatis eſſent: & his abſolutis, vt primo quoque tempore diſſolueretur congregatio de licentia, & cum benedictione Pontificis non tamen antequàm imponeret vltimam manum conſtitutionibus; & ideo eſſe iubendum, vt quæcunque ſinguli patres annotaſſent (quæ præſertim negotium faceſſerent) proponerent congregationi.

6 An approbatio noſtri inſtituti per Paulum IIII. eſſet initio examinis ponenda. Quæſitum eſt, & viſum ſatis eſſe ſi in ſcholio apponatur.

7 Fuerunt propoſita quædam loca conſtitutionum, et inter duas lectiones declarat. literæ D. in caput primũ examinis prior lectio probatur quæ eſt illa ipſa quæ in quarto. §. ſuper dictum caput habetur: & incipit. Sin eſtas quatro maneras &c.

8 In declarationib. ſuper tertiũ caput examinis. §. ſea interogado. dubitabatur quænam deberet præferri ex tribus quæ inueniebantur declarationibus de re eadem & vltima præferenda videbatur, quæ incipiebat electio harum perſonarum addendo tamen in vltima parte aliquid ex ſecunda, hoc ſcilicet quòd ſequitur (ſi tamen inferior ſe non ad id accommodaret quod ſuperior conuenire iudicat) oportebit eum extra domum egredi, niſi

niſi aliud ſuperiori videretur. Reſpōsū. Viſum eſt congregationi generali, tertiam conſtitutionem eſſe probandam ſine additione, poſſe tamen additionem huiusmodi poni in ſuperioris inſtructione.

9 *In declarationib. ſuper quartum caput examinis* 5. *(De ſu parte es bien que ſe liguen) vbi dicit ſocietas habeat libertatem ad eos dimittendos quando non faciunt, quod debent huius vltimi dicti loco, an reponi debeat, cum non conuenit, vt in ſocietate maneant. Reſp. Ad hoc dictum eſt, vt maneret textus antiquus, & ſcholium adderetur, vt referat ad alia loca, in quibus agitur de alijs dimittendis.*

10 *Ex declaratione in quartum caput ſecundæ partis ſic habebatur, qui egrediuntur à ſocietate, ſua ſponte, quāuis iudicentur ad eam idonei, ſi aliam religionem eſſent ingreſsi, & habitum eius aſſumpſiſſent, non uideretur ſocietas eos recipere debere, nec minus curare vt eos ad ſe reduceret. Huius loco an dici debeat quod ſequitur. Nec curare vt eos ad ſe reduceret, ſi quidem ſint Nouitij, nam in alijs vti poterit ſocietas (ſi in aliquo caſo videbitur ad maius Dei, ac Domini noſtri obſequium fore) facultatibus a Paulo tertio conceßis, quandoquidem aliam religionem ingrediendo non ideo de iure deſierunt eſſe de ſocietate noſtra. Reſponſum fuit in ſcholio id ponendum eſſe.*

11 *Ex declar. ſuper proœmium quartæ partis, vbi dicitur ex hiſpano originali videri neceſſarium, vel in*

primis

primis rationi conſentaneum, eos qui in ſocietatem in-greſſuri ſunt, viros eſſe &c. Additum erat, Qui in eam ad profeßionem, & in coadiutores ſpirituales formatos ſunt ingreſſuri, viros eſſe &c. Reſponſum. tollendum eſſe quod fuit additum uiſum eſt.

12 *Super ſecundum caput quartæ partis, textus ſic habet, et tunc nō poteſt Societas nec eius Generalis quód ſic relinquitur vel eius partem vllis extra ſocietatem hominibus donare, ſed ſi ipſa curam quam habebat reliquerit, poterunt qui aliunde poteſtatem habebunt, alicui pio operi quod ſic relictum fuerit applicare. Dubitabatur an expediret hoc ita ſtatui, an potius diſtinctione aliqua vti, alia eſt enim ratio collegiorum, quæ ſine vlla obligatione relinquuntur Societatis arbitrio, alia eorum quæ cū obligatione aliqua. Rurſus aliqua poſſent fieri collegia vel domus, ex eleemoſinis, vel ex bonis alicuius de ſocietate, qui cōmodū ſocietatis ipſius præcipuè intēdit, alia ab alio fundatore externo, quē aliud quidpiā mouet. Viſum eſt Congregationi, hanc clauſulam eſſe emendandā prout in textu originali, et alio approbato á tota congregatione habetur in dicto. §.*

13 *Caput ſextum conſt. quartæ partis, vbi dicitur, defendendam traductionem quoad eius fieri poterit, viſum eſt tollenda eſſe vltima hæc verba (quo ad eius fieri poterit) quia vbique poteſt defendi vulgata editio, iuxta conſtitutionem concilij Tridentini.*

14 *Caput nonum conſt. quartæ partis. §. alij educuntur.*

tur poſt ſeptem annos, totus §. ad declarationes tranſferendus viſus eſt, ſicuti translatus eſt alius capite tertio, de quo hic facit mentionem.

15 Capiti duodecimo quartæ partis cōſtitutionū vbi dicitur, cognitionem literarum humaniorum neceſſariā eſſe, & linguarum latinæ, & græcæ, additur, & hæbraicæ, & remouetur ex inferiori loco ſequenti. Nam hæbrea lingua, potius cum latina, & græca numeranda viſa eſt, quám cum caldaica, & arabica.

16 Super decimum tertiū caput conſtitutionū quartæ partis, vbi dicitur, præſideat qui contentionem dirimat, petebatur; an addenda eſſet ſequens declaratio. Quamuis hoc valde conueniat cum fieri poterit, non eſt intelligendum quòd obligetur ſocietas ſemper ad dandum huiuſmodi præſidem, qui officijs huiuſmodi fungatur. Antiquiſſimus.n. præceptorum, qui diſputant, poterit præſtare quòd ex hoc officio iuxta rectoris iudicium conueniet. Reſponſum fuit talem declarationem in ſcholio ponendam eſſe.

17 Super decimum tertium caput, quartæ partis declaratio: vbi dicitur. §. primo, in quodam tractatu, viſum eſt addendum eſſe per Generalem Præpoſitum approbato.

18 Eodem capite. §. Non ſolum, habebat textus non ſolum repetitiones vltimæ lectionis, verum hebdomadæ, menſis, et anni fieri opportebit, huius loco ſic reponendum viſum eſt. non ſolum repetitiones vltimæ le-

ctionis fieri opportebit, verum & hebdomadæ, & longioris temporis, prout expedire iudicabitur.

19 *Capiti decimoquarto conſtitutionum vltimo. vbi dicebatur in logica, philoſophia naturali, & morali additum eſt, & Metaphiſica.*

20 *Super decimum quintum caput conſtitutionũ ad finem vbi dicitur honore inuicem præueniant, et doctiores infima loca procurent, ſic emendatum eſt, honore inuicem præueniant, nulla obſeruata differentia locorũ.*

21 *Cum non inueniantur correctores multis in locis, & in alijs ſuſtentari nequeant: vel nolint ſcholaſtici ab illis corrigi petitum eſt, an conſtitutio decimi ſexti capitis quartæ partis pertinens ad correctionem externorum ſcholaſticorum, aliqua declaratione relaxari deberet, an potius manere conſtitutionem (vt iacet) licet diſpenſetur alicubi pro re nata. Reſponſum eſt, conſtitutionem, vt iacet eſſe retinendam, & ſeruandam: ſicubi tamen neceſſe fuerit diſpenſare poſſe præpoſitum generalem.*

22 *An aliquæ ceremoniæ in profeſſionibus emittendis addi deberent ad eas quæ in conſtitutionibus habentur tertio capite quintæ partis. Statutum eſt conſtitutiones eſſe ſeruandas, nec ceremonias addendas.*

23 *Super ſecundũ caput, ſextæ partis declarationũ. §. (quamuis) vbi dicitur, non debet quidquã accipi tanquam ſtipendium, additum eſt, vel eleemoſyna pro his quæ ob ſolum Chriſti obſequium &c. cõmunicantur.*

Actum

24 *Actum eſt deinde an expediret quandam declarationẽ ſuper ſecundũ caput ſextæ partis expungi oporteret vt paupertas ſancta magis reſtringeretur: quæ ſic habet. Cum vniuerſaliter obſeruetur, nec ius ſuccedendi, nec proprium quid profeſſos habere, nihilominus ſi aliquis ſua deuotione, & ſancta cum intentione, ad maiorem Dei gloriam motus ante ſuam profeſsionem á Sede Apoſtolica facultatem obtineret; vt vel ipſe, vel domus in qua profeſsionem emiſit, poſſet ius ſuccedendi in hæreditate habere; dum non ad priuatũ vſum illius, ſed ad pia opera, vel ad quæ alioqui obligaretur, poſſent ea applicari, & omnia præpoſiti generalis arbitrio ſubdi, non contra iſtam conſtitutionem, uel eius intentionem extimaretur. Hactenus conſtitutio. Viſum eſt ergo congregationi, hanc declarationem ex ipſo libro conſtitutionum expungendam eſſe, quo magis puræ, & ſanctæ paupertati conſuleretur.*

25 *Cum conſtitutiones dicant 3. capite 6. partis, veſperas cantari poſſe, non item miſſam; an ſit ſtatuendum in vniuerſum miſſas cantari poſſe, an non; ſed potius conſtitutionem teneri, & diſpenſari in aliqua domo, vel collegio, vbi ratione prouinciæ iudicaretur expedire, vt in India, Bohemia, et alijs locis. Reſponſum eſt ſeruandam eſſe conſtitutionem, & non niſi ex grauiſsima cauſa diſpenſandum eſſe à præpoſito generali, vt miſſa cantetur: & id tantum dominicis diebus, & feſtis.*

Cum

26 *Cum dicatur in declarationibus, eodem capite de cantu veſperarum, quod ne gregorianus quidem eſſe debeat: an id immutari oporteat nec ne; licet aliquo in loco diſpenſetur, vt cum cantu prædicto, vel alio dicantur cum expedire iudicabitur, vt hactenus Romæ factum eſt. Reſponſum eſt, conſtitutiones obſeruandas eßeinhac parte, nec per conſtitutionem nouam ab illis quid diuerſum ſtatuendum eſſe.*

27 *Super primum caput octauæ partis declarat. §. debet etiam certiorē reddere, vbi dicit textus, & ſponte ſua, etiam eius loco ſupplere debet, cum per aduerſam corporis valetudinem, vel occupationes, vel aliquam aliam cauſam ille in re aliqua officio ſuo deeßet. Repoſitum eſt ſic; & ſponte ſua etiam eius loco id faciat, cum per aduerſam corporis valetudinem, vel occupationes, vel aliquam aliam cauſam ille in hac parte officio ſuo deeßet. Cauſa emendationis eſt, ne videatur in re alia, quam in ſcribendo debere collateralem ſupplere vices rectoris ſponte ſua.*

28 *Super caput 3. octauæ partis declarat. § primo, vbi habetur in originali, nihilominus poſſent huiuſmodi officiales ſuffragium actiuum, & paßiuum ad reliqua habere, præterquam vt profeßis præeſſe poſsint, ſic emendandum uidebatur quibuſdam. Præterquam vt profeßis 4. votorum ordinarie præſint; & erat ratio emendationis quia ad tempus, qui non eſt profeſſus, poſſet præeſſe collegio, vel prouinciæ in qua ſunt profeſsi,*

feſsi, ſed non ordinarie, ijs præeſſe debent qui quatuor vota profeſſi ſint, ſecus ſi tria. Congregatio generalis ab hac emendatione ſuſtulit To. ordinarie.

29 *Deinde actum fuit, vt magis declararetur quod pertinet ad officium Vicarij generalis capite 4. 8. partis, & ad electionem eius, & poteſtatem, & nominatim qui reputari debeant vicini, vt vocentur ad eius electionem, & an ſolum ad congregandam ſocietatẽ, vel etiam ad gubernandam, ius habeat, & vt aliqui deputarentur qui hæc tractarent, & ad congregationem referrent. Reſponſum fuit, aliquibus eſſe committendum hoc negocium, vt officium Vicarij conficerent, vbi, & reliqua prædicta tractarentur, & ad congregationem referrẽt. illud tamen declaratum fuit, non tantum ad conuocandam ſocietatem, ſed etiam ad eandem gubernandam vicarij officium ſe extendere. Fuerunt ergo deſignati Patres, Magiſter Natalis, D. Torres, Ludouicus Gonzalez, cum Magiſtro Ioanne de Polanco, vt viderent officium Vicarij generalis, & referrent ad congregationem, quod tamen propter temporis Anguſtias facere non licuit.*

30 *Circa eandem octauam partem cap. quinto, propoſitum fuit etiã an congregatio generalis ad Præpoſiti electionem indicta, poſt prædeceſſoris mortem nunciatam, ad certum tempus cogi deberet: intra quod ſi non omnes conuenirent, reliqui qui præſentes erunt, rem tranſigant, & congregatio generalis plena & legitima ha-*

ma habeatur. Reſponſum eſt conſtitutiones quod ad tẽpus attinet, eſſe ſeruandas, & ſi prorogatio eſſet facienda, per vicarium fieri debere, & aßiſtentes, ad plura ſuffragia, ſi tamen exacto termino præſcripto in initio, venerint aliqui deſignati ad congregationẽ, vt illi etiam ſuffragium habeant ad prorogationem tẽporis præſcripti.

31 *Super ſeptimum caput octauæ partis vbi dicitur, de ordine ſedendi & dicendi ſententias in congregatione, tollendus videbatur ille qui ponitur in prædicto capite, & iuxta decretum congregationis factum ante electionem emendandus, prout in originali hiſpanico aliquot verſus huius. §. primi ſeptimi cap. deleti ſunt, inde incipiendo, Y para la facilidad &c. & quod dicebatur initio huius. §. loquentur eodem ordine &c. fiat ſcholium quo declaretur in proponendo hoc intelligi. Placuit.*

32 *Super ſeptimũ caput octauæ partis vbi dicitur eligendos eſſe diffinitores, ſi non omnes vel ferè omnes cõſenſerint, interpretabatur prius cõgregatio de maiori parte: ita vt ſi maior pars non conſenſiſſet, eligendi eſſent diffinitores Petitum eſt ergo an iuxta iſta interpretationem conſtitutiones emendari debeant nec ne. Nihil diffiniendum eſſe in alterutram partem dixit congregatio: & vt ſcholium fieret, in quo diceretur quatuor fuiſſe ſententias hac de re: primam quod pendeat diffinitio ab omnium, vel pene omnium ſententia:*

ſecundam

Secundam quod à maiori parte, quàm media. Tertiã quod à maiori parte ſimpliciter. Quarta fuit, quod ille communis conſenſus refertur ad electionem diffinitorum, ita vt fiat diſtinctio poſt illa verba quæ habentur in originali hiſpanico (vna parte, ò otra) & communi conſenſu, vel ferè omnium eligendi diffinitores dicantur.

33 Vigeſima quarta Auguſti, propoſitum fuit ex parte Summi Pontificis, vt cogitaremus de Præpoſito generali noſtro, an perpetuus eſſe deberet, vt dicitur in primo capite conſtitutionum nonæ partis, & eius declaratione. Et viſum eſt nemine diſcrepante omnino perpetuum eſſe debere. Et cum die ſequenti idem proponeretur, idem congregatio ſenſit. De modo autem loquendi Summo Pontifici, res commiſſa eſt ipſi Præpoſito generali. Vt autem poſſet ſuæ ſanctitati ſignificari noſtræ Societatis iudicium, ſcripta fuit epiſtola, quæ iam ſubdetur, Summo Pontifici ab omnibus, præterquàm ab ipſo Præpoſito ſubſcripta.

Beatiſsime Pater.

CVM Reuerendiſsimus Cardinalis Paciecchus electioni noſtri Præpoſiti, iuſſu veſtræ ſanctitatis interfuit; antequàm ea fieret, V. Beatitudinis mentem de qualitate perſonæ, quàm eligere deberemus, & animipropenſione, vt electus perpetuus eſſet, potius quã

ad certum, & diffinitum tempus, nobis ſignificauit. Quanquã V. Sanctitas pro ſua benignitate id noſtræ congregationi integrum relinquebat: nos omnes lætiſſimis animis ſignificationem hanc voluntatis V. Beatitudinis [tanquam à Deo profectam] accepimus: qui, vt & nos etiam idem ſentiremus, & optaremus faciebat. Poſtea ubi V. Sãctitas ad pedum oſcula nos admittere, & tanta charitate ad diuinum obſequium excitare, & inflammare dignata eſt, præter cætera, eaque ſingularia, quæ nobis in Domino liberaliſſimè eſt elargita, electionem Præpoſiti, quem perpetuum elegeramus, libentiſſime confirmauit. Qua de re quantas poſſumus diuinæ clementiæ, & V. Beatitudini gratias agimus. Cæterum his diebus Reuerendiſſimus Cardinalis Tranenſis nobis ſignificauit V. Sanctitatẽ etiam nunc de perpetuitate Præpoſiti aliquid dubij habere, proinde, vt ea de re cogitaremus edixit. Quod & fecimus præmiſſis ad Deum orationibus, & cum in congregatione ſemel atquè iterum id eſſet propoſitum, omnes ſummo conſenſu nemine diſcrepante iudicauimus, multo conuenientius eſſe noſtræ Societati, vt noſter Præpoſitus, quamdiu vixerit, non mutetur: Quamuis tamen hæc ita ſint, obedientiæ filij ſumus, et quidem paratiſſimi ad ea omnia præſtanda, quæ V. Sãctitas imperabit, quia vero fieri poteſt, vt de noſtro iudicio certior fieri V. Beatitudo fortaſſe velit, illud hic infra ſubſcripſimus, humiliter qualecunque

id eſt

id eſt, iudicio V. Beatitudinis ſubijcientes. iij. Calendas Septembris M. D. LVIII.

Hanc epiſtolam 13. Auguſti omnes profeſſi ſub ſcripſimus, præter duos, qui diſceſſerant, P. Caniſium, & P. Pelletarium, & ipſum etiam Præpoſitum, quē non decebat eam ſubſcribere. Eidem tamen Epiſtola data eſt, quam tulit ſecum, ſed non dedit Pontifici honeſtas ob cauſas.

34 *Dubitatum eſt an præter caſus illos ſex qui in quarto capite nonæ partis narrantur aliquis alius addi deberet, propter quem remouendus eſſet à gubernatione Præpoſitus; cum .ſ. incurius, vel remiſſus fieret, vel alioqui ineptus ad gubernationem, non ex cauſa naturali (propter quam Vicarius dicitur eligendus qui eius officium gerat) ſed ex uoluntaria.*

Statutum eſt autem, nullos caſus eſſe addendos ad illos ſex; nec quicquàm immutandum in conſtitutionibus, quod attinet ad prouidentiã Societatis circa Præpoſitum, & ſpeciatim non eſſe explicandum aliquem caſum de remiſſione voluntaria Præpoſiti.

35 *Generatim ſtatutum eſt, nonam partem conſtitutionum ad vnguem eſſe obſeruandam, ſiquid tamen experimento, vel ratione manifeſta in dubium vocari accideret, id tractari permiſſum eſt, ſicut in vniuerſum de conſtitutionibus ſecundo decreto ſtatutum fuerat.*

36 *In decima parte conſtitutionum ſub finem vbi dicitur, Conſtitutiones quæ ad ſingulos pertinent eſſe ſin-*

gulis menſibus legendas, viſum eſt conformari debere cum eo quod dixerat in quarta parte, & alibi, de lectione conſtitutionum, & regularum.

Placuit, ſed non videbatur repugnare.

37 Cum dubitaretur adhuc de rebus quibuſdam pertinentibus ad conſtitutiones, difficultas per ſcholia quædam addenda, remoueri poſſe viſa eſt: & cum quæreretur vbi ponenda eſſent, & quam authoritatem ea ſcholia habitura erant.

Reſponſum fuit, ſcholia non ad marginem conſtitutionum, ſed ſeorſum eſſe ponenda, vt numeris quibuſdam reſponderent textui: auctoritatem autem aliquam eſſe eis tribuendam, ſed non plenam, vt a tota congregatione: ſed potius, vt à Præpoſito generali qui eam dabit, quam ad ſocietatis bonum dandam cenſuerit, & præmittendam eſſe præfationem in qua narretur quo modo res duobus Patribus. ſ. Natali, & Polanco commiſſa fuerit, & ab eis propoſita priuatæ Patris Præpoſiti, & aliquorum patrum congregationi, in qua de ſcholijs conficiendis ſtatuebatur.

38 Quæſitum eſt, an Breue aliquod impetrandum eſſet à Summo Pontifice, quod præponeretur conſtitutionib. Viſum eſt impetrandum eſſe, cum id commodè fieri poſſet ad approbationem conſtitutionum.

TITVLVS

TITVLVS TERTIVS DE HIS QVAE pertinent ad Conſtitutiones circa uerba.

PRIMVM DECRETVM.

1 *De verbis autem quibuſdam conſtitutionum, propoſitum fuit, cum Pater Sanctæ me: Ignatius, commiſerit tribus Patribus (quorum duo congregationi intererãt) vt ſaluo ſenſu verba prout eis videretur immutarent, an rata ea eſſent habenda, quæ eo viuente mutata fuerant in originali exemplari, quia non conſtabat, an ab eodem Patre Ignatio recognita fuiſſent. Viſum eſt deputandos eſſe treis qui viderent, & expẽderent, & referrent ad Congregationem quid de huiuſmodi verborum immutationibus ſentirent, & hi fuerunt Doctor Baptiſta de Barma, & Doctor Chriſtophorus Madridius, cum Magiſtro Io. de Polanco, qui commiſſo ſibi munere functi ſunt.*

Actum eſt etiam de alijs verbis, quæ immutanda quibuſdam videbantur, quia in quibuſdam eorum videbatur error calami irrepſiſſe, & ſigillatim propoſita fuerunt, & ſunt quæ ſequuntur.

2 *In declaratione capitis tertij primæ partis, vbi dicitur, non eſſe ſolum ipſius particulare peccatum, ſed generale, notatũ eſt, quod poſitum fuerat pro eo, quod habebatur in Hiſpanico textu, non eſſe peccatum perſonale; ſic etiam inferius eodem. §. vbi dicebatur ita vt hæreſis, vel ſchiſma peccatũ ſit perſonale, ſimiliter repoſitũ fuerat, ita vt hæreſis, vel ſchiſma peccatũ ſit*

 particulare

particulare perſonæ, & non generale nationis, vel patriæ. Placuit congregationi talis emendatio.

3 *In declarationib. ſuper ſecundum caput ſecundæ partis. §. ſi entro, ubi dicitur (sperãdo) An dici debeat ſperandoſe, ut referatur ad Societatem, non ad illum qui ingreditur, vel imperſonaliter ad vtrumque. Reſponſum affirmatiuè.*

4 *In capite quarto ſecũdæ partis conſtit. vbi dicebatur relaxando illis votum, ut maneant ſine ſcrupulo, an dici debeat relaxato illis voto. Reſponſum eſt affirmatiue.*

5 *In declarationib. ſuper primũ caput tertiæ partis vbi dicebat textus hiſpanicus, y aſi meſmo deue dicendum videbatur y aſimeſmo ſi deue. Placuit emẽdatio.*

6 *Super prohemium declarationũ quartæ partis verſus finem, vbi dicebat textus hiſpanicus ſe empleara en el, To. el non habet quò referatur, ſed ſic emendandum videbatur, vt dicatur paulo ante, loco verborum illorum (que ſu diuina Mageſtad ſerà ſeruida) ſic, què ſera para mayor ſeruicio de ſu diuina M. & ita To. el. referetur ad ſeruicium. Placuit emendatio.*

7 *In declarationib. ſuper ſecundum caput quartæ partis. §. Societas ſic habebat, textus hiſpanicus, Societas ad uſum ſcholariũ exercebit adminiſtrationẽ reddituũ per Præpoſitũ Generalem, vel Prouincialem, cui committetur ad defendendum, & ſeruandum poſſeſsiones, & redditus Collegij, etiam in iudicio cum conueniens, aut neceſſariũ erit; Ad eundem pertinebit admittere,*

quod

quod prætereà dabitur tali Collegio. *Horum loco quia putabatur error ſcripturæ, quod ſequitur reponendum videbatur, Societas in uſum ſcholaſticorũ, ſolùm iuxta literas apoſtolicas redditũm adminiſtrationem exercebit per Præpoſitum generalem, vel alios quibus ille facultatem ad id communicauerit, quæ ad defendendas, & conſeruandas poſſeſſiones, & redditus collegiorum etiam in iudicio (cum hoc conuenire, vel neceſſarium eſſe videretur) ſe extendat. Ac eiuſdẽ Præpoſiti erit, & eorum, quibus ille facultatem dederit, admittere, quicquid prætereà Collegijs ad ſuſtentationem, & incrementum eorum, in rebus temporalibus donaretur.* *Viſum eſt Congregationi emendandum eſſe textum hiſpanicum prout habetur. §. la compània, & ſic vertetur latinè. Societas ad vſum ſcholaſticorum ſuorum (prout literæ apoſtolicæ dicunt) exercebit adminiſtrationem redditũm, per Præpoſitum generalem, vel prouincialem, vel alium cui Generalis id commiſerit ad defendendum &c. & paulo inferius: & erit eiuſdem Præpoſiti, vel eius cui ille commiſerit, admittere quod prætereà talibus collegijs donaretur ad ſuſtentationem, & augumentum eorum in rebus temporalibus.*

8 *Eodem capite. §. qui probantur, dicitur ſic, Illi ſunt qui in domibus probationum verſantur, de quibus in ſexta parte dicetur. Citatio ſextæ partis omittenda videbatur, quia ibi non agitur ea de re.*

9 *Eodem capite. §. qui negocia, error erat ſcriptoris, in originali, dicebatur enim, res Collegiorum extra ipſa, intelliguntur præcipuè procuratores, pro eo repoſitum fuit, quod ſequitur. Qui negocia Collegiorum extra ea gerunt. imprimis intelliguntur procuratores &c. & ſic reſpondet declaratio conſtitutioni. Placuit emendatio.*

10 *Super ſextũ caput quartæ partis, §. Nullus de ſocietate, dicitur in textu: qui tamẽ talentum ad id ſortiti, ac præſertim qui nondum ſtudijs perfuncti ſunt, error uidebatur ſcriptoris, & negatione ſublata, dicendum, qui iam ſtudijs perfuncti ſunt.*

11 *Super decimum caput quartæ partis §. ſignum dabitur, habebat textus, ſignũ dabitur partim per campanã quæ pulſabitur, vt ſe recipiant ad ſomnum, & ad prandium &c. tollendum videtur To partim, niſi alterum membrum addatur. Placuit tolli.*

12 *In conſtitutionibus capite octauo quartæ partis. §. Anſi meſmo, vbi dicit: el modo, deeſt particula en, & dicendum: en el modo.*

13 *Super decimum quartum caput. §. prælegetur, habebat textus prælegetur etiam Magiſter ſententiarum, ſed ſi videretur temporis decurſu aliam Theologiam, huic non contrariam, ſtudentibus vtiliorem fore, vt ſi aliqua conficeretur quæ his noſtris temporibus accommodatior videretur. Huius loco ſic reponendum videbatur. Prælegetur etiam Magiſter ſententiarum, ſed*

ſi vide-

ſi videretur temporis decurſu, alium authorem ſtudẽtibus vtiliorem fore, vt ſi aliqua ſumma, vel liber Theologiæ ſcholaſticæ conficeretur, quæ his noſtris temporibus accommodatior videretur &c.
Placuit emendatio.

14 *Primo capite conſtitutionum quintæ partis. §. primo ſic habetur, Quia ſcholaſtici approbati admittuntur alio modo, & quidem magis interno, quàm qui in prima probatione verſantur.*
Videbatur illud prima tollendum quia comparatio fit cum alijs, qui probantur in toto biennio, & non tantũ cum his qui in prima probatione quindecim vel viginti dies verſantur. *Placuit tolli.*

15 *Capite tertio, & quarto Conſtitutionum quintæ partis in formula votorum qua profeſſi, & coadiutores vtuntur, vbi dicitur, vice Præpoſiti Generalis, videbatur addendum: ſocietatis Ieſu.* *Placuit addi.*

16 *In declarationib. capitis ſecũdi ſextæ partis. §. Hoc intelligendum. Vbi dicitur in originali, nec etiam ſi in occurrenti aliqua occaſione, vel neceſſitate, quis veſtibus preciosioribus, honeſtis tamen indueretur, reponendum uidebatur veſtibus melioribus, honeſtis tamẽ &c.* *Placuit.*

17 *Super ſecundũ caput ſeptimæ partis in declarationib. §. los accidentes, vbi dicit textus hiſpanicus para mas abreuiar ò acortar, dicendum videbatur abreuiar ò alargar, vt patet ex toto contextu.* *Placuit emendatio*

ctionis fieri opportebit, verum & hebdomadæ, & longioris temporis, prout expedire iudicabitur.

19 *Capiti decimoquarto conſtitutionum vltimo. vbi dicebatur in logica, philoſophia naturali, & morali additum eſt, & Metaphiſica.*

20 *Super decimum quintum caput conſtitutionũ ad finem vbi dicitur honore inuicem præueniant, et doctiores infima loca procurent, ſic emendatum eſt, honore inuicem præueniant, nulla obſeruata differentia locorũ.*

21 *Cum non inueniantur correctores multis in locis, & in alijs ſuſtentari nequeant: vel nolint ſcholaſtici ab illis corrigi petitum eſt, an conſtitutio decimi ſexti capitis quartæ partis pertinens ad correctionem externorum ſcholaſticorum, aliqua declaratione relaxari deberet, an potius manere conſtitutionem (vt iacet) licet diſpenſetur alicubi pro re nata. Reſponſum eſt, conſtitutionem, vt iacet eſſe retinendam, & ſeruandam: ſicubi tamen neceſſe fuerit diſpenſare poſſe præpoſitum generalem.*

22 *An aliquæ ceremoniæ in profeſſionibus emittendis addi deberent ad eas quæ in conſtitutionibus habentur tertio capite quintæ partis. Statutum eſt conſtitutiones eſſe ſeruandas, nec ceremonias addendas.*

23 *Super ſecundũ caput, ſextæ partis declarationũ. §. (quamuis) vbi dicitur, non debet quidquã accipi tanquam ſtipendium, additum eſt, vel eleemoſyna pro his quæ ob ſolum Chriſti obſequium &c. cõmunicantur.*

Actum

24 *Actum eſt deinde an expediret quandam declarationẽ ſuper ſecundũ caput ſextæ partis expungi oporte re vt paupertas ſancta magis reſtringeretur : quæ ſic habet. Cum vniuerſaliter obſeruetur, nec ius ſuccedendi, nec proprium quid profeſſos habere, nihilominus ſi aliquis ſua deuotione, & ſancta cum intentione, ad maiorem Dei gloriam motus ante ſuam profeßionem á Sede Apoſtolica facultatem obtineret; vt vel ipſe, vel domus in qua profeßionem emiſit, poſſet ius ſuccedendi in hæreditate habere; dum non ad priuatũ vſum illius, ſed ad pia opera, vel ad quæ alioqui obligaretur, poſſent ea applicari, & omnia præpoſiti generalis arbitrio ſubdi, non contra iſtam conſtitutionem, uel eius intentionem extimaretur. Hactenus conſtitutio. Viſum eſt ergo congregationi, hanc declarationem ex ipſo libro conſtitutionum expungendam eſſe, quo magis puræ, & ſanctæ paupertati conſuleretur.*

25 *Cum conſtitutiones dicant 3. capite 6. partis, veſperas cantari poſſe, non item miſſam; an ſit ſtatuendum in vniuerſum miſſas cantari poſſe, an non; ſed potius conſtitutionem teneri, & diſpenſari in aliqua domo, vel collegio, vbi ratione prouinciæ iudicaretur expedire, vt in India, Bohemia, et alijs locis. Reſponſum eſt ſeruandam eſſe conſtitutionem, & non niſi ex grauißima cauſa diſpenſandum eſſe à præpoſito generali, vt miſſa cantetur: & id tantum dominicis diebus, & feſtis.*

Cum

26 *Cum dicatur in declarationibus, eodem capite de cantu veſperarum, quod ne gregorianus quidem eſſe debeat: an id immutari oporteat nec ne; licet aliquo in loco diſpenſetur, vt cum cantu prædicto, vel alio dicantur cum expedire iudicabitur, vt hactenus Romæ factum eſt. Reſponſum eſt, conſtitutiones obſeruandas eſse in hac parte, nec per conſtitutionem nouam ab illis quid diuerſum ſtatuendum eſſe.*

27 *Super primum caput octauæ partis declarat. §. debet etiam certiorē reddere, vbi dicit textus, & ſponte ſua, etiam eius loco ſupplere debet, cum per aduerſam corporis valetudinem, vel occupationes, vel aliquam aliam cauſam ille in re aliqua officio ſuo deeſſet. Repoſitum eſt ſic; & ſponte ſua etiam eius loco id faciat, cum per aduerſam corporis valetudinem, vel occupationes, vel aliquam aliam cauſam ille in hac parte officio ſuo deeſſet. Cauſa emendationis eſt, ne videatur in re alia, quam in ſcribendo debere collateralem ſupplere vices rectoris ſponte ſua.*

28 *Super caput 3. octauæ partis declarat. §. primo, vbi habetur in originali, nihilominus poſſent huiuſmodi officiales ſuffragium actiuum, & paſſiuum ad reliqua habere, præterquam vt profeſſis præeſſe poſſint, ſic emendandum uidebatur quibuſdam. Præterquam vt profeſſis 4. votorum ordinarie præſint; & erat ratio emendationis quia ad tempus, qui non eſt profeſſus, poſſet præeſſe collegio, vel prouinciæ in qua ſunt pro-*

feſſi,

feſsi, ſed non ordinarie, ijs præeſse debent qui quatuor vota profeſsi ſint, ſecus ſi tria. Congregatio generalis ab hac emendatione ſuſtulit To. ordinarie.

29 *Deinde actum fuit, vt magis declararetur quod pertinet ad officium Vicarij generalis capite 4. 8. partis, & ad electionem eius, & poteſtatem. & nominatim qui reputari debeant vicini, vt vocentur ad eius electionem, & an ſolum ad congregandam ſocietatẽ, vel etiam ad gubernandam, ius habeat, & vt aliqui deputarentur qui hæc tractarent, & ad congregationem referrent. Reſponſum fuit, aliquibus eſse committendum hoc negocium, vt officium Vicarij conficerent, vbi, & reliqua prædicta tractarentur, & ad congregationem referrẽt. illud tamen declaratum fuit, non tantum ad conuocandam ſocietatem, ſed etiam ad eandem gubernandam vicarij officium ſe extendere. Fuerunt ergo deſignati Patres, Magiſter Natalis, D. Torres, Ludouicus Gonzalez, cum Magiſtro Ioanne de Polanco, vt viderent officium Vicarij generalis, & referrent ad congregationem, quod tamen propter temporis Anguſtias facere non licuit.*

30 *Circa eandem octauam partem cap. quinto, propoſitum fuit etiã an congregatio generalis ad Præpoſiti electionem indicta, poſt prædeceſſoris mortem nunciatam, ad certum tempus cogi deberet: intra quod ſi non omnes conuenirent, reliqui qui præſentes erunt, rem tranſigant, & congregatio generalis plena & legiti-*

ma ha-

ma habeatur. Reſponſum eſt conſtitutiones quod ad tẽpus attinet, eſſe ſeruandas, & ſi prorogatio eſſet facienda, per vicarium fieri debere, & aſsiſtentes, ad plura ſuffragia, ſi tamen exacto termino præſcripto in initio, venerint aliqui deſignati ad congregationẽ, vt illi etiam ſuffragium habeant ad prorogationem tẽporis præſcripti.

31 *Super ſeptimum caput octauæ partis vbi dicitur, de ordine ſedendi & dicendi ſententias in congregatione, tollendus videbatur ille qui ponitur in prædicto capite, & iuxta decretum congregationis factum ante electionem emendandus, prout in originali hiſpanico aliquot verſus huius. §. primi ſeptimi cap. deleti ſunt, inde incipiendo, Y para la facilidad &c. & quod dicebatur initio huius. §. loquentur eodem ordine &c. fiat ſcholium quo declaretur in proponendo hoc intelligi. Placuit.*

32 *Super ſeptimũ caput octauæ partis vbi dicitur eligendos eſſe diffinitores, ſi non omnes vel ferè omnes cõſenſerint, interpretabatur prius cõgregatio de maiori parte: ita vt ſi maior pars non conſenſiſſet, eligendi eſſent diffinitores Petitum eſt ergo an iuxta iſta interpretationem conſtitutiones emendari debeant necne. Nihil diffiniendum eſse in alterutram partem dixit congregatio: & vt ſcholium fieret, in quo diceretur quatuor fuiſse ſententias hac de re: primam quod pendeat diffinitio ab omnium, vel pene omnium ſententia:*

ſecundam

Secundam quod à maiori parte, quàm media. Tertiã quod à maiori parte ſimpliciter. Quarta fuit, quod ille communis conſenſus refertur ad electionem diffinitorum, ita vt fiat diſtinctio poſt illa verba quæ habentur in originali hiſpanico (vna parte, ò otra) & communi conſenſu, vel ferè omnium eligendi diffinitores dicantur.

33 *Vigeſima quarta Auguſti, propoſitum fuit ex parte Summi Pontificis, vt cogitaremus de Præpoſito generali noſtro, an perpetuus eſſe deberet, vt dicitur in primo capite conſtitutionum nonæ partis, & eius declaratione. Et viſum eſt nemine diſcrepante omnino perpetuum eſſe debere. Et cum die ſequenti idem proponeretur, idem congregatio ſenſit. De modo autem loquendi Summo Pontifici, res commiſſa eſt ipſi Præpoſito generali. Vt autem poſſet ſuæ ſanctitati ſignificari noſtræ Societatis iudicium, ſcripta fuit epiſtola, quæ iam ſubdetur, Summo Pontifici ab omnibus, præterquàm ab ipſo Præpoſito ſubſcripta.*

Beatiſsime Pater.

CVM Reuerendiſsimus Cardinalis Paciecchus electioni noſtri Præpoſiti, iuſſu veſtræ ſanctitatis interfuit; antequàm ea fieret, V. Beatitudinis mentem de qualitate perſonæ, quàm eligere deberemus, & animi propenſione, vt electus perpetuus eſſet, potius quã

id eſt, iudicio V. Beatitudinis ſubijcientes. iij. Calendas Septembris M. D. LVIII.

Hanc epiſtolam 13. Auguſti omnes profeßi ſubſcripſimus, præter duos, qui diſceſſerant, P. Caniſium, & P. Pelletarium, & ipſum etiam Præpoſitum, quē non decebat eam ſubſcribere. Eidem tamen Epiſtola data eſt, quam tulit ſecum, ſed non dedit Pontifici honeſtas ob cauſas.

34. *Dubitatum eſt an præter caſus illos ſex qui in quarto capite nonæ partis narrantur aliquis alius addi deberet, propter quem remouendus eſſet à gubernatione Præpoſitus; cum .ſ. incurius, vel remiſſus fieret, vel alioqui ineptus ad gubernationem, non ex cauſa naturali (propter quam Vicarius dicitur eligendus qui eius officium gerat) ſed ex uoluntaria.*

Statutum eſt autem, nullos caſus eſſe addendos ad illos ſex; nec quicquàm immutandum in conſtitutionibus, quod attinet ad prouidentiā Societatis circa Præpoſitum, & ſpeciatim non eſſe explicandum aliquem caſum de remißione voluntaria Præpoſiti.

35. *Generatim ſtatutum eſt, nonam partem conſtitutionum ad vnguem eſſe obſeruandam, ſiquid tamen experimento, vel ratione manifeſta in dubium vocari acciderет, id tractari permiſſum eſt, ſicut in vniuerſum de conſtitutionibus ſecundo decreto ſtatutum fuerat.*

36 *In decima parte conſtitutionum ſub finem vbi dicitur, Conſtitutiones quæ ad ſingulos pertinent eſſe ſin-*

gulis menſibus legendas, viſum eſt conformari debere cum eo quod dixerat in quarta parte, & alibi, de lectione conſtitutionum, & regularum.

Placuit, ſed non videbatur repugnare.

37 *Cum dubitaretur adhuc de rebus quibuſdam pertinentibus ad conſtitutiones, difficultas per ſcholia quædam addenda, remoueri poſſe viſa eſt: & cum quæreretur vbi ponenda eſſent, & quam authoritatem ea ſcholia habitura erant.*

Reſponſum fuit, ſcholia non ad marginem conſtitutionum, ſed ſeorſum eſſe ponenda, vt numeris quibuſdam reſponderent textui: auctoritatem autem aliquam eſſe eis tribuendam, ſed non plenam, vt a tota congregatione: ſed potius, vt à Præpoſito generali qui eam dabit, quam ad ſocietatis bonum dandam cenſuerit, & præmittendam eſſe præfationem in qua narretur quo modo res duobus Patribus. ſ. Natali, & Polanco commiſſa fuerit, & ab eis propoſita priuatæ Patris Præpoſiti, & aliquorum patrum congregationi, in qua de ſcholijs conficiendis ſtatuebatur.

38 *Quæſitum eſt, an Breue aliquod impetrandum eſſet à Summo Pontifice, quod præponeretur conſtitutionib. Viſum eſt impetrandum eſſe, cum id commodè fieri poſſet ad approbationem conſtitutionum.*

TITVLVS

TITVLVS TERTIVS DE HIS QVAE pertinent ad Conſtitutiones circa uerba.

PRIMVM DECRETVM.

1 *De verbis autem quibuſdam conſtitutionum, propoſitum fuit, cum Pater Sanctæ me: Ignatius, commiſerit tribus Patribus (quorum duo congregationi interērāt) vt ſaluo ſenſu verba prout eis videretur immutarent, an rata ea eſſent habenda, quæ eo viuente mutata fuerant in originali exemplari, quia non conſtabat, an ab eodem Patre Ignatio recognita fuiſſent.*

Viſum eſt deputandos eſſe treis qui viderent, & expēderent, & referrent ad Congregationem quid de huiuſmodi verborum immutationibus ſentirent, & hi fuerunt Doctor Baptiſta de Barma, & Doctor Chriſtophorus Madridius, cum Magiſtro Io. de Polanco, qui commiſſo ſibi munere functi ſunt.

Actum eſt etiam de alijs verbis, quæ immutanda quibuſdam videbantur, quia in quibuſdam eorum videbatur error calami irrepſiſſe, & ſigillatim propoſita fuerunt, & ſunt quæ ſequuntur.

2 *In declaratione capitis tertij primæ partis, vbi dicitur, non eſſe ſolum ipſius particulare peccatum, ſed generale, notatū eſt, quod poſitum fuerat pro eo, quod habebatur in Hiſpanico textu, non eſſe peccatum perſonale; ſic etiam inferius eodem. §. vbi dicebatur ita vt hæreſis, vel ſchiſma peccatū ſit perſonale, ſimiliter repoſitū fuerat, ita vt hæreſis, vel ſchiſma peccatū ſit*

particulare perſonæ, & non generale nationis, vel patriæ. Placuit congregationi talis emendatio.

3 *In declarationib. ſuper ſecundum caput ſecundæ partis. §. ſi entro, ubi dicitur (sperãdo) An dici debeat ſperandoſe, ut referatur ad Societatem, non ad illum qui ingreditur, vel imperſonaliter ad vtrumque. Reſponſum affirmatiuè.*

4 *In capite quarto ſecũdæ partis conſtit. vbi dicebatur relaxando illis votum, ut maneant ſine ſcrupulo, an dici debeat relaxato illis voto. Reſponſum eſt affirmatiue.*

5 *In declarationib. ſuper primũ caput tertiæ partis vbi dicebat textus hiſpanicus, y aſi meſmo deue dicendum videbatur y aſimeſmo ſi deue. Placuit emẽdatio.*

6 *Super prohemium declarationũ quartæ partis verſus finem, vbi dicebat textus hiſpanicus ſe empleará en el, To. el non habet quò referatur, ſed ſic emendandum videbatur, vt dicatur paulo ante, loco verborum illorum (que ſu diuina Mageſtad ſerà ſeruida) ſic, que ſera para mayor ſeruicio de ſu diuina M. & ita To. el. referetur ad ſeruicium. Placuit emendatio.*

7 *In declarationib. ſuper ſecundum caput quartæ partis. §. Societas ſic habebat, textus hiſpanicus, Societas ad uſum ſcholariũ exercebit adminiſtrationẽ reddituũ per Præpoſitũ Generalem, vel Prouincialem, cui committetur ad defendendum, & ſeruandum poſſeßiones, & redditus Collegij, etiam in iudicio cum conueniens, aut neceſſariũ erit; Ad eundem pertinebit admittere,*

quod

quod prætereà dabitur tali Collegio. *Horum loco quia putabatur error ſcripturæ, quod ſequitur reponendum videbatur, Societas in uſum ſcholaſticorũ, ſolùm iuxta literas apoſtolicas redditũum adminiſtrationem exercebit per Præpoſitum generalem, vel alios quibus ille facultatem ad id communicauerit, quæ ad defendendas, & conſeruandas poſſeſſiones, & redditus collegiorum etiam in iudicio (cum hoc conuenire, vel neceſſarium eſſe videretur) ſe extendat. Ac eiuſdẽ Præpoſiti erit, & eorum, quibus ille facultatem dederit, admittere, quicquid prætereà Collegijs ad ſuſtentationem, & incrementum eorum, in rebus temporalibus donaretur.* *Viſum eſt Congregationi emendandum eſſe textum hiſpanicum prout habetur. §. la compània, & ſic vertetur latinè. Societas ad vſum ſcholaſticorum ſuorum (prout literæ apoſtolicæ dicunt) exercebit adminiſtrationem redditũum, per Præpoſitum generalem, vel prouincialem, vel alium cui Generalis id commiſerit ad defendendum &c. & paulo inferius: & erit eiuſdem Præpoſiti, vel eius cui ille commiſerit, admittere quod prætereà talibus collegijs donaretur ad ſuſtentationem, & augumentum eorum in rebus temporalibus.*

8 *Eodem capite. §. qui probantur, dicitur ſic, Illi ſunt qui in domibus probationum verſantur, de quibus in ſexta parte dicetur. Citatio ſextæ partis omittenda videbatur, quia ibi non agitur ea de re.*

9 *Eodem capite. §. qui negocia, error erat ſcriptoris, in originali, dicebatur enim, res Collegiorum extra ipſa, intelliguntur præcipuè procuratores, pro eo repoſitum fuit, quod ſequitur. Qui negocia Collegiorum extra ea gerunt. imprimis intelliguntur procuratores &c. & ſic reſpondet declaratio conſtitutioni. Placuit emendatio.*

10 *Super ſextũ caput quartæ partis. §. Nullus de ſocietate, dicitur in textu: qui tamẽ talentum ad id ſortiti, ac præſertim qui nondum ſtudijs perfuncti ſunt, error uidebatur ſcriptoris, & negatione ſublata, dicendum, qui iam ſtudijs perfuncti ſunt.*

11 *Super decimum caput quartæ partis §. ſignum dabitur, habebat textus, ſignũ dabitur partim per campanã quæ pulſabitur, vt ſe recipiant ad ſomnum, & ad prandium &c. tollendum videtur To partim, niſi alterum membrum addatur. Placuit tolli.*

12 *In conſtitutionibus capite octauo quartæ partis. §. Anſi meſmo, vbi dicit: el modo, deeſt particula en, & dicendum: en el modo.*

13 *Super decimum quartum caput. §. prælegetur, habebat textus prælegetur etiam Magiſter ſententiarum, ſed ſi videretur temporis decurſu aliam Theologiam, huic non contrariam, ſtudentibus vtiliorem fore, vt ſi aliqua conficeretur quæ his noſtris temporibus accommodatior videretur. Huius loco ſic reponendum videbatur. Prælegetur etiam Magiſter ſententiarum, ſed*

ſi vide-

ſi videretur temporis decurſu, alium authorem ſtudẽtibus vtiliorem fore, vt ſi aliqua ſumma, vel liber Theologiæ ſcholaſticæ conficeretur, quæ his noſtris temporibus accommodatior videretur &c.
Placuit emendatio.

14 *Primo capite conſtitutionum quintæ partis.§.primo ſic habetur, Quia ſcholaſtici approbati admittuntur alio modo, & quidem magis interno, quàm qui in prima probatione verſantur.*
Videbatur illud prima tollendum quia comparatio fit cum alijs, qui probantur in toto biennio, & non tantũ cum his qui in prima probatione quindecim vel viginti dies verſantur. Placuit tolli.

15 *Capite tertio, & quarto Conſtitutionum quintæ partis in formula votorum qua profeſſi, & coadiutores vtuntur, vbi dicitur, vice Præpoſiti Generalis, videbatur addendum: ſocietatis Ieſu. Placuit addi.*

16 *In declarationib. capitis ſecũdi ſextæ partis.§. Hoc intelligendum. Vbi dicitur in originali, nec etiam ſi in occurrenti aliqua occaſione, vel neceſſitate, quis veſtibus præcioſioribus, honeſtis tamen indueretur, reponendum uidebatur veſtibus melioribus, honeſtis tamẽ &c. Placuit.*

17 *Super ſecundũ caput ſeptimæ partis in declarationib.§. los accidentes, vbi dicit textus hiſpanicus para mas abreuiar ò acortar, dicendum videbatur abreuiar ò alargar, vt patet ex toto contextu. Placuit emendatio*

emendatio, nam error calami indicatus fuit.

18 *Super ſextum caput octauæ partis in formula electionis dicitur: Teſtem inuoco Ieſum Chriſtum, qui ſapientia eſt æterna, quòd illum eligo &c. addendum videbatur. Ego. N. illum eligo &c. Placuit addi.*

19 *Alia quædam propoſita fuerunt circa Conſtitutiones, ſed quia viſum eſt nihil eſſe immutandum non hic ponuntur.*

TITVLVS QVARTVS DE QVIBVSDAM Conſtitutionibus repertis extra librum Conſtitutionum.

PRIMVM DECRETVM.

1 *Cum quædam Conſtitutiones, vel ordinationes à Patre noſtro Ignatio non recognitæ (quod ſciatur) extra corpus libri conſtitutionum reperirentur. propoſitum fuit quid agendum eſſet de illis, & conſtitutum eſt, vt ſuis locis de ſingulis ageretur. Deinde ex eis aliquas approbauit ipſa generalis Congregatio, aliquas commiſit particulari congregationi Patris Præpoſiti, & quatuor deputatorum: qui fuerunt, P. Natalis. D. Torres, P. Ludouicus Gonzalez cum Magiſtro Polanco, & tam illæ, quam quæ circa eas deciſa ſunt, hic ſubdentur.*

2 *Cum experientia nos docuerit quod in noſtris Collegijs vbi neceſſarij ſunt duo, uel tres Sacerdotes, qui vacent miniſterio Sacramentorum, ac verbi diuini, &*

quatuor

quatuor, vel quinque præceptores, qui iuuentutem in literis, & bonis moribus inſtituant; neceſſe eſt etiam, alios ibidē verſari, qui eoſdē iuuare poſsent, vicemq́; eorundem ſupplere, ſi in morbum inciderent: ne lectionum ſeries interrumpatur, atq; etiam, vt Societas aliquid percipiat emolumenti, in alendis aliquot ſcholaſticis, qui literas diſcant, quandoquidem tam multi occupati ſunt in obſequio, & auxilio communis boni, ſtatuimus ne per decem annos proximè futuros, incipiendo à 1553. admittatur Collegium vllum, vbi non poſsint duodecim ſaltē de Societate ſuſtentari, cū duobus alijs, qui in rebus corporalibus inſeruiant, ita vt totus numerus ad quatuordecim perueniat.

Quia etiam videmus quàm ſit incommodum, quantumquè impediatur diuinum obſequium, cum domus, et eccleſia exercitijs noſtro inſtituto conſentaneis apta non habetur, cumq; noſtri neceſſe habent occupationes ſpirituales relinquere, vt vacent victui, & rebus temporalibus ad ſtudium neceſſarijs quærendis: ſimiliter ſtatuimus, ne vllum mittatur collegium ad locum aliquem, vbi domus conueniens ad noſtrorum habitationem, & ad ſcholas tenendas, & eccleſia ad ſpiritualia exercitia in proximorum auxilium tractanda non aſsignetur; ſiue proprietatem eius, ſiue vſum liberum relinquant: non itē mittatur ſi ſaltem ad vnum annū, quæ neceſſaria ſunt ad quatordecim perſonarū ſuſtentationem non dabuntur. Elapſo enim anno ſi cōmunitati

Collegium vtile non inuenietur, poterit nos certiores facere, & inde noſtri aliò commigrare poterunt. Si contrá, prouidebit illa etiam de rebus neceſſarijs in alterũ annum, vel etiam plures, aut de perpetuitate, vel fundatione collegij aget, Prout melius ad Dei gloriam, & communis boni vtilitatem iudicabitur.

Hæc ordinatio placuit Congregationi generali, vt extra corpus conſtitutionum velut edictum ad tempus haberetur.

3 *Cum tàm ſit proprium noſtræ profeſsionis non admittere præmium vllum temporale pro miniſterijs ſpiritualibus, in quibus iuxta noſtri inſtituti rationem in auxilium proximorum occupamur, non conuenit dotationem alicuius Collegij admittere, ſi obligemur ad cõcionatorem, vel confeſſarium, vel lectorem aliquem Theologiæ dandum. Quanuis enim ratio æquitatis, & gratitudinis nos moueat, vt maiori cum ſollicitudine proximis inſeruiamus, in huiuſmodi exercitijs noſtri inſtituti proprijs, in collegijs quæ cum maiori liberalitate, & deuotione fundata fuerunt, non eſt agendum de obligationibus, vel pactis, quæ repugnent ſinceritati, cum qua in rebus noſtris ſolemus procedere, gratis dando, quod gratis accepimus, quamuis ad ſuſtentationem eorum, qui communi bono Collegiorum inſeruiunt, vel ad id literis dant operam, admittatur ea dotatio, quam fundatorum charitas ad Dei gloriam ſolet aſsignare. Placuit congregationi generali*

hæc

hæc conſtitutio, & inſerenda quartæ parti conſtitutionum viſa eſt.

4 *Cum Præpoſitus generalis, vel Societas vniuerſitatis alicuius curam ſuſciperet, non repugnaret huius conſtitutionis intẽtioni, ſi ſe conſequenter obligaret ad lectiones ordinarias, in ea prælegendas quamuis inter eas aliquæ ad Theologiam pertinerent.*
Placuit etiam declaratio.

5 *Sequentem conſtitutionem Pater noſter Ignatius fieri iuſsit, ſed non eam emendauit: & ſi in conſtitutionibus poni debet, ad nonam partem pertinere videtur. Videatur tamen an inter conſtitutiones, an melius inter documenta ſuperiorum poni debeat.*
Quoniam ei, qui in congregatione qualibet ſupremam habet curam ita conuenit humanitas, & affabilitas cum ſubditis, ut authoritas eius retineatur, & ea reuerentia eidem exhibeatur quæ ad ſuos regendos, ad maiorem Dei gloriam eſt neceſſaria: vt etiam ſubditi minorem habeant perturbationis occaſionem cum eo, quem pro refugio in ſuis perturbationibus habere debent. In domo uel collegio, vbi noſtrorũ multitudo vltra triginta ſe extendit, qui ſupremam habet authoritatem, non cibum capiat ordinariè cum illis in refectorio quanuis ſingulis menſibus, ad ſuam, & illorum conſolationem, &, ut, quomodo res ſe habeant, intueatur, id facere debeat, ordinarie tamen (vt eſt dictum) capiat ſeorſum cibum, quanuis eiuſdem ſit ra-

tionis cum communi, aut magis, aut minus parcus, prout a conſultoribus, vel aſſiſtentibus, qui in hac parte in ipſum authoritatem habent, expedire magis, tum perſonæ ſuperioris, tum communi bono iudicabitur. Reſponſum eſt, ut maneat inter regulas, non inter conſtitutiones.

De quadam conſtitutione recognita à Patre noſtro Ignatio Sanctæ me: circa auctoritatem Præpoſiti generalis in celebrandis contractibus, fuit tractatum in particulari congregatione: & viſum fuit declarandū eſſe per congregationem generalem, quòd talis eſt auctoritas Præpoſiti: & ita factum eſt, & generalis congregatio approbauit huiuſmodi conſtitutionem, & inſerta fuit tertio capiti nonæ partis, quod ſic incipit: In præpoſito Generali eſt tota auctoritas celebrandi quoſuis contractus, &c.

TITVLVS QVINTVS DE HIS QVAE ad exemplar ac verſionem, & editionem conſtitutionum pertinent.

PRIMVM DECRETVM.

1 *Decima Septembris 1558. cum conueniſſent patres in plena congregatione decreuerunt, probatum eſſe quoddam exemplum examinis conſtitutionum, & declarationum ex autographo P. Ignatij exſcriptum, et cum eo collatum cum additionibus, & emendationibus quæ ſunt in margine, authoritate congregationis.*

factis

factis in quorum fidem Magiſter Ioannes de Polanco ſecretarius Societatis Ieſu, ex præſcripto congregationis, & omnium nomine ſubſcripſit librum illum, & ſigillo Societatis obſignauit.

2 *De examine, & conſtitutionibus, & declarationibus, ex hiſpanico idiomate in latinum verſis, quæſitum eſt: an imprimi oporteret, & quam auctoritatem habere deberent. Et primòquidem ſtatutum fuit, aliquos eſſe deputandos qui cum originali conferrent verſionem: & deputati fuerunt complures ab ipſa congregatione: & quæ apud ipſos erant dubia in congregatione priuata, cum generali tractabantur: & ſic ad plura ſuffragia, complura dubia reſoluta ſunt circa uerſionem: & ut haberet authoritatē verſionis ſtatutum eſt. 1. vt ordinaretur, ea utendum eſſe, nec licere priuata auctoritate, & ſine congregatione aliam edere verſionem: & impreſſionem ſtatim inchoandam ab examine prius reuiſo à deputatis.*

TITVLVS SEXTVS. QVAE SEquuntur decreta pertinent ad res uarias, de quibus in Congregatione generali actum eſt.

PRIMVM DECRETVM.

1 *Quia videbatur agendum de his, quæ pertinent ad perſonam, & officium Præpoſiti generalis tractatum eſt de quatuor aſſiſtentibus eligendis, & tempus aliquod*

quod aſsignatum eſt ad informationem capiendam. Cum enim Societas committere debeat aſsiſtentibus uices ſuas, quod attinet ad ſuam prouidentiam circa corpus Præpoſiti generalis, & res externas, & alia quæ in quarto, & quinto capite nonæ partis continentur. Cumque ijdē conſiliarij Præpoſiti eſſe & in rebus ad doctrinam, & ad res gerendas pertinentibus eundem ſubleuare, et alioqui in lectione, prædicatione, & alijs pijs operibus iuxta Societatis inſtitutum exerceri debeant: bonos, fideles, Societatis, ac communis boni amatores, diſcretionis dono præditos, in rebus agendis verſatos, & ad conuerſationem cum hominibus idoneos eſſe eos oportere; viſum eſt, & eligendos ab eiſdem eſſe electoribus, qui Præpoſitum generalem elegerant, & quidem inter abſentes, & præſentes, inter profeſſos, vel qui apti eſſent ad profeſsionem emittendam. Et ſi fieri poſſet ex varijs Prouincijs eligi eos debere, & ita per ſcrutinium primum ad plura ſuffragia quatuor electi ſunt: videlicet Magiſter Hieronymus Natalis, P. Ludouicus Gonzalez, Doctor Chriſtophorus Madridius, & Magiſter Ioannes de polanco.

2 *Quia etiam iuxta conſtitutiones eligendus erat aliquis cuius hoc eſſet munus, vt ſi animaduerteret Præpoſitum in his, quæ ad perſonam, uel officiū ſuum pertinent, minus bene agere, eundem poſt orationem cum debita modeſtia admoneat: in primo Scrutinio, ad plura ſuffragia electus eſt vnus ex aſsiſtētibus. ſ. Magiſter*

Ioannes

Ioannes de Polanco.

Item quædam dubia propoſita fuerunt circa Aſſiſtentes, quæ ſcilicet iam ſequentur.

3 *Cum dicatur in quarto capite nonæ partis, Prouidentiam Societatis, circa Præpoſitum Generalem eſſe primò circa externa, ſecundò circa corpus, tertiò circa animam: quia etiã in uiris perfectis in quibusdam quæ ad perſonam, & gubernationem pertinent, accidere aliqua poſſunt, quæ admonitione indigeant. Cumq; in quinto capite ſequẽti dicatur quòd per Aſſiſtentes exercet Societas hanc prouidentiam: qui in tribus dictis dicent, & facient, id quod in domino iudicauerint expedire: quæſitum eſt: Quomodo intelligi opporteat illud (Dicent, & facient) an ſcilicet in tribus prædictis, & ſingulis eorum, ſcilicet rebus externis, corpore, & anima: quod ad perſonam, & gubernationem attinet, dicant, & faciant, quicquid eis videbitur: an vt coniunctim loquatur de tribus prædictis, in quibus dicere, & facere debent, quod iudicauerint expedire iuxta præmiſſa in quarto capite: vt ſcilicet moderentur res externas, prohibeant nimiam corporis afflictionem, et admoneant Præpoſitum, ſicubi monendus videbitur; in his quæ ad perſonam, vel gubernationem pertinent, & hoc vltimum per vnum aliquem, de quo in quarto capite præcedenti dictum erat.*

Statutum eſt ergo Tò. dicere, & facere interpre

tandum ita eſſe: vt coniunctim ad tria referatur: facere quidem, & dicere ad duo priora: dicere tantùm, idest, admonere per perſonam deputatam, ad tertium referendum eſſe; & iuxta præmiſſa in capite quarto præcedenti.

4 *Si mittatur Aſsiſtens a Præpoſito extra locum, in quo ipſe reſidet, petitum eſt an obedire debeat abſolutè, an ſe excuſare, eo quod Aſsiſtens eſt.*

Statutum fuit, quod ſe non excuſare deberet, ſed obedire: quòdq; erit ipſius Præpoſiti conſtitutionum meminiſſe, quæ non eſſe facile ablegandum quenquam Aſsiſtentium ſtatuunt etc. Propoſita fuerunt, deinde, quæ ſequuntur.

5 *An propter valetudinem aduerſam in aere Romano poſſet dimittere Officium Aſsiſtens.*

Reſponſum eſt: Sine conſenſu Societatis non poſſe dimitti officium hoc ab ea datum. Quòd ſi per Societatem id liceret, tunc in alio ſubſtituendo conſtitutionum ordinem eſſe ſeruandum, nec eſſe ſubſtituendi poteſtatem penes Aſsiſtentem.

6 *Si Præpoſitus Generalis extra vrbem mitteretur, vel ſponte iret, & non ad tempus breue, an deberent Aſsiſtentes ipſum comitari, an Romæ manere cum Vicario, quem relinqueret Præpoſitus: an partim ipſum comitari, partim manere oporteret;*

Reſponſum eſt: Arbitrio Generalis relinquendũ eſſe, an aliquos ex Aſsiſtentibus ſecum habere debeat

nec nè

nec ne, prout negocia conficienda eſſent plura, vel pauciora: & tamen quòd vt ſocium ſemper aliquem eorum apud ſe habere deberet.

7 *Si Pontifex vellet quempiam ex Aſsiſtentibus aliquò mittere, an Generalis debeat eum informare, & curare, vt potius alium mittat necne?*

Reſponſum eſt: Diſcretioni Generalis id eſſe committendum: vt plurimum tamen, informari ab eo Pontificem oportere.

8 *Si male ſe gereret Aſſiſtens in alijs rebus, vel etiā in officio ſuo, adeo vt indignus videatur eo loco: quid agēdum eſſet; an ſcilicet informare Prouinciales, adhibito reliquorū Aſsiſtentiū teſtimonio oporteret.*

Reſponſum eſt: Poſſe Aſſiſtentem huiusmodi, interim ſuſpendi ab officij executione à Præpoſito Generali: non tamen omnino remoueri, niſi de conſenſu Societatis iuxta conſtitutiones: poſſe tamen alium à Præpoſito conſtitui (prout illæ dicunt) in caſu mortis, & diuturnæ abſentiæ.

9 *An propter hominū penuriā minus, quàm quatuor Aſsiſtentes eligere ſufficeret, vel certè, an aliquis eorum mitti poſſet liberius.*

Reſponſum: Quatuor eſſe debere Aſsiſtentes, & de miſſionibus procedendum eſſe iuxta conſtitutiones.

10 *An in vnam perſonam coincidere poſſent ſecretarius Societatis, & Aſsiſtens.*

Reſponſum: Melius eſſe diuerſis perſonis hæc officia.

particulare perſonæ, & non generale nationis, vel patriæ. Placuit congregationi talis emendatio.

3 *In declarationib. ſuper ſecundum caput ſecundæ partis. §. ſi entro, ubi dicitur (sperãdo) An dici debeat ſperandoſe, ut referatur ad Societatem, non ad illum qui ingreditur, vel imperſonaliter ad vtrumque. Reſponſum affirmatiuè.*

4 *In capite quarto ſecũdæ partis conſtit. vbi dicebatur relaxando illis votum, ut maneant ſine ſcrupulo, an dici debeat relaxato illis voto. Reſponſum eſt affirmatiue.*

5 *In declarationib. ſuper primũ caput tertiæ partis vbi dicebat textus hiſpanicus, y aſi meſmo deue dicendum videbatur y aſimeſmo ſi deue. Placuit emẽdatio.*

6 *Super prohemium declarationũ quartæ partis verſus finem, vbi dicebat textus hiſpanicus ſe empleara en el, To. el non habet quò referatur, ſed ſic emendandum videbatur, vt dicatur paulo ante, loco verborum illorum (que ſu diuina Mageſtad ſerà ſeruida) ſic, que ſera para mayor ſeruicio de ſu diuina M. & ita To. el. referetur ad ſeruicium. Placuit emendatio.*

7 *In declarationib. ſuper ſecundum caput quartæ partis. §. Societas ſic habebat, textus hiſpanicus, Societas ad uſum ſcholariũ exercebit adminiſtrationẽ reddituũ per Præpoſitũ Generalem, vel Prouincialem, cui committetur ad defendendum, & ſeruandum poſſeſſiones, & redditus Collegij, etiam in iudicio cum conueniens, aut neceſſariũ erit; Ad eundem pertinebit admittere,*

quod

quod præterea dabitur tali Collegio. Horum loco quia putabatur error ſcripturæ, quod ſequitur reponendum videbatur, Societas in uſum ſcholaſticorū, ſolùm iuxta literas apoſtolicas redditũum adminiſtrationem exercebit per Præpoſitum generalem, vel alios quibus ille facultatem ad id communicauerit, quæ ad defendendas, & conſeruandas poſſeſsiones, & redditus collegiorum etiam in iudicio (cum hoc conuenire, vel neceſſarium eſſe videretur) ſe extendat. Ac eiuſdẽ Præpoſiti erit, & eorum, quibus ille facultatem dederit, admittere, quicquid prætereà Collegijs ad ſuſtentationem, & incrementum eorum, in rebus temporalibus donaretur. Viſum eſt Congregationi emedandum eſſe textum hiſpanicum prout habetur. §. la compània, & ſic vertetur latinè. Societas ad vſum ſcholaſticorum ſuorum (prout literæ apoſtolicæ dicunt) exercebit adminiſtrationem redditũum, per Præpoſitum generalem, vel prouincialem, vel alium cui Generalis id commiſerit ad defendendum &c. & paulo inferius: & erit eiuſdem Præpoſiti, vel eius cui ille commiſerit, admittere quod prætereà talibus collegijs donaretur ad ſuſtentationem, & augumentum eorum in rebus temporalibus.

8 *Eodem capite. §. qui probantur, dicitur ſic, Illi ſunt qui in domibus probationum verſantur, de quibus in ſexta parte dicetur. Citatio ſextæ partis omittenda videbatur, quia ibi non agitur ea de re.*

9 *Eodem capite.* §. *qui negocia, error erat ſcriptoris, in originali, dicebatur enim, res Collegiorum extra ipſa, intelliguntur præcipuè procuratores, pro eo repoſitum fuit, quod ſequitur. Qui negocia Collegiorum extra ea gerunt. imprimis intelliguntur procuratores &c. & ſic reſpondet declaratio conſtitutioni. Placuit emendatio.*

10 *Super ſextū caput quartæ partis,* §. *Nullus de ſocietate, dicitur in textu: qui tamē talentum ad id ſortiti, ac præſertim qui nondum ſtudijs perfuncti ſunt, error uidebatur ſcriptoris, & negatione ſublata, dicendum, qui iam ſtudijs perfuncti ſunt.*

11 *Super decimum caput quartæ partis* §. *ſignum dabitur, habebat textus, ſignū dabitur partim per campanā quæ pulſabitur, vt ſe recipiant ad ſomnum, & ad prandium &c. tollendum videtur To partim, niſi alterum membrum addatur. Placuit tolli.*

12 *In conſtitutionibus capite octauo quartæ partis.* §. *Anſi meſmo, vbi dicit: el modo, deeſt particula en, & dicendum: en el modo.*

13 *Super decimum quartum caput.* §. *prælegetur, habebat textus prælegetur etiam Magiſter ſententiarum, ſed ſi videretur temporis decurſu aliam Theologiam, huic non contrariam, ſtudentibus vtiliorem fore, vt ſi aliqua conficeretur quæ his noſtris temporibus accommodatior videretur. Huius loco ſic reponendum videbatur. Prælegetur etiam Magiſter ſententiarum, ſed*

ſi vide-

ſi videretur temporis decurſu, alium authorem ſtudẽtibus vtiliorem fore, vt ſi aliqua ſumma, vel liber Theologiæ ſcholaſticæ conficeretur, quæ his noſtris temporibus accommodatior videretur &c.
Placuit emendatio.

14 *Primo capite conſtitutionum quintæ partis. §. primo ſic habetur, Quia ſcholaſtici approbati admittuntur alio modo, & quidem magis interno, quàm qui in prima probatione verſantur.*
Videbatur illud prima tollendum quia comparatio fit cum alijs, qui probantur in toto biennio, & non tantũ cum his qui in prima probatione quindecim vel viginti dies verſantur. Placuit tolli.

15 *Capite tertio, & quarto Conſtitutionum quintæ partis in formula votorum qua profeſſi, & coadiutores vtuntur, vbi dicitur, vice Præpoſiti Generalis, videbatur addendum: ſocietatis Ieſu. Placuit addi.*

16 *In declarationib. capitis ſecũdi ſextæ partis. §. Hoc intelligendum. Vbi dicitur in originali, nec etiam ſi in occurrenti aliqua occaſione, vel neceſſitate, quis veſtibus precioſioribus, honeſtis tamen indueretur, reponendum uidebatur veſtibus melioribus, honeſtis tamẽ &c. Placuit.*

17 *Super ſecundũ caput ſeptimæ partis in declarationib. §. los accidentes, vbi dicit textus hiſpanicus para mas abreuiar ò acortar, dicendum videbatur abreuiar ò alargar, vt patet ex toto contextu. Placuit emendatio*

emendatio, nam error calami indicatus fuit.

18 *Super ſextum caput octauæ partis in formula electionis dicitur: Teſtem inuoco Ieſum Chriſtum, qui ſapientia eſt æterna, quòd illum eligo &c. addendum videbatur. Ego. N. illum eligo &c. Placuit addi.*

19 *Alia quædam propoſita fuerunt circa Conſtitutiones, ſed quia viſum eſt nihil eſſe immutandum non hic ponuntur.*

TITVLVS QVARTVS DE QVIBVSDAM Conſtitutionibus repertis extra librum Conſtitutionum.

PRIMVM DECRETVM.

1 *Cum quædam Conſtitutiones, vel ordinationes à Patre noſtro Ignatio non recognitæ (quod ſciatur) extra corpus libri conſtitutionum reperirentur. propoſitum fuit quid agendum eſſet de illis, & conſtitutum eſt, vt ſuis locis de ſingulis ageretur. Deinde ex eis aliquas approbauit ipſa generalis Congregatio, aliquas commiſit particulari congregationi Patris Præpoſiti, & quatuor deputatorum: qui fuerunt, P. Natalis. D. Torres, P. Ludouicus Gonzalez cum Magiſtro Polanco, & tam illæ, quam quæ circa eas deciſa ſunt, hic ſubdentur.*

2 *Cum experientia nos docuerit quod in noſtris Collegijs vbi neceſſarij ſunt duo, uel tres Sacerdotes, qui vacent miniſterio Sacramentorum, ac verbi diuini, &*

quatuor

quatuor, vel quinque præceptores, qui iuuentutem in literis, & bonis moribus inſtituant; neceſſe eſt etiam, alios ibidẽ verſari, qui eoſdẽ iuuare poßent, vicemq; eorundem ſupplere, ſi in morbum inciderent: ne lectionum ſeries interrumpatur, atq; etiam, vt Societas aliquid percipiat emolumenti, in alendis aliquot ſcholaſticis, qui literas diſcant, quandoquidem tam multi occupati ſunt in obſequio, & auxilio communis boni, ſtatuimus ne per decem annos proximè futuros, incipiendo à 1553. admittatur Collegium vllum, vbi non poßint duodecim ſaltẽ de Societate ſuſtentari, cũ duobus alijs, qui in rebus corporalibus inſeruiant, ita vt totus numerus ad quatuordecim perueniat.

Quia etiam videmus quàm ſit incommodum, quantumquè impediatur diuinum obſequium, cum domus, et eccleſia exercitijs noſtro inſtituto conſentaneis apta non habetur, cumq; noſtri neceſſe habent occupationes ſpirituales relinquere, vt vacent victui, & rebus temporalibus ad ſtudium neceſſarijs quærendis: ſimiliter ſtatuimus, ne vllum mittatur collegium ad locum aliquem, vbi domus conueniens ad noſtrorum habitationem, & ad ſcholas tenendas, & eccleſia ad ſpiritualia exercitia in proximorum auxilium tractanda non aßignetur; ſiue proprietatem eius, ſiue vſum liberum relinquant: non itẽ mittatur ſi ſaltem ad vnum annũ, quæ neceſſaria ſunt ad quatordecim perſonarũ ſuſtentationem non dabuntur. Elapſo enim anno ſi cõmunitati

hæc conſtitutio, & inſerenda quartæ parti conſtitutionum viſa eſt.

4 *Cum Præpoſitus generalis, vel Societas vniuerſitatis alicuius curam ſuſciperet, non repugnaret huius conſtitutionis intētioni, ſi ſe conſequenter obligaret ad lectiones ordinarias, in ea prælegendas quamuis inter eas aliquæ ad Theologiam pertinerent.*
Placuit etiam declaratio.

5 *Sequentem conſtitutionem Pater noſter Ignatius fieri iuſsit, ſed non eam emendauit: & ſi in conſtitutionibus poni debet, ad nonam partem pertinere videtur. Videatur tamen an inter conſtitutiones, an melius inter documenta ſuperiorum poni debeat.*
Quoniam ei, qui in congregatione qualibet ſupremam habet curam ita conuenit humanitas, & affabilitas cum ſubditis, ut authoritas eius retineatur, & ea reuerentia eidem exhibeatur quæ ad ſuos regendos, ad maiorem Dei gloriam eſt neceſſaria: vt etiam ſubditi minorem habeant perturbationis occaſionem cum eo, quem pro refugio in ſuis perturbationibus habere debent. In domo uel collegio, vbi noſtrorū multitudo vltra triginta ſe extendit, qui ſupremam habet authoritatem, non cibum capiat ordinariè cum illis in refectorio quanuis ſingulis menſibus, ad ſuam, & illorum conſolationem, &, ut, quomodo res ſe habeant, intueatur, id facere debeat, ordinarie tamen (vt eſt dictum) capiat ſeorſum cibum, quanuis eiuſdem ſit ra-

tionis

tionis cum communi, aut magis, aut minus parcus, prout a conſultoribus, vel aſsiſtentibus, qui in hac parte in ipſum authoritatem habent, expedire magis, tum perſonæ ſuperioris, tum communi bono iudicabitur. Reſponſum eſt, ut maneat inter regulas, non inter conſtitutiones.

De quadam conſtitutione recognita à Patre noſtro Ignatio Sanctæ me: circa auctoritatem Præpoſiti generalis in celebrandis contractibus, fuit tractatum in particulari congregatione: & viſum fuit declarandũ eſſe per congregationem generalem, quòd talis eſt auctoritas Præpoſiti: & ita factum eſt, & generalis congregatio approbauit huiuſmodi conſtitutionem, & inſerta fuit tertio capiti nonæ partis, quod ſic incipit: In præpoſito Generali eſt tota auctoritas celebrandi quoſuis contractus, &c.

TITVLVS QVINTVS DE HIS QVAE ad exemplar ac uerſionem, & editionem conſtitutionum pertinent.

PRIMVM DECRETVM.

1 *Decima Septembris 1558. cum conueniſſent patres in plena congregatione decreuerunt, probatum eſſe quoddam exemplum examinis conſtitutionum, & declarationum ex autographo P. Ignatij exſcriptum, et cum eo collatum cum additionibus, & emendationibus quæ ſunt in margine, authoritate congregationis*

factis

factis in quorum fidem Magiſter Ioannes de Polanco ſecretarius Societatis Ieſu, ex præſcripto congregationis, & omnium nomine ſubſcripſit librum illum, & ſigillo Societatis obſignauit.

2 *De examine, & conſtitutionibus, & declarationibus, ex hiſpanico idiomate in latinum verſis, quæſitum eſt: an imprimi oporteret, & quam auctoritatem habere deberent. Et primòquidem ſtatutum fuit, aliquos eſſe deputandos qui cum originali conferrent verſionem: & deputati fuerunt complures ab ipſa congregatione: & quæ apud ipſos erant dubia in congregatione priuata, cum generali tractabantur: & ſic ad plura ſuffragia, complura dubia reſoluta ſunt circa uerſionem: & ut haberet authoritatē verſionis ſtatutum eſt. 1. vt ordinaretur, ea utendum eſſe, nec licere priuata auctoritate, & ſine congregatione aliam edere verſionem: & impreßionem ſtatim inchoandam ab examine prius reuiſo à deputatis.*

TITVLVS SEXTVS. QVAE SEquuntur decreta pertinent ad res uarias, de quibus in Congregatione generali actum eſt.

PRIMVM DECRETVM.

1 *Quia videbatur agendum de his, quæ pertinent ad perſonam, & officium Præpoſiti generalis tractatum eſt de quatuor aßiſtentibus eligendis, & tempus ali-*

quod

quod aſſignatum eſt ad informationem capiendam. Cum enim Societas committere debeat aſſiſtentibus uices ſuas, quod attinet ad ſuam prouidentiam circa corpus Præpoſiti generalis, & res externas, & alia quæ in quarto, & quinto capite nonæ partis continentur. Cumque ijdē conſiliarij Præpoſiti eſſe & in rebus ad doctrinam, & ad res gerendas pertinentibus eundem ſubleuare, et alioqui in lectione, prædicatione, & alijs pijs operibus iuxta Societatis inſtitutum exerceri debeant: bonos, fideles, Societatis, ac communis boni amatores, diſcretionis dono præditos, in rebus agendis verſatos, & ad conuerſationem cum hominibus idoneos eſſe eos oportere; viſum eſt, & eligendos ab eiſdem eſſe electoribus, qui Præpoſitum generalem elegerant, & quidem inter abſentes, & præſentes, inter profeſſos, vel qui apti eſſent ad profeſſionem emittendam. Et ſi fieri poſſet ex varijs Prouincijs eligi eos debere, & ita per ſcrutinium primum ad plura ſuffragia quatuor electi ſunt: videlicet Magiſter Hieronymus Natalis, P. Ludouicus Gonzalez, Doctor Chriſtophorus Madridius, & Magiſter Ioannes de polanco.

2 *Quia etiam iuxta conſtitutiones eligendus erat aliquis cuius hoc eſſet munus, vt ſi animaduerteret Præpoſitum in his, quæ ad perſonam, uel officiū ſuum pertinent, minus bene agere, eundem poſt orationem cum debita modeſtia admoneat: in primo Scrutinio, ad plura ſuffragia electus eſt vnus ex aſſiſtētibus .ſ. Magiſter*

Ioannes

Ioannes de Polanco.

Item quædam dubia propoſita fuerunt circa Aſsiſtentes, quæ ſcilicet iam ſequentur.

3 *Cum dicatur in quarto capite nonæ partis, Prouidentiam Societatis, circa Præpoſitum Generalem eſſe primò circa externa, ſecundò circa corpus, tertiò circa animam: quia etiã in uiris perfectis in quibusdam quæ ad perſonam, & gubernationem pertinent, accidere aliqua poſſunt, quæ admonitione indigeant. Cumq; in quinto capite ſequẽti dicatur quòd per Aſsiſtentes exercet Societas hanc prouidentiam: qui in tribus dictis dicent, & facient, id quod in domino iudicauerint expedire: quæſitum eſt: Quomodo intelligi opporteat illud (Dicent, & facient) an ſcilicet in tribus prædictis, & ſingulis eorum, ſcilicet rebus externis, corpore, & anima: quod ad perſonam, & gubernationem attinet, dicant, & faciant, quicquid eis videbitur: an vt coniunctim loquatur de tribus prædictis, in quibus dicere, & facere debent, quod iudicauerint expedire iuxta præmiſſa in quarto capite: vt ſcilicet moderentur res externas, prohibeant nimiam corporis afflictionem, et admoneant Præpoſitum, ſicubi monendus videbitur; in his quæ ad perſonam, vel gubernationem pertinent, & hoc vltimum per vnum aliquem, de quo in quarto capite præcedenti dictum erat.*

Statutum eſt ergo Tò. dicere, & facere interpre

C *tandum*

tandum ita eſſe: vt coniunctim ad tria referatur: facere quidem, & dicere ad duo priora: dicere tantùm, ideſt, admonere per perſonam deputatam, ad tertium referendum eſſe; & iuxta præmiſſa in capite quarto præcedenti.

4 *Si mittatur Aſſiſtens a Præpoſito extra locum, in quo ipſe reſidet, petitum eſt an obedire debeat abſolutè, an ſe excuſare, eo quod Aſſiſtens eſt.*
Statutum fuit, quod ſe non excuſare deberet, ſed obedire: quòdq; erit ipſius Præpoſiti conſtitutionum meminiſſe, quæ non eſse facile ablegandum quenquam Aſſiſtentium ſtatuunt etc. Propoſita fuerunt, deinde, quæ ſequuntur.

5 *An propter valetudinem aduerſam in aere Romano poſſet dimittere Officium Aſſiſtens.*
Reſponſum eſt: Sine conſenſu Societatis non poſſe dimitti officium hoc ab ea datum. Quòd ſi per Societatem id liceret, tunc in alio ſubſtituendo conſtitutionum ordinem eſſe ſeruandum, nec eſſe ſubſtituendi poteſtatem penes Aſſiſtentem.

6 *Si Præpoſitus Generalis extra vrbem mitteretur, vel ſponte iret, & non ad tempus breue, an deberent Aſſiſtentes ipſum comitari, an Romæ manere cum Vicario, quem relinqueret Præpoſitus: an partim ipſum comitari, partim manere oporteret;*
Reſponſum eſt: Arbitrio Generalis relinquendũ eſſe, an aliquos ex Aſſiſtentibus ſecum habere debeat

nec nè

nec ne, prout negocia conficienda eſſent plura, vel pauciora: & tamen quòd vt ſocium ſemper aliquem eorum apud ſe habere deberet.

7 Si Pontifex vellet quempiam ex Aſsiſtentibus aliquò mittere, an Generalis debeat eum informare, & curare, vt potius alium mittat necne?

Reſponſum eſt: Diſcretioni Generalis id eſſe committendum: vt plurimum tamen, informari ab eo Pontificem oportere.

8 Si male ſe gereret Aſſiſtens in aliis rebus, vel etiã in officio ſuo, adeo vt indignus videatur eo loco: quid agẽdum eſſet; an ſcilicet informare Prouinciales, adhibito reliquorũ Aſsiſtentiũ teſtimonio oporteret.

Reſponſum eſt: Poſſe Aſſiſtentem huiuſmodi, interim ſuſpendi ab officij executione à Præpoſito Generali: non tamen omnino remoueri, niſi de conſenſu Societatis iuxta conſtitutiones: poſſe tamen alium à Præpoſito conſtitui (prout illæ dicunt) in caſu mortis, & diuturnæ abſentiæ.

9 An propter hominũ penuriã minus, quàm quatuor Aſsiſtentes eligere ſufficeret, vel certè, an aliquis eorum mitti poſſet liberius.

Reſponſum: Quatuor eſſe debere Aſsiſtentes, & de miſſionibus procedendum eſſe iuxta conſtitutiones.

10 An in vnam perſonam coincidere poſſent ſecretarius Societatis, & Aſsiſtens.

Reſponſum: Melius eſſe diuerſis perſonis hæc officia.

cia committi, cum ſingula ſatis ſint ad vnum hominem bene occupandum, propter hominum tamen penuriam poſſe coincidere. & iuxta id Præpoſitus Generalis elegit vnum ex Aſsiſtentibus in Secretarium ſcilicet Magiſtrum Ioannem de Polanco.

11 *An Aſsiſtentes Præpoſiti Generalis intereſſe, & ſuffragium habere debeant in electione noui Præpoſiti, & ſi habent, quo ordine ſuffragia dicere debeant, quia de eo non fit mentio in conſtitutionibus.*

Statutum eſt: Aßiſtentes ſuffragium habere debere, & eorum officium, vſq; ad electionem Præpoſiti duraturum: eosdem autem fore Aßiſtentes Vicarij: vel ſi ex eis eligeretur Vicarius reliquos eius Aßiſtentes fore: De ordine autem dicendi, vt ſequerentur antiquitatem profeßionis.

12 *Super tertiū caput, conſtitutionum octauæ partis actum eſt: An Commiſſarij alicubi conſtitui, tanquam officiales ordinarij deberent, vt in Hiſpania, & in India &c. an non? ſed vt ſint officia extraordinaria pro arbitrio Præpoſiti, & rerum neceßitate, vel vtilitate: & quocunq; modo hoc ſe habeat, an debeant expirare, cum Præpoſito huiusmodi officia, an manere poſt eius obitum, ſicut & Prouincialium officia: vt etiam extra ordinem ternorum, qui ex quavis Prouincia venire debent ad Congregationem, illi veniant.*

Reſponſum eſt: Commiſſarios non eſſe debere officiales

ciales ordinarios, ſed prout viſum erit Præpoſito Generali expedire: poſt mortem verò Præpoſiti, expirare Commiſſariorum poteſtatem, nec eos habere ſuffragium ratione officij ad electionem ſucceſſoris, niſi alioqui eligerentur, inter illos ternos de quauis Prouincia.

13 *Petitum eſt, quomodo poßint eligi inter ternos ad Congregationem deſtinatos Commiſſarij, cum non ſint potius de hac Prouincia, quàm de illa.*
Diffinitum fuit: quòd in Prouincia, in qua verſabitur Commiſſarius tempore Congregationis Prouincialis (ad quam ipſe vocari debebit) eligi poterit, vt veniat ad generalem.

14 *De miſſa etiam, & eius cœremonijs actum eſt, & conſtitutum, vt ſequeremur vſum Romanum ſecundum rationem Conſtitutionum: Omiſſo pſalmo, Iudica me deus, & in fine dicendo Euangelium Lucæ. Loquente Ieſu ad turbas: vel, In principio erat verbum, pro vniuscuiuſq; deuotione.*

15 *Vndecima Auguſti propoſitum fuit à quodam ex Procuratoribus Hiſpaniēſibus quomodo occurrendum eſſet illi incommodo, quod ex votis ſimplicibus coadiutorum, & ſcholaſticorum naſci poſſet, cum illi poſtquam admißi fuerint in coadiutores formatos, vel ſcholaſticos approbatos, poßint (licet peccent) vxorem ducere, & matrimonium erit validum: vnde querebatur; an conſultum eſſet tria vota ſolemnia*

emittere aliquando huiuſmodi fratres.

Statutum fuit nihil immutandum eſſe de conſtitutionibus, vel de ratione votorum ſimplicium: ſi quid autem incommodi accideret, vt pro re nata prouideretur: & ita excluſum fuit quod de profeſſione dicebatur.

16 *Quæſitum etiam fuit de ratione veſtium, & pileorum, quibus laici noſtri vti deberent.*

Nihil eſſe ſtatuendum viſum eſt: ſed eam indumenti rationem probari, qua noſtri laici à ſacerdotibus noſtris, & à ſecularibus hominibus diſtinguerentur; & vt veſtitus honeſtus eſſet iuxta morem patriæ, & pileorum quidem ratio Prouincialium arbitrio relicta eſt: eos tamen, qui inſeruiendi miſſis officium habent, clericali pileo vti debere viſum fuit. De ſuperpelliceis nihil certi ſtatuendum videbatur, ſed ſi quando expedire iudicaretur, vt huiuſmodi miniſtri eis vterentur, petendam eſſe facultatem à Generali.

17 *Propoſitum fuit noſtros à quibuſdam reprehendi; quòd ieiunia, & pœnitentias ordinarias non haberemus: & quærebatur an diebus Veneris ieiunandum eſſet, & in aduentu ſaltē die Mercurij, & Veneris.*

Reſponſum fuit: Conſtitutiones noſtras in hac etiam parte ſeruandas eſſe: placebat tamen fieri declarationem in ſcholijs, quòd non ad ſingularitatem pertinet, ſi quis ieiunet alijs non ieiunantibus: & quòd danda eſſet facultas volentibus ieiunia obſeruare, ſecundum

menſuram.

menſuram rectæ rationis.

18 *Circa orationem dictũ fuit quibuſdam plus temporis impendendũ videri, quàm cõſtitutiones præſcribãt. Reſponſum fuit; Seruandas eſſe Conſtitutiones, & nihil aliud certi præſcribendum in illis: ſed quod ad nouitios attinet in regula Magiſtri nouitiorum eſſe ſtatuendum, vt orent vltra horam (vt coſtitutiones innuunt) & ne obligentur ordinariè ad duas horas: poſſe tamen cum particularibus augeri vel minui per ſuperiorem hoc tempus.*

Quod ad profeſſos attinet, ſi non facerent iuxta mentem Coſtitutionum, vt Præpoſiti Domorũ eos adiuuent & tempus orationis prout videbitur, præſcribant.

De Coadiutoribus temporalibus dictum fuit: curam peculiarem eſſe habendam, licet non ſtatuatur eis certũ tempus orationis aliter, quàm in Conſtitutionibus quartæ partis capite quarto ſtatuitur. Epicheya tamen quæ in ſcholaſticis locum habet, vt .ſ. poßint ſuperiores augere vel minuere, vel commutare orationẽ, in his omnibus locum habebit.

19 *An ſimul omnes orare aliqua diei, vel noctis hora expediat.*

Reſponſum eſt; Simul non eſſe orandũ; cum præſertim mens Patris noſtri Ignatij eò tenderet, prout verbis ſignificauit. De ordinaria autem oratione ſermo eſt, non de extraordinaria, quæ pro re nata publicè ad tẽpus inſtitui poſſet. Propoſita etiam fuerunt, quæ ſequuntur.

20 *De benedictione menſæ, & actione gratiarum, conſtitutum eſt, vt ſequeremur vſum Romanum comunem; & id, in Refectorio: nam in priuata menſa antiquam, & conſuetam benedictionem poſſe retineri, et non ſedendo, ſed ſtando benedictionem, & actionem gratiarum fieri debere.*

21 *Alia ſeßione propoſitum fuit, an declarari deberet à tota Congregatione quòd Præpoſitus Generalis poſſet acceptare donationes; & quoſuis contractus celebrare; dummodo, non agatur de diſſolutione, aut alienatione Colleggij, vel domus iam erectæ: vt ſic demũ contra eos, qui difficiliores ſunt, poßit oſtendi: quod ex conſtitutionibus alioqui habemus, de facultate generalis.*

Fuit autem facta decißio, quod poſſet (vt prædictũ eſt) quoſuis contractus celebrare: & aduocatus eſt notarius publicus qui Inſtrumentum conficeret, quod hic ſubiungitur, & aliud etiam particulare confectum eſt, quo ſignificabatur ratum haberi quod Præpoſitus Generalis in quodã Parmenſi contractu fecerat &c.

In nomine Domini Amen. Anno à Natiuitate eiusdem M. D. LVIII. Indictione prima die verò, trigeſima, menſis Auguſti Pontificatus Sanctißimi Domini Noſtri, D. Pauli Diuina prouidentia Papæ Quarti Anno Quarto In mei Notarij publici infraſcripti, teſtiumq; infraſcriptorum ad hæc ſpecialiter vocatorum; & rogatorum preſentia, perſonaliter

ſonaliter

ſonaliter conſtituti in vnum ſimul congregati, & coadunati infraſcripti Patres Reuerendi, Primó videlicet, Pater Iacobus Laynez totius Cōgregationis nominis Ieſu Præpoſitus Generalis, Pater Paſchaſius Broet, Pater Alphonſus Salmeron, Pater Nicolaus Bobadilla, Pater Simon Roderici, Pater Hieronymus Natalis, Pater Michael de Torres, Pater Hieronymus Domenech, Pater Baptiſta de Barma, Pater Iacobus Miron, Pater Ioannes de Polanco, Pater Baptiſta Viola, Pater Nicolaus Lanoy, Pater Euerardus Mercurianus, Pater Ludouicus Gonzalez, Pater Gundiſaluus Vaz, Pater Vrſmarus Goyſonius, Pater Antonius Vinch, Pater Ioannes de Plaza, Pater Emanuel Godignus, Pater Georgius Serranus, Pater Antonius Cordeſſes, Pater Don Didacus de Guzman, Pater Didacus de Auillaneda, Totam Congregationem Societatis Ieſu rapreſentantes, ac plenam Congregationem, vt aſſeruerunt facientes: ſponte & non per errorem aliquem, ſed ex eorum, & cuiuſq; ipſorum certa ſcientia, ac ſpontanea voluntate declararunt, & quilibet ipſorum declarauit; facultatem eſſe penes Præpoſitum Generalem iuxta bullas, & conſtitutiones dictæ Congregationis, ſeu Societatis; ad quoſuis contractus, vt emptionum et venditionum, & ceßionum quarumlibet rerum temporalium, mobilium, vel immobilium, celebrandum: & ad vendendum, & redimendum quoſuis cenſus

ſuper

ſuper bona ſtabilia collegiorum Societatis, ad collegiorum eorundem, & quidem euidentem vtilitatem: dummodo erecta Collegia, vel domos alienare, vel diſſoluere non poßit. Declararunt etiam, & quilibet ipſorum declarauit, ſi quid diſpoſitioni Societatis relinqueretur, ſiue ſint bona ſtabilia, vt Domus vel poſſeßio aliqua non applicata alicui Collegio, vel domui erectæ, vel erigendæ, ſiue mobilia, aut pecuniæ, frumenta, & alia quæuis, eundem R. Patrem, Præpoſitum poſſe de illis diſponere, illa vendendo, vel retinendo, prout conſtitutiones permittunt; vel applicando ad vnam partem, vel aliam, prout ſenſerit ad maiorem Dei gloriam fore. Præterea declararunt, vt eorum quilibet declarauit: etiam Præpoſitos Prouinciales, vel particulares, ac Rectores, ac alios quoſuis de Societate, eam habere dumtaxat ad res prædictas facultatem, quæ à Præpoſito Generali fuerit illis communicata: & non neceſſe eſſe Collegialiter ad ſimiles actus congregari. Declarauerunt inſuper, & quilibet eorum declarauit, non opus eße collegiales alicuius Collegij congregari ad ſonum campanæ, nec aliter, ad procuratores conſtituendum, vel ad quoſuis alios contractus celebrandum, cum poteſtas tota manare debeat à Præpoſito Generali, qui eam cõmunicabit alijs, cum facultate etiam ſubſtituendi; ita vt nullo modo oporteat res huiuſmodi Collegialiter tractari. Super quibus omnibus & ſingulis præmiſsis,

petierunt

petierunt ſibi per me Notarium infraſcriptum vnum, vel plura publicum, ſeu publica fieri, atq; confici inſtrumentum, & inſtrumenta. Actum Romæ in domo Societatis prædictæ, & ſtantia ſeu Camera ſuperiori eiuſdē domus, in qua fieri ſimiles ſolent congregationes, ibidem præſentibus D. Ioanne Corſo Clerico Barchinonenſis diœceſis & Franciſco Petrarca Clerico Neapolitano, teſtibus ad præmiſſa vocatis ſpecialiter, atq; rogatis. Et quia ego Andreas Gerardus Clericus Lugdunenſis diœceſis, publicus authoritatē Apoſtolica, necnon curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Notarius præmiſſis interfui, eaq; in actis meis annotaui: Ideo præſens inſtrumentum ſubſcripſi, & publicaui, ſignumq; meum hic appoſui conſuetum in fidem præmiſſorum rogatus, & requiſitus. Omiſſo Sigillo.

22 *Propoſitum fuit: vt videretur, an ex literis Apoſtolicis, quibus explicauit Iulius Tertius, et confirmauit inſtitutū noſtræ Societatis, aliquid in melius immutari expediret. Reſponſum eſt, nihil immutandū videri.*

23 *De forma votorum ſimplicium, quæ poſt profeſſionem emittenda eſſe in conſtitutionibus dicuntur; actum eſt: an approbanda videretur, & executioni mandanda. Placuit Congregationi formula, & executio huiuſmodi emiſsionis votorum indicta eſt, in Sancti Bartholomei Feſtum (quod ad præſentes attinebat) quod Romæ celebratur vigeſima quinta*

Auguſti

Auguſti, vt coram Præpoſito Generali, ſine communione (ne ſacrificiò miſſæ priuarentur) vota ſua facerent: & ita prædicto die à prandio in ipſo loco Congregationis omnes profeſſi illa emiſerunt iuxta formulam hic adiunctam.

FORMVLA VOTORVM SIMPLICIVM quæ profeſſi emittunt poſt profeſſionem.

EGO .N. Profeſſus Societatis Ieſu, promitto Deo Omnipotenti coram eius Virgine Matre, & tota curia cœleſti, & coram R. Patre Præpoſito Generali, vel coram .N. locum Generalis Præpoſiti tenente nunquam me acturum quacumq; ratione, vel conſenſurum, vt, quæ ordinata ſunt, circa paupertatem in conſtitutionibus Societatis immutentur: niſi quando ex cauſa iuſta rerum exigentium videretur paupertas reſtringenda magis.

Præterea promitto nunquam me acturũ vel prætenſurum, ne indirecte quidem, vt in aliquam prælationem, vel dignitatem in Societate eligar, vel promouear.

Tum, ſi quẽ ſciam id curare, vel prætendere, promitto illum, remq; totam me manifeſtaturum Societati, vel Præpoſito eius.

Promitto præterea nunquam me curaturum, prætenſurumuè extra Societatem prælationem aliquam, vel dignitatem, nec conſenſurum in mei electionem quantum

tum in me fuerit, niſi coactus obedientia eius, qui mihi præcipere poteſt ſub pœna peccati.

In ſuper promitto, ſi quando acciderit, vt hac ratione in præſidē alicuius Eccleſiæ promouear pro cura, quā de animæ meæ ſalute, ac recta muneris mihi impoſiti adminiſtratione gerere debeo, me eo loco, ac numero habiturum, Præpoſitum Societatis generalem, vt nunquam conſilium audire detrectem, quod vel ipſe, per ſe, vel quiuis alius de Societate, quem ad id ipſe ſibi ſubſtituerit, dare mihi dignabitur. Conſilijs vero huiuſmodi ità me pariturum ſemper eſſe promitto, ſi ea meliora eſſe, quàm quæ mihi in mētem venerint, iudicabo: omnia intelligendo iuxta Societatis Ieſu conſtitutiones & declarationes. In tali loco, tali die, menſe, & anno &c.

24 *Propoſita ſunt deinde ſequentia .ſ. de ſupraſtantibus Collegiorum, & Vniuerſitatum, quatenus eos teneri expediat,*

De reſeruatis caſibus Rectori, vel Præpoſito locali.

An Prouinciali, vel Commiſſario reſeruari oporteat peccata priuatorum, vel eorum, qui alijs præſunt.

An aliæ facultates, vel priuilegia, quæ valde neceſſaria, vel vtilia Societati videbuntur, curanda ſint: & ea quæ habemus, quibusdam in locis magis declarāda.

An alicui committi debeat cura conſcribendi modum ad roſarium, vel coronam benedicendam præſertim pro laicis.

De

De modo loquendi, ad ſobrium & religioſis dignum honorem, dicto vel ſcripto alij de Societate exhibendum, an conſtitui aliquid oporteat.

An expediat exemplum autenticum omnium contractuum maioris momenti (præſertim rerum perpetuarum) quæ vbiq; in Societate fient, ad Archiuiū, quod erit in Vrbe penes Præpoſitum generalem, deferri.

Conſideretur modus mendicitatis in Vrbe, & alijs in locis tenendus: An .ſ. oſtiatim (vt fit Romæ bis in hebdomada) emendicari oporteat, nec ne: ſed potius per procuratorem ſint eleemoſynæ petendæ, vt modò fit per procuratorem Domus noſtræ de Vrbe. Priorē ex his modis, quamuis permiſit ad tempus Pater noſter Ignatius, ſignificauit tamen ſibi non placere.

Videatur an poſsit iniri ratio, qua minor multitudo coadiutorum temporalium ſit neceſſaria, cùm in conſtitutionibus, paucitas eorum uideatur commendari, & praxis aliud oſtendat.

Videatur etiā, quatenus expediat ſacerdotes, cùm Domi ſunt, vel etiam in miſsionibus, vti coadiutorum opera: ne quod neceſsitatis gratia, & vt vacare illi poſſint maiori, communiq; bono animarum inductum eſt, vertatur in faſtum, aut ſuperbiam, aut deſidiam ſacerdotum.

An expediat in Eccleſiis noſtris dare deuotis perſonis, & de noſtra Societate benemeritis, capellas, quas illi cenſibus applicatis dotare velint, vt aliquæ

miſſæ

miſſæ dicantur.

Et an Societatis collegia poſsint, et debeant ſe obligare ſingulis annis, menſibus, vel hebdomadibus pro fundatoribus Capellarum, ad celebrandas aliquas miſſas.

His omnibus vnica reſponſio data eſt; vt Præpoſitus Generalis ea videret, & ſtatueret quod facto opus eſſet; de admittendis tamen capellis alio decreto ſeorſum tractauit Congregatio.

25 *Propoſitum fuit etiam de teſtamento fratris noſtris D. Hieronymi de Coloredo bo: me: qui bona ſua legauerat ad collegium Societatis inſtituendum, quid agendum eſſet. Reſponſum eſt: Patris Præpoſiti Generalis arbitrio id eſſe relinquendū: inclinabatur tamē Cōgregatio rationibus auditis ad non admittendum legatum: Et ita Pater Præpoſitus declarauit in eadem plena Congregatione ſe non admittere: & per litteras ſuas patentes id poſtea Reuerendiſsimo Epiſcopo Cenetenſi eius auunculo ſignificauit.*

26 *Quæſita deinde fuerunt, quæ ſequuntur. An libros in Societate imprimi, & venundari ſit tolerandum: aut etiam laudandum propter commune bonum, quod inde ſequitur: an potius ſit prohibendum; ne mercaturam exercere videamur.*

Statutum eſt: Nihil eſſe in alterutram partem decidendum, ſed Arbitrio Præpoſiti Generalis relinquendū. Viſa tamen res eſt conſideratione digna, ne quid fiat, in quo lædatur paupertas vel inſtitutum Societatis.

An aliquis

27 *An aliquis ordo certus ſedendi in menſa, & Congregatione, & alijs in rebus conſtitui oporteret.*

Reſponſum eſt in Congregationibus quidem tenendũ eſſe ordinem, de quo actum eſt ante electionem. In menſa vero, vt ſacerdotes alios ad eum gradũ non promotos præcederent: Inter ipſos autem Sacerdotes, aut Laicos nullum ordinem videri conſtituendum.

28 *An directorium exercitiorum tradendorum, confeßionum audiendarum, vel faciendarum, prædicationis, doctrinæ Chriſtianæ, orationis, conuerſationis, iuuandi etiam morituros confici oporteat, & vni, vel pluribus hoc oneris imponi.*

Placuit congregationi, vt per Præpoſitum Generalem hæc omnia, & modus etiã eis vtendi, curarentur.

29 *An præter approbationẽ prouinciarum, quæ hactenus extiterunt, aliquæ eſſent inſtituendæ, ex quibus, & non ex alijs veniendum eſſet ad electionem Præpoſiti (quamuis aliæ poſtea inſtituerentur) ad euitandã ambitionis occaſionem. Placuit congregationi confirmatio Prouinciarum, quæ hactenus fuerunt, & vt relinqueretur Præpoſito nouarum inſtitutio. Poſtquam autem inſtitutæ fuerint, vt ex eis veniant terni, iuxta conſtitutiones perinde, atq; ex alijs.*

30 *Propoſitum fuit etiam de ratione ſepulturæ fratrũ noſtrorum. Et ſtatutum eſt vt obſeruaretur circa veſtitum mortuorũ ſacerdotum quod de viuentibus dicitur in conſtitutionib. vt .ſ. utamur eo modo, quo ſacerdotes*

dotes honeſti eius regionis uti ſolent. De fratribus autem, qui ſacerdotes non ſunt, vt ſepeliantur eodem modo induti, quo alij clerici honeſti, qui ſacerdotes nō ſunt, indui ſolent. Seruentur autem, quod ad officium pro defunctis attinet, conſtitutiones, vbi in Eccleſia noſtra funus celebrabitur, & numerus ſufficiens noſtrorum erit. Vbi enim alterutrum deeſſet, poſſent externi aduocari ad funera noſtrorum.

31 *De modo etiam concionandi quæſitum fuit, an ſemper in initio ſalutari debeat beata Virgo, et ſtola ferri. Reſponſum eſt: Beatam Virginem eſſe ſalutandam, ſiue proœmium præmittatur (quod nonnulli faciunt) ſiue non, pro concionatoris voluntate. Superpellicio autem vtendum eſſe inter concionandum, ſtolam vero vt iuxta patriæ morem adhibeant, vel non. In lectionibus ſacræ ſcripturæ, etiam ad populum, ſuperpellicium non eſſe adhibendum.*

32 *Actum eſt deinde de Viſitatione Præpoſitorum prouincialium, & viſum eſt, committendum id eſſe Præpoſito Generali, qui poterit Prouincialibus iniungere, vt quotannis uiſitent Domos, et Collegia ſuarum prouinciarum, vel eorum arbitrio id relinquet. Itaq; ipſemet Præpoſitus Generalis conſtitutiones interpretetur in hac parte.*

33 *Poſtea de his, quæ ſubdentur agi cœptū eſt, An protectores habere in Collegijs tanquam amicos, & non tanquā habentes ius aliquod in ipſa collegia, expediret.*

Probatum eſt vt haberentur amici qui protectionem ſuſciperent Collegiorum ſed nomina iuridica, quæ iuriſdictionem dicant, vitãda eſſe; ne aliquando plus ſatis ſibi ſumant huiuſmodi homines.

34 *Deinde de ratione ædificiorum fuit propoſitum: modum eſſe imponendum ædificijs domorum, et Collegiorum, quod in nobis eſt, ne præter cætera incõmoda, fiant aliquando Palatia nobilium, ſed ſint ad habitandum, & officia noſtra exercendum vtilia, ſana, & fortia: in quibus tamẽ paupertatis memores videamur: vnde nec ſumptuoſa ſint nec curioſa &c. De Eccleſiis tamen nihil dictum eſt, & hæc res tota magis conſideranda eſſe videbatur.*

35 *De barba etiam nutrienda: & eam non eßè nutriendam viſum eſt.*

36 *An ea, quæ deciſa ſunt in Congregatione ante electionem rata ſint futura in poſterum, ſi contra conſtitutiones non fuerint.*

Statutum eſt: vt non obligent in futurum: ſed ſcribenda eſſe ſeorſum, vt poßint illis vti ſi volent. Quæ vero poſt electionem deciſa ſunt ſcribenda eßè ſeorſum: et vt auctoritatẽ haberent, quam illis conſtitutiones præbent ſeptimo capite octauæ partis.

Si quæ autem ex conſtitutis ante electionem videntur contraria conſtitutionibus, ſic maneant: ſed conſtitutiones non mutentur.

37 *De carceribus etiam in Societate tenendis Congregationi*

gationi viſum eſt ius quidem iam eße penes Societatem ex bullis, & conſtitutionibus: quoad vſum autem nihil eſſe ſtatuendum, ſed eam curam Præpoſito relinquendam.

38 Propoſitum fuit à Patre Præpoſito; An expediret aliqua Collegiola in Domos conuerti, vt non teneamus occupatos tot præceptores: & plures poſſint conficere ſua ſtudia, & poſt multa vltro, citroq; dicta, viſum eſt, rem maturius conſiderandam eſſe.

39 Propoſita ſunt deinde ſequentia: An eſſent admittendæ cathedræ publicæ in Vniuerſitatibus, aut alibi à noſtris, cum ea diſceptatione ſuffragiorum, & oppoſitione quæ ſolet fieri. Et viſum eſt, non eße admittendas: Si tamē ſponte offerantur huiuſmodi cathedræ ab Vniuerſitatibus, aut Rectoribus earum, & gratis prælegatur, nec quiſquam ſe opponat, cum quo ſit diſceptandum, admitti poſſent; conſulendus eſt tamen Præpoſitus Generalis, ne ordinaria ea facultas videatur.

40 An in ſcholis noſtris, cum Vniuerſitatis curam ſuſcipiamus, eos admittere debeamus, qui à Societate defecerunt, poſt emiſſa vota conſueta.

Et reſponſum eſt; admitti debere, niſi ex admißione graue ſcandalum ſequeretur, de quo quidem ſcandalo iudex erit Præpoſitus Prouincialis, & vt rectius tūc huiuſmodi homines excludi poſſent à ſcholis, impetranda eſſet facultas à fundatoribus ad eos excludendos,

qui ſine graui ſcandalo teneri non poſſunt, vt eſt dictũ.

41 *An poſſent exequiæ ſolemnes celebrari in noſtris Collegijs, in morte aliquorum Principum, qui noſtrorum Collegiorum fundatores, vel de eis benemeriti extiterunt, an potius noſtro modo ſimplici faciendæ eſſent.* *Reſponſum eſt; poſſe celebrari in morte Principum fundatorum, vel de Societate benemeritorum in noſtris Eccleſiis, quãdo pro eis huiuſmodi exequiæ publicè fieri ſolent per Eccleſias ciuitatum, & id noſtro modo ſimplici, abſq; pompa feretri cum faſcibus, nec tamen vt conſtitutionem hoc debere obſeruari, ſed vbi ſimilis ratio poſceret, poßit à Præpoſito permitti.*

42 *An cum vita exceſſerint perſonæ aliquæ de Societate benemeritæ, & in Eccleſijs noſtris ſepeliri voluerint; poßint à noſtris ea officia pro eis dici, quæ pro fratribus noſtris defunctis dicere conſueuimus.* *Reſponſum fuit; concedendam eſſe ſepulturam in noſtris Eccleſijs ijs, qui Collegiorum noſtrorum fundatores extiterũt, vel fundationes iuuerunt. Principibus etiam, & Prælatis, qui id voluerint: alijs autem perſonis, etiam benemeritis, non eſſe id concedendum ſine facultate Præpoſiti Generalis: quicunq; tamen illi fuerint, non videntur pro eis ea officia publicè dicẽda, quæ pro noſtris fratribus defunctis dicere ſolemus: & obſeruandum eſt, ne cuiquam præiudicium fiat in huiuſmodi ſepulturis; & vt nullus noſtrum ſponte ſe offerat ad*

rat ad eam licentiam petendam, & etiam ne ius ſepulturæ, poſteri eorum, qui ibidem ſepeliuntur, acquirant.

43 Propoſitum fuit à Patribus Luſitanis, an redditus quidam eſſent retinendi, qui cuidam Collegio ipſorum proueniunt à petitionibus quibuſdam publicis, quæ ſub nomine Diui Antonij exiguntur, cum nonnullorum ſcandalo. Reſponſum fuit; vt videret Præpoſitus Generalis, an ſtatim eſſent relinquendi, an retinendi, donec commutentur in alios, qui non præſeferant eam ſpeciem ſcandali.

44 Petebatur etiam an eſſent proponenda, & danda munuſcula quædam (quæ præmia vocant) ſcholaſticis externis, vt ea ratione inflammentur ad ſtudia litterarum. Placuit proponi, & dari: dummodo ne fratribus noſtris darentur, nec externis noſtro cum ſumptu: & vt ſeruaretur modus honeſtus, & religioſus.

45 Cum Collegium Conimbricenſe hucuſq; poſſederit Monaſteria quædam cum Eccleſijs parochialibus annexis, an ſit diſpenſandum in conſtitutionibus, quæ oppoſitum videntur ſtatuere, vel quid nam faciendum ſit. Placuit Congregationi omnem adhiberé diligentiam, vt quàm primum, & quàm optimo modo fieri poſſet liberaretur ab animarum cura prædictum Collegium.

46 An in Collegio Eboracẽſi propter aeris intẽperiẽ et ſalubritatis defectũ, et æſtus graues illius Ciuitatis,

cōcedendæ eſſent noſtris præceptoribus ſtudiorū inter miſsiones longiores, quàm alijs in Collegijs concedi ſoleant. Reſponſum eſt; intermiſsionem quidem placere, ſed modum, & dierum, quibus vacandum à ſtudijs eſſet, numerum relinquendum eſſe Præpoſiti Prouincialis iudicio.

47 *An expediret noſtros curam retinere quorundam ſcholaſticorum externorum qui conuictores, vel commenſales dicuntur, quorum cura noſtris à Rege Luſitaniæ impoſita eſt, non exiguo cum onere, cum nouum Collegium illis traderet.*

Reſponſum eſt; dandam eſſe operam vt Domus quædā conſtrueretur extra Collegium nouum Conimbricenſe pro habitatione huiuſmodi conuictorum, vt à noſtrorum ſcholaſticorum habitatione omnino ſeparentur. Interim tamen retinendam eſſe eorum curam, quam Societas iam ſuſcepit, & hoc quidē ex diſpenſatione quadam concedi.

48 *An Domus probationis ſint ſeiungendæ à noſtris Collegijs. Reſpōſum eſt: rationes vtrinq; audiēdas, & expendendas eſſe, quæ multæ ſe offerebant, & tamen potius prope Collegia, quàm prope Domos profeſſorum tenendæ videbantur; ſed vlterius non eſt actū ea de re.*

49 *Petierunt ijdem Patres Luſitani regulas quas non habebant, & Viſitatoris, & Prouincialis &c. Reſponſum fuit: faciendas, & eis mittendas eſſe.*

An

30 *An ſeculares qui emittunt vota in ordine militari vocato Chriſti, poſſint ad Societatem noſtram admitti, licet credatur non emiſſuros profeſſionem apud nos.*
Reſponſum eſt admitti poſſe.

31 *Cum ex Prouincia Luſitaniæ plurimi ad Indos, Braſiliam, & alias infidelium Regiones mittantur, & hominum penuria ibi laboretur, petierunt Patres Luſitani à Congregatione auxilium.*
Reſponſum fuit quoad eius fieri poſſet ſubueniendum illis eſſe.

32 *Quæſierunt etiã: An Doctores, et Magiſtri de Societate cum publicis præſidẽt diſputationibus, aut ſcholaſticos in vniuerſitatibus examinant, ea inſignia ſerica, quibus alij Doctores, vel Magiſtri vtuntur, ferre debeant.*
Reſponſum fuit; deferẽdam eſſe huiusmodi cauſam ad Præpoſitum Generalem, vt declaret conſtitutiones Vniuerſitatum. Quod ad Conimbricenſe Collegium attinet, viſum fuit petendam eſſe facultatem, vt non obligarentur noſtri ad huiuſmodi inſignia portanda, non tamen incommodum videbatur, ſi noſtri in illis actibus publicis, de quibus quæritur, portarent aliqua inſignia in pileo, præſertim, vt ſunt fila illa ſerica, quæ ponuntur in medio pilei.

33 *An vota, quæ noſtri cum adhuc in ſeculo eſſent, emiſerunt (quærebatur autem de alijs votis præterquam Religionis determinatæ) cenſeantur ipſo facto cõ*

mutata in vota ſimplicia noſtræ Societatis, ſimulatq; illa emiſerint, quòd difficultatē habet, cùm illud capitulum Scripturæ, de voto, & voti redemptione intelligatur à doctoribus de ingreſſu per profeſsionem.

Reſponſum fuit; in noſtra Societate ſuſpenſa eſſe alia vota, etiam ſi per profeſsionem non tollantur, & ita obligationem eorum ceſſare, dum in Societate manent.

54 *Cum regulæ generales, & communes inſtructiones officiorum diligenter obſeruentur, & iuxta illas qui præſunt ſubditos regant, petitum fuit, vt viderentur diligentius, & ſi circa ordinem, vel claritatem, aut ſtylum aliquid eſſet immutandum, immutaretur.*

Reſponſum fuit; vt Præpoſito Generali id faciendum committeretur: Viſum eſt, regulas ex conſtitutionibus deductas, ſeruandas eſſe generaliter: alias uidendas eſſe, & examinandas: documenta verò, ſiue conſilia ſpiritualia, in vnum locum redigenda extra regulas.

55 *An recipi debeant in noſtris Collegijs Capellaniæ, quibus inſeruiunt clerici ſeculares, quos poſsint noſtri eligere, nam ex earum cenſibus huiuſmodi Collegia augeri poſſe videntur.*

Reſponſum fuit; non expedire, vt in noſtris Eccleſijs erigantur huiuſmodi Capellaniæ.

56 *An ſint admittendi in noſtris Domibus, qui aliquod facinus perpetrant, aut bonis cedunt &c. donec*

ſuæ ſecuritati conſulant.

Reſponſum fuit: Conſulendos eſſe viros peritos, et poſt conſultationem, res eſt commiſſa Præpoſito.

57 *An ius illud quod habet Collegium Gandienſe præſentandi tres Parochiales neophitorum ex Agarenis, ſit conſeruandum, an potius ſit illi renunciandum in fauorem ordinarij. Viſum eſt, retinendum eſſe ius hoc, vt melius conſultum ſit illorum ſpirituali vtilitati.*

58 *An expediret Chriſtianam doctrinam docere canendo, cum experientia docet magis allici eo modo pueros, & maiorem ſequi fructum.*

Reſponſum fuit; Præpoſito Generali id committendũ: ille autem ſtatuit vt ita fieret, vbi ad maiorem ædificationem id fore obſeruaretur.

59 *An præcipiendum eſſet profeßis, vt per ſe exequãtur aliquando votum quod faciunt de curanda inſtitutione puerorum.*

Viſum eſt, Præpoſito Generali id committendum eſſe: Ille autem ſtatuit, vt præter id, quod ad probationes pertinet, commendaretur valde hoc pium opus profeßis, qui id exequi deberent, iuxta litterarum Apoſtolicarum, & conſtitutionũ rationem, Pater quidem noſter Ignatius iniunxit ſingulis profeſſorum vt ſemel per quadraginta dies id facerent.

60 *An ſit exterminandus à Societate mos ille ad-*

mittendi

mittendi beneficia curata, vel ſimplicia, quæ noſtris ad tempus conferuntur.

Commiſsum etiam fuit Præpoſito: qui ſtatuit, vt non admitterentur beneficia ſine licentia Præpoſiti Generalis, quem informare oportebit, de ſcandalo ſi quod fuerit, vel timebitur, & de tota re; vt videat, an diſpenſari oporteat.

61 *An noſtri, qui ante ingreſſum in Societatem habebant beneficia poſtquam biennium in illa manſerint, ea relinquere debeant. Committendum etiam hoc videbatur Præpoſito, qui ſtatuit vt ſeruarentur Conſtitutiones, quibus non præcipitur, vt beneficia relinquãtur ante profeſsionem, niſi iubente ſuperiore poſt primum annum, hunc autem Superiorem ſtatuit fore Præpoſitum Generalem, vel Commiſſarium, vel Prouincialem.*

62 *An quilibet Superior in Societate poſsit Societatis gratias cuilibet ſubdito communicare, cum facultate eaſdem alijs communicandi.*

Commiſſum id fuit Præpoſito Generali, qui iuris peritis conſultis id declararet.

63 *An expediret petere à Summo Pontifice, vt Nuncij Apoſtolici non poſsint diſpenſare in votis ſimplicibus Societatis, ſaltem quæ poſt biennium emittuntur. Reſponſum eſt, petendũ videri: vſum tamen eius gratiæ, ſi obtineatur, penes Præpoſitum fore.*

64 *An expediret, vt Præpoſiti inferiores non poſſent*

regulas

regulas condere ſine Generalis conſultatione, & parti-culari conceßione.

Reſponſum fuit; Solum Præpoſitum Generalem authoritatem habere, & alios, eam dumtaxat, quam ab ipſo acceperint, & cum ea ſi quid ordinabunt, tranſmittat Præpoſito, vt id examinet, & ſi videat expedire, confirmet.

65 *De ratione ineundi contractus, dictum eſt, & à Congregatione conſtitutum: poteſtatem eſſe penes Præpoſitum Generalem, & ab eo ad alios deſcendere debere, iuxta conſtitutionẽ quandam relictam à Patre Ignatio ſanctæ memoriæ, extra corpus aliarum, quæ tota approbata eſt, & nonæ partis capiti tertio inſerta. Curandum autem dicebatur, vt Breue Apoſtolicũ obtineretur, quo conſtaret euidentius ijs, qui cum Societate negociantur, de hac poteſtate. Interim autem, dum Breue obtinetur, vt fiat ſicut hactenus factum eſt: nimirum, vt ſi acquieſcere nobis vellent qui, nobiſcum negociantur, cum Præpoſiti Generalis facultate dumtaxat, contractus fiant: ſi noluerint acquieſcere, vt poßint Collegialiter conuenire ad eorum ſatisfactionem, non ad contractus neceßitatem.*

TITVLVS SEPTIMVS
De diſſolutione Congregationis.

PRIMVM DECRETVM.

NON *videri ſoluendam Congregationem pro ſo-*
lius.

lius Præpoſiti Generalis arbitrio, ſine conſenſu eiuſdē Congregationis, quæ Generali ſuperior eſt.

2 *Trigeſima prima Iulij propoſitū eſt de receſſu Patris Magiſtri Ioānis Pelletarij, propter cauſas, quæ videbātur momentū habere: & viſum fuit, eum poſſe recedere. Paulo poſt Pater Doctor Caniſius Prouincialis Germaniæ dimittēdus fuit cum Sūmi Pontificis Nuncio ad Regē Poloniæ, cui comes cum alio Theologo ſcilicet Doctore Theodorico Amſterdamenſi, adiunctus eſt. Et ita reliqui decem & octo profeſſi, prius nominati cum Procuratoribus, confecerunt, quod reliquū fuit in Congregatione Generali; ſuperuenerat tamen decimus nonus profeſſus Magiſter Baptiſta Violeus, poſt Præpoſiti electionem aliquot dies: & Congregationi, vſq; ad finem interfuit.*

3 *Quæſitum fuit decimaoctaua Auguſti, An diſſoluenda eſſet Congregatio. Et viſum fuit prius illa eſſe abſoluenda, quæ neceſſario à Congregatione generali tractanda erant: vt quæ ad conſtitutiones pertinent: et ita tractata fuerunt.*

4 *Poſtmodum decima die Septembris, de Congregatione diſſoluenda actum eſt, & omnium conſenſu eſt diſſoluta, die decima Septembris prædicta.*

DE ACTIS SECVNDAE CONGREGATIONIS GENEralis ante electionem Præpoſiti, quibus includuntur ea, quæ ex priori Congregatione ante electionem obſeruanda uidebantur.

CVm indicta fuiſſet Congregatio generalis à Patre Frãciſco Borgia Vicario Generali Societatis noſtræ ad vigeſimũ diẽ Iunij 1565. tũc enim quinque menſes explebãtur à data litterarũ, quibus euocabãtur, iamq; ex reliquis Prouincijs, præterquam ex Bætica, & inferiori Germania electores conueniſſent, celebrata eſt prima Congregatio Romæ Domi noſtræ vigeſima prima Iunij. Et poſt P. Vicarium, ac duos ex primis decem, qui aderant, ſcilicet Patrem Alfonſum Salmeronem Prouincialem Neapolitanum, & Patrẽ Nicolaũ Bobadillam, euocati ſunt Prouinciales, & ſederunt ad dexteram Patris Vicarij, ordine antiquitatis inter ipſos ſeruato, & deinde reliqui profeſſi, de quorum legitima vocatione, & iure ſuffragij ad electionem nihil dubitabatur: Et ipſi à ſiniſtro latere Patris Vicarij ſederunt ordine ſuæ Profeſſionis. Omnes fuerunt numero triginta nouem, quorum nomina ſunt, quæ ſequuntur eo ipſo ordine, quo ſedebant, & Sententias dixerunt.

Pater Franciſcus Borgia Vicarius. Pater Alphonſus Salmeron Prouincialis Neapolitanus. Pater Ni-

*colaus Bobadilla. Pater Iacobus Miron Prouincialis Portugalliæ. Pater Petrus Caniſius Prouincialis Ger-
maniæ ſuperioris. Pater Nicolaus Lanoyus Prouinci-
alis Auſtriæ. Pater Euerardus Mercurianus Prouin-
cialis inferioris Germaniæ, qui uenit tēpore quatridui.
Pater Hieronymus Domenech Prouincialis Siciliæ.
Pater Antonius Vinch Prouincialis Rheni. Pater
Chriſtophorus Rodriguez Prouincialis Tuſciæ. Pa-
ter Benedictus Palmius Prouincialis Longobardiæ.
Pater Antonius Cordeſſes Prouincialis Aragoniæ.
Pater Ioannes de Valderabano Prouincialis Toleta-
nus. Pater Guido Roillet Viceprouincialis Frãciæ.
Pater Ioannes Suarez Prouincialis Caſtellæ. Pater
Emundus Augerius Prouincialis Aquitaniæ.
Pater Ioannes Polanco. Pater Hieronymus Nata-
lis. Pater Michael Torres. Pater Cornelius Bo-
ghelmaus. Pater Chriſtophorus Madrid. Pater
Emanuel Lopez. Pater Alphonſus Roman. Pa-
ter Michael Gouiernus poſt vocatus. Pater Bar-
tholomeus Hernandez. Pater Martinus Gutierrez.
Pater Iacobus de Guzman. Pater Gaſpar Loar-
te. Pater Hieronymus Rubiolus. Pater Ioannes
de Montoia. Pater Franciſcus Adornus. Pater
Petrus Ribadeneyra poſt vocatus. Pater Pontius Co-
gordinus, qui venit paulo ante quatriduum. Pater
Paulus Offeus. Pater Fuluius Androtius. Pater
Ludouicus de Codreto. Pater Marcus Georgius.*

Pater Marcellus vaz, Pater Franciſcus Coſterus. Præfatus autem quadam Pater Franciſcus Vicarius propoſuit quæ ſequuntur.

PRIMVM DECRETVM

An Patres, qui tunc aderant, cenſendi eſſent, Congregationẽ Generalem legitimam, & plenam conficere; & totius Congregationis conſenſu ſtatutũ eſt eſſe legitimam, & plenam Congregationem.

2 *Deinde quia Pater Petrus Ribadeneyra, defunctus Commiſſariatu Siciliæ, & cum iam ex eadem Prouincia diſceßiſſet, à Prouinciali Congregatione electus fuerat, ad electionem Generalis, & ſi is non admitteretur, Pater Carolus Pharao ſubſtituebatur (prout conſtitit ex lectis litteris prædictæ Congregationis Prouincialis, Siciliæ) propoſuit Pater Vicarius, an dictus Pater Petrus admittendus eſſet, ſupplendusq; defectus electionis eius, an Pater Carolus admitti deberet.*

Decreuit autem Congregatio, Patrem Petrum admittendum eſſe ex æquitate, & Epicheia quadam, ſupplẽdo defectum electionis, & ne in exemplum aliorum id tranſiret. Pater vero Carolus in Procuratorem admiſſus eſt, prout Congregatio Prouincialis petebat, & ſtatim vocatus Pater Petrus ſuo loco in Congregatione ſedit, & ſententiam dixit.

3 *Præterea cum Pater Ioannes Valderabano Prouincialis*

uincialis Toletanus elegiſſet Patrem Michaelem Go-uiernum, poſtquam Pater Egidius Gonzalez à Congregatione Prouinciali electus, in morbum inciderat, ipſaq; Congregatio diſſoluta erat, & tempus ueniendi ad Congregationem Generalem vrgebat: propoſuit idem Pater Vicarius, an is admittendus eſſet ſuppleto defectu talis electionis.

Decreuit Congregatio ex æquitate admittendum eſſe prædictum Patrem Michaelem Gouiernum, licet nō eſſet in exemplum habenda talis diſpenſatio: et ſtatim eſt euocatus, & ſuo loco ſedit, & ſententiam dixit.

4 *Propoſuit Pater Vicarius, an petenda eſſet benedictio à Summo Pontifice ad Congregationē noſtram, iuxta conſtitutiones celebrandam, tam in ijs, quæ ad electionem pertinent, quam in alijs in eadem tractandis, & qui deberent petere.*

Decretum eſt peti oportere benedictionem à Patre Vicario, cum Patre Salmerone, & quòd poſſet Idē Pater ſecum ducere ad Pontificē quos præterea vellet. Vigeſimo verò tertio die Iunij, idem Pater Vicarius cū prædicto Patre Salmerone eam petierunt, & ad electionem Præpoſiti, & ad alia, quæ in Congregatione tractanda erant, iuxta noſtras conſtitutiones, quam obtinuerunt, perbenignè excepti à Summo Pontifice.

Vigeſimaſecunda Iunij congregati denuò Patres decreuerunt quæ ſequuntur.

5 *Propoſitum fuit, an aliqui ex profeſſis, qui Romæ*

verſantur

verſantur, adhibendi eſſent ad Congregationem generalem: quandoquidem præter Aſsiſtentes, et Patrem Vicarium, nullus intereſſet adhuc nec electus eſſet, vt conſtitutiones iubent, ex ſingulis Prouincijs eligi debere in Congregatione Prouinciali. Reſponſum eſt communi conſenſu. Modo nihil innouandum, ſed poſt Præpoſiti electionem agi poſſe ea de re.

6 *Propoſuit idem Pater Vicarius: An placeret ſuppleri omnes defectus, qui hactenus accidiſſent, tam in Cōgregationibus Prouincialibus, quàm alios quoſcunq;. Decretum eſt ab omnibus eos eſſe ſupplendos, & ſic actum eſt.*

7 *Propoſuit etiam: An expectandi eſſent abſentes. Decretum eſt non eſſe modo expectandos ad Congregationes præcedentes electionem, ſed cum abſentes venirent, vt ſuus illis locus ſeruaretur: & ante quatriduum præcedens electionem denuo proponi poſſe de eis expectandis ad electionem.*

8 *Propoſuit idem Pater de actis primæ Congregationis generalis ante electionē: An eßent rata habenda: an potius eſſent aliqui deputandi, qui ea cōſiderarent, & rebus inter ſe diſcußis, proponerent Congregationi, quæ viderentur ex illis ad præſentem electionem facere, & quæ mererentur approbationem, quæ non. Decretum eſt, Omnia eſſe proponenda Congregationi ab aliquo, qui ſingulorum redderet rationem, vt ſtatui poßit ab eadem Congregatione, quæ approbanda*

E eſſent,

eſſent, quæ non.

9 *Propoſitum fuit, & diligenter diſcuſſum, an de rebus alijs agendum eſſet, quam de pertinentibus ad electionem, antequàm eligeretur Præpoſitus Generalis. Et conſtitutum fuit de nulla re alia agendum eſſe ante electionem, quam de pertinentibus ad ipſam.*

10 *Propoſitum eſt: An vno die res proponi, & alia diffiniri deberent.*

Statutum eſt vno die proponendas eſse res digeſtas, et ſequenti die ſententias eſse dicendas; & vbi maior informatio deſideraretur in grauioribus rebus, eam à Vicario petendam eſſe, vel ab alijs etiam electoribus. Si autem poſtridie inter omnes non conueniret, deputandos eſse diffinitores, vel compromiſsarios ad rem conficiendam. Sed illud Tò Inter omnes, in ijs quæ ante electionem tractanda proponuntur, intelligitur pro maiori parte ſuffragiorum, non ita poſt electionem. Tunc enim quando de conſtitutionibus, & grauioribus rebus eſt agendũ, id fieri debere in rebus grauioribus: ſicut etiã habetur in quarto decreto tituli primi prioris Congregationis poſt electionẽ: cuiuſmodi ſunt res, quæ ad electionẽ neceſſariò in Congregatione tractãda veniunt. Si quæ alia proponerentur, tractanda illa eſse pro arbitrio Patris Vicarij aut eodem, aut alio die.

11 *Quæſitum eſt, An Procuratores eſsent admittendi in Congregationẽ ante electionẽ. Et vnanimi conſenſu reſponſum eſt, nõ eſse admittẽdos, ſed ſolos electores.*

Cum

12 *Cum examinari cœpiſſent quædam capita ex octa-ua parte conſtitutionum, quæ pertinent ad electionem in tertio capite, vbi dicitur iuxta finem, quod pars il-la in quam Præpoſitus Generalis inclinabit, vel eius Vicarius, paribus alijs ſuffragijs eſſet præferenda. Conſtitutum eſt, Vicarium ſolum habere qualitatem præcedendi cæteris paribus, tam ſuffragijs, quam qua-litatibus, quodque nulla ſufficiat qualitas ſuffragio-rum ad electionem præpoſiti, ſed numero medietatem omnium ſuffragiorum excedi oportere.*

13 *Super illud tertij capitis octauæ partis. Quod Pro-uinciales conuocãdi ſint cum alijs duobus profeſsis. Sta-tutum eſt, omnes officiales, Vicario ſubeſſe debere.*

14 *Quæſitum eſt, quæ ratio informationis eſſet tenen-da ad electionem Præpoſiti Generalis.*
Et propoſita fuit formula quæ ſequitur.

DE RATIONE INFORMATIONIS
ad electionem Præpoſiti Generalis.

Videndum eſt, qui debeant informationem petere, à quibus ea peti, de quibus perſonis, de quibus rebus, quomodo peti debeat, poſtremo quomodo petenti re-ſpondendum ſit.

QVI DEBEANT PETERE.

Omnes electores, nemine excepto, informationẽ petẽt.

A QVIBVS PETI DEBEAT.

Ab ijs ſolis, qui ad Congregationem vocati ſunt, ſiue

ſint electores ſiue procuratores, & in quatriduo duntaxat, ita tamen, vt procuratores, à quibus peteretur, teneantur eandem legem ſubire ratione informationis, quam electores.

De qua lege, & informandi modo, qui petent ab aliquo extra numerum electorum informationem, prius ipſum monere debeant, vt ſciant ad quid teneantur. Placuit autem, vt ante quatriduum, quod præcedit diem electionis nulla peteretur informatio.

DE QVIBVS PERSONIS PETI DEBEAT.

De quibus venit in mentem vnicuiq; , quòd poſſent eſſe idonei ad munus Præpoſiti Generalis, ſiue abſentes, ſiue præſentes ſint, inter profeſſos tamen quatuor votorum.

DE QVIBVS REBVS PETI DEBEAT.

In genere loquendo ijs de rebus ex quibus iudicari poteſt, quod aliquis ſit idoneus ad munus Præpoſiti obeundum, vel contra: iuxta conſtitutiones, & præcipue ſecundum caput nonæ partis: ſed & habenda eſt ratio eorũ quæ in ſecundo, et tertio capite examinis, et primis tribus capitibus primæ partis dicuntur: ex his enim interrogatorium ad informationẽ confici poteſt; nemo tamen arctandus videtur, quin interrogare poſſit alia, quæ interroganda præterea iudicauerit.

Peti etiam poterit ab eo, qui reddit informationẽ, An quid aliud habeat dicendum de perſona, de qua interrogatur,

gatur, et an de alia ſentiat capiendã informationẽ, et an ab alio quopiam aliqua in re clariorem, aut certiorem informationem habere poßit inter eos, à quibus peti debeat informatio.

QVOMODO PETI DEBEAT Informatio.

Non petat, An hic, vel ille aptus videatur ad hoc munus, nec ne; ſed de rebus illis, ex quibus iudicari poſſit, an ſit idoneus, nec ne.

Eius intentio ſit pura ab affectibus humanis, etiam naturalibus, ne dum vitioſis, & tantum gloriam Dei, & meliorem Societatis gubernationem, (quæ ad commune animarum bonum ordinatur) præ oculis habeat: & non propriam vtilitatem, quæ illi non conſonat.

Nec ſolum ab omni ambitione pro ſe, & alijs ſit liber, ſed & diligenter obſeruare debet, ne voluntatis propenſionem ad hunc, vel illum excludendum, vel admittendum habeat, quoad eius fieri poteſt, donec poſt orationem, & informationem ſuo tempore, & loco ſtatuat quam ſententiam ſit dicturus: nec eã præſeferat.

Cùm informationẽ aliquam de aliquo accipit, ſeruet alterã aurẽ alijs, & cor Deo, memor quod cum iuramento eſt electurus, quem aptißimum duxerit.

Defectus, qui bonæ gubernationi aduerſari poſſunt, et peti, & dici debent, omißis alijs quæ ad bonam Præpoſiti electionem non faciunt.

Si quid tamen intellexerit, quod ſecretum teneri debe-

at cum alijs præterquã quod cũ electoribus in informatione ſilentium teneat, memor caritatis, & in virtute ſanctæ obedientiæ, in re tantũ graui, non in qualibet. Non exiſtimet quiſquam electorum ſe minus gratum futurum ei, cui non dederit ſuum ſuffragium, & de quo libere ſecundum conſcientiam informauerit, quin potius eidem, & vniuerſæ Societati, & Deo rem gratiſsimam ſe facturum ſciat.

Poſt informationem, conſideratio, & diſcuſsio neceſſaria eſt, & multo magis oratio, quæ illuſtrationem impetret a Deo ſapientiæ fonte, ad bene iudicandum, & eligendum eum, qui Deo maxime ſit placiturus, & in hac diuina gratia potius, quàm in humana diligentia ſpem conſtituat: meminerit tamen non ſolum voluntatem, ſed iudicium cohibendum eſſe ab vltima definitione (vt dictum fuit ſuperius) donec in locum incluſionis ingrediatur.

QVO MODO RESPONDERE DEBEAT is, à quo petitur informatio.

Nemo obtrudat informationẽ non petenti, & qui obtruſerit, deferatur; caueat et ipſe affectus humanos, non ſolum ambitionis, ſed et cuiusuis propenſionis, quæ non ducatur ex intentione honoris Dei, communis boni, & bonæ gubernationis Societatis, & vt dictum eſt de petente, ſic de dante informationem intelligatur, vt quoad eius fieri poterit, neq; ad promotionem,

nem, neq; ad excluſionē vllius incumbat nec propēſam ad id voluntatem oſtendat, ſed vt de re ſpeculatiua, vel omnino ad ſe non pertinente, quod ſentit, præciſe conetur explicare.

Non ſolum mendacia ſed amplificationes & exaggerationes relinquantur, nihil temere, ſed conſideratè, & mature, certa pro certis, opinata pro opinatis referat, vt qui coram Deo agit, & rationem eſt redditurus eorum quæ in ſua informatione dixerit.

15 Super illud ſexti capitis, partis octauæ, quod ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, quiſq; teneatur manifeſtare, ſi quem ſciret affectaſſe hoc munus; Statutum eſt, addendam eſſe cenſuram hanc in eos, qui ambiunt pro alijs, & quod hæc cenſura ſe extendit ad informationem non ſinceram, eam ſcilicet, quæ ſtudioſe mendax eſt mala cum intentione, & in re graui. Demum ipſo facto ambitioſos pro ſe, vel pro alijs in excommunicationem incidere decretum eſt.

16 Cum peteretur, An præcipiendũ eſſet ne de electione Præpoſiti quis quicquã certi definiat apud ſe ipſum vſq; ad locum, in quo includi debent. Decretum eſt, obſeruari quidem debere conſtitutionem in hac parte diligenter, ſed non eſſe addendum præceptum nouum in virtute ſanctæ obedientiæ, ſatis fore, ſi res exaggeraretur, vt quæ magni ſit momenti.

17 Si Vicarius ipſe notaretur de ambitu decretum eſt, deferendũ eſſe ad duos antiquiſſimos Profeſſos, vel ad

Prouincialem antiquiſsimum pro deferentis arbitrio.

18 *Vbi dicitur, eodē capite: Celebret aliquis miſſam de Spiritu ſancto. Viſū eſt ab ipſo Vicario eſſe dicēdā, uel ab eo, quem elegerit: et quidem corā omnibus, et in aurora, & poſt eius cōmunionem ſtatim electores cōmunicare debere: Miſſam autem in Eccleſia celebrandā eſſe, et ordinem in eundo ad eam, et communicando, & redeundo, et ſedendo ad dicendam ſententiam, uel ſuffragiū dandum, talem eſſe debere, vt primo loco ſedeant primi profeſsi, qui ſuperſtites ſunt ex nominatis in bulla Societatis: ſecūdo, Præpoſiti Prouinciales, tertio, profeſſi quatuor votorū: In ſuis autem ordinibus, vt ſinguli eſſent priores, qui profeſsionem prius emiſiſſent: & in eundo, et redeundo ad eccleſiam, vt bini incederent: & ad campanæ domeſticæ pulſum, (quæ poſt communionē omniū, vſq; ad incluſionē in loco Cōgregationis ſonabit) qui ſuffragium habent ad locū Congregationis ſe conferent, cruce præcedente, et Collegialibus interim canentibus, Veni creator ſpiritus, quē hymnū ſubmiſſa uoce oēs electores in ipſo loco Congregationis dicent, et poſt incluſionē electorum ijdem Collegiales, uel in horto, vel Eccleſia dicerent letanias, & continuam orationem, quæ vſq; ad electionem duraret, inchoarent.*

19 *Quæſitum eſt de loco electionis, & an lecti ibi parandi eſſent, & quis ſecundam concionem habiturus eſſet, de qua in eodem ſexto capite agitur, & quis curam haberet includendi electores iuxta cōſtitutiones.*

Ad

Ad primũ, reſponſum eſt, locum illum aptũ eſſe in quo plures ad Congregationẽ vocati ſumerent cibum; Ad ſecundũ, lectos nõ eſſe neceſſarios: Ad tertiũ, Patrẽ Benedictũ Palmiũ habiturũ eſſe ſecundã concionẽ latinã, quia ad id iã pridie fuerat electus: Ad quartum decretum eſt, Patrẽ Emanuelẽ de Saa futurum incluſorem, cum quatuor alijs procuratoribus, ex varijs nationibus, pro arbitrio Patris Vicarij.

20 *Decretum eſt; ſtatim poſt incluſionem, tentandum eſſe ſcrutinium, ſed ſi communis inſpiratio præueniſſet ordinem, acceptandam eſſe: modo adeo luculẽta, & notoria eſſet, ne vno quidem dempto, vt nulla tergiuerſatione negari poſſet, diuinam eſſe inſpirationem.*

21 *Declarando locũ illum in eodẽ illo ſexto capite, quod ex his, quæ prius quiſquam intellexit ſtatuere debet, quẽ ſit electurus, et in charta ſcribere nomẽ perſonæ electæ, cõſtitutũ eſt: nouas informationes, quæ nullæ debẽt ſumi in eo loco incluſionis, excludi debere: & ex præcedẽtibus cũ gratia tã illuſtrationis diuinæ quã, diſcurſus accepta à Deo et prius et eodẽ loco: electionẽ eſſe faciẽdã Præpoſiti Generalis: qui inter abſentes, et præſentes (profeſſos tamẽ quatuor votorũ) eligi poſſet: omnibus autẽ dandã eſſe formulã ſcriptã: quo citius ſe expedirẽt vt nihil eis deeſſet ſcribẽdũ, niſi nomẽ electi, & eligẽtis, et hoc manu propria: ſed immutato (ſi cui videretur ſibi faciendum) charactere manus propriæ, ne agnoſci poßit a tribus illis, qui ſuffragia viſuri, & lecturi*

erant

erant, ita tamen ſcribi oportere nomen eligentis, vt lateret obſignatum, & non manifeſtandũ niſi neceßitas vrgeret, iudicio Congregationis; poſt promulgatũ antẽ decretũ electionis, ſtatim cõburenda eſſe ſuffragia.

22 *Quæſitum eſt, quorum opera vti deberet Vicarius ante quatriduum illud incluſionẽ præcedens ad res alias ad electionem ordinatas tractandas, & viſum eſt, vt pro ſuo arbitratu vteretur opera eorum, quos aptos eſſe iudicaret, & vt aßiſtens, & ſecretarius aliquo ex illis quatuor diebus ad plura ſuffragia, ex numero electorum eligerentur, & quidem prius ſecretarius, poſtea aßiſtens, vt prius nominatur in conſtitutionibus, vnde in ſedendo, & in alijs ad Congregationem pertinentibus ſecretarium præcedere oportere: fuit autem poſtea in illo quatriduo ante diem electionis Præpoſiti in ſecretarium electus Pater Magiſter Ioannes de Polanco, in Aßiſtentem Pater Alfonſus Salmeron Prouincialis Regni Neapolitani.*

23 *Super illud eiuſdem capitis, Exurgens a ſede vicarius proteſtatur &c. ſtatutũ eſt Vicarium, ſecretariũ, & Aßiſtentem iurare debere coram Deo, (vt quadrat ſingulis, ſecundum conſtitutiones) ſe ſincere accepturos, & publicaturos ſuffragia, & tam proteſtationis huiuſmodi quàm abſolutionis formula hæc eſt, videlicet. Teſtem inuoco Deum, cuius oculis omnia nuda ſunt, me fideliter accepturum, & publicaturum ſuffragia, &, quæ ad officium meum pertinent, ſincera*

cum intentione me præſtiturum, proteſtor etiam in diuinæ maieſtatis conſpectu, & vniuerſæ Sicietatis, quam hic repræſentamus, me neminem admittere velle qui non ſit admittendus, nec excludere, qui non excludendus.

Et Auctoritate Dei omnipotentis mihi licet indigniſſimo, per ſedem Apoſtolicam conceſſa abſoluo vos, a quauis ſententia excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, & quibuſuis alijs ſententijs, cenſuris, pœnis, & quantum ſit opus diſpenſo vobiſcum, ſuper irregularitate quauis, dummodo ſententias, cenſuras, et pœnas, ac irregularitatem huiuſmodi ob defectus ad electionem hanc pertinentes non incurreritis, ad effectum legitimæ electionis: In nomine patris, & filij, & Spiritus ſancti Amen.

Abſolutio autē, quā antiquiſſimus profeſſus dat vicario, eiuſdē tenoris erit cum ea, qua ipſæ alios abſoluit.

24 Super illud eiuſdem ſexti capitis, Ipſimet tres prædicti mutuo ſua ſuffragia, alius ab alio petat, et iuret etc. Viſum fuit, hanc formulam tenendam eſſe, vt poſt prædictam proteſtationem, & abſolutionem ſecretarius dicat Vicario: Pater Da tuum ſuffragiū in nomine Ieſu. mox vicarius ſurgens flectit genua coram Crucifixo, & ſignans ſe Cruce, In nomine Patris, & Filij et Spiritus ſancti, legat iuramentum à tergo ſchedulæ ſuæ ſcriptum, manu admota pectori huius tenoris.

Teſtem inuoco Ieſum Chriſtum, qui eſt ſapientia æter

na quod eum eligo, & nomino in Præpoſitum Generalem Societatis Ieſu, quem ſentio ad hoc onus ferendũ aptiſsimum: deinde ſurgens, et duobus digitis clauſum ſuffragiũ ſuũ oſtendens, in urnã mittat: & ſe rurſum inclinans coram crucifixo, redibit ad locum ſuũ, et mox dicet duobus ſocijs ſuis, et ceteris: oẽs ordine ſua ferant ſuffragia in nomine Ieſu: & ſurget Secretarius, deinde aſsiſtẽs, & reliqui ordine prius dicto, & ſigillatim iuramentũ facient: & ſua ſuffragia ferent ad exemplũ Vicarij. Quod autẽ iurent, omnes ſe eligere eum, quem ſentiunt in Domino aptiſsimũ ad hoc onus ferendum, ita declaratũ eſt: quod ſiquis duos, vel plures pares omnino videret ſuo iudicio, integrum ſit ei dare cui voluerit ſuffragium. Quod autem dicitur in manibus ſecretarij relinquẽda eſſe ſuffragia: intelligendũ eſt vrnam fore in menſa, coram Secretario in quã ſuffragia iacienda ſunt, & ex eadem vrna, cum prius mixta fuerint, extrahantur à Secretario ſigillatim: qui cum reuerentia, & modeſtia extracta ſingula oſtendet Patri Vicario. Ille autem uiſa, & vtrique ſocio oſtenſa leget publice, vel ſecretario legenda reddet, & in hac promulgatione electus tantum nominetur, obſignato manente nomine eligentis.

Poſt ſingulorum ſuffragiorum publicationem conferetur numerus (ſi plures nominati fuerint) & qui pluſquam mediam partem omniũ habuerit, Generalis Præpoſitus erit, & Vicarius, ſi ipſe electus non fuerit ſi-

gnificet

gnificet publice plura eſſe medietate ſuffragia eius, qui eligitur, & poſtmodum formet Decretum in hanc formam. Cum in plena, & legitima Congregatione, collato numero omniũ ſuffragiorũ, pluſquã media pars omnium, Reuerendum Patrem .N. nominauerit, & elegerit, Ego N. auctoritate Sedis Apoſtolicæ, & vniuerſæ Societatis, eligo prædictũ Reuerendũ Patrẽ. N. in Præpoſitũ Generalẽ Societatis Ieſu, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti amen. Romæ &c. Si Vicarius ipſe electus eſſet, ſtatutum eſt, vt ſignificaret, & formaret eius loco decretum antiquiſsimus ex profeſsis electoribus: & vt ſcriberetur decretum à ſecretario, & ſubſcriberetur ab eo qui format illud, & ſigillo Societatis obſignaretur: & ſtatim omnes ad reuerentiam ei exhibendam accedant, incipiente Vicario, cum aſsiſtentibus, niſi aliquis ex ipſis electus eſſet: Poſtremo ad Eccleſiã omnes ſe conferent, dicentibus Collegij cantoribus Pſalmũ, Benedictus Dominus Deus, inter eundum, & in ipſa Eccleſia, Te Deũ laudamus. Et vnus ſacerdos de choro dicet tres orationes, primã de Trinitate, ſecundam in gratiarũ actionem, Tertiam de Die: & vſque ad egreſſum de Eccleſia Præpoſitus non admittat oſcula manuũ ab alijs, quam ab electoribus, vt dictum eſt.

25 *Super illud, Si non fuerit, qui amplius quàm medietatẽ ſuffragiorũ habeat, datur ratio cõpromiſsionis. Petitũ fuit, An tantũ unum ſcrutiniũ ante cõpromiſsionẽ*

tentandum

tentandũ eſset. Et viſum fuit Congregationi, ſecundũ ſcrutinium ante cõpromiſsionem tentandum eſse inter omnes, qui habuerint ſuffragium aliquod ad officium Præpoſiti, et, ſi ne tunc quidem crearetur Præpoſitus: eodem modo tertium ſcrutinium tentandum eſſe: ſi ne tunc quidem Præpoſitus egrederetur, quinq; electores ad plura ſuffragia eligendos eſſe, & ad quẽ maior eorum pars inclinaret, illum fore Præpoſitum, et cetera, vt ſupra, facienda eſſe.

Ad hos electores eligendos dandã eſſe vnam horã; ſi media non ſufficeret, & ſeruandam eſſe formulã ſcribendi, iurandi, & publicandi electores ſimilẽ illi, quæ ad Generalem eligendũ data eſt, ſi acciderit duos uni, & totidem alteri ſuum dare ſuffragium, tunc decidetur à Congregatione quid erit agendum. Conſtitutum fuit, etiam vt inter eos eligerent huiuſmodi compromiſſarij Præpoſitum Generalem, qui aliqua ſuffragia habuiſſent ſepoſitis illis, qui ad ea tria non pertigiſſent (niſi huiuſmodi plures eſſent quã duo) & ſiqua difficultas orietur, tunc à Congregatione ſtatui oportere, quid ſit agendum. Si duo, vel tres eminenter plura ſuffragia haberent, quàm alij, viſum eſt conuenire, vt illi nec actiuam, nec paſsiuam vocem ad electionem compromiſſariorum haberent.

26 *Fuit etiam ſtatutum vt quatriduo ante electionem profeſsi non egrederentur Domum ſine licentia Patris Vicarij (cui liberũ eſſet egredi, ſi quãdo opus eſſe iudicaret)*

ret) vt orationibus, miſsis quotidie dicendis, ieiunijs, & alijs corporis afflictionibus, & informationibus etiam vacarent, illos autem quatuor dies à Vigilia Sancti Petri, vigeſima octaua Iunij 1565, inchoandos eſſe ſtatutum eſt, vt dies electionis eſset ſecunda Iulij, ipſo ſcilicet feſto viſitationis prout in præcedente electione fuerat. Et conſequenter viſum eſt Congregationi, non eſſe expectandos abſentes (nam ante id tempus Pater Euerardus Prouincialis inferioris Germaniæ expectabatur, nec de Prouinciali Bæticæ, cum ſuis ſocijs ſpes certa erat, quod ad electionem venturi eſsent) ſed ſi accidiſset, vt, incepto quatriduo, aliqui venirent, tunc deliberaret Congregatio, an ſuffragium eſsent habituri. De partitione autem ieiuniorum, diſciplinarum et orationum placuit omnibus, vt Pater Vicarius illam pro ſuo arbitratu faceret.

27 *Petitum fuit cui reſeruanda eſset excomunicatio latæ ſententiæ ſuperius dicta: & ſtatuit Congregatio, vt reſeruaretur Patri Vicario, ſi ante electionem abſolui ſe petat, qui in eam incidiſset: ſi poſt electionem peteret, Patri Generali reſeruanda erit. Hactenus de actis ante electionem.*

Ordinauit autem Pater Vicarius circa illud tempus electionis, vt miſsæ noſtrorum, & orationes ad effectũ bonæ electionis applicarentur, et præcipue in Vrbe. Et primo illorum quatuor dierum qui præcedunt diem electionis, idem Pater Vicarius omnes electores ſimul

mul allocutus eſt, hortatusq; ad electionem ſincere ad gloriam Dei, & commune bonum Societatis tranſigendam: & inde illud quatriduum inchoandum, quo ſe omnibus modis ad Sancti Spiritus gratiam obtinendam diſponerent, & cogitarent, quis eſset maximè idoneus ad officium Præpoſiti, & informationem caperent &c.

Viſum eſt autem Congregationi, quòd hæc Vigintiſeptem Decreta poſsunt habere ſinguli Rectores atq; etiam Prouinciales: vt ſuæ Prouinciæ electoribus communicarent: tenerenturq; ſinguli habere, ſaltem quæ ad informationem, & electionem faciunt, ad quam vt finem, hæc acta diriguntur.

Formulam autem informandi, quæ proponenda eſset illis extra electorum numerum, à quibus peteretur informatio, iuſsus eſt conficere ſecretarius: quæ poſtea ab ipſa Congregatione videretur, cum Secretarius, & aßiſtens eſſet eligendus.

ACTA SECVNDAE CONGREGATIONIS GENERALIS, poſt electionem Præpoſiti, quæ cœpta eſt tertia die Iulii Anno M.D.LXV.

PRIMVM DECRETVM.

Die tertia Iulij Congregatio poſt electionem cœpta eſt, & initio declarauit Reuerēdus Pater Præpoſitus Generalis, quod elegiſſet in Secretariū Patrē Ioannē de Polanco: vnde eo munere fungi cœpit, & imprimis propoſuit idem Pater Præpoſitus de admittendis ad Congregationem Procuratoribus, & decretum eſt, admittendos eſſe, tam eos, de quibus nulla erat dubitatio, quod legitime vocati acceßiſſent, quàm eos, de quibus dubitabatur; & ſuppleuit Congregatio quosuis defectus, qui in horum electione accidiſſent; placuit autem, vt ſequenti actione ageretur quid in poſterum facto opus eſſet. Interim vocati ſunt Procuratores ſequentes ſcilicet Pater Ioānes de Victoria Procurator Generalis, & Romanus, Pater Carolus Pharao Procurator Siciliæ, Pater Franciſcus Enriquez procurator Portugalliæ, Pater D. Ignatius procurator Indiæ, & Braſiliæ, Pater Didacus Carillo Procurator Prouintiæ Toletanæ, Pater Iacobus Xuarez, &

Ludouicus de Medina Procuratores Caſtellæ, Pater Ioannes Gurrea Procurator Longobardiæ, Pater Rubies Procurator Aragoniæ, Pater Ruiz Procurator Baticæ, Pater Franciſcus Sunier Procurator Auſtriæ, Pater Claudius Matthæus Procurator Aquitaniæ: Et conſtitutum eſt, vt ſederent ſuis locis, & interfuerunt Congregationi.

2 *De tribus Aßiſtentibus, qui iam ſuo officio defuncti fuerant ipſa in electione Præpoſiti Generalis, actũ fuit, An cum ſuffragio intereſſe deberent Congregationi, & eos quidem intereſſe debere decretum eſt: ſed quid in poſterum de Aßiſtentibus, qui expirant ſit ſentiendum, & an eſſent ſtatim eligendi noui Aßiſtentes, & Admonitor Generalis, et aliqui, ad quos referrent ſinguli ea, quæ proponenda Congregationi viderentur, & cum qua auctoritate, in diem ſequentem tractatio reiecta eſt.*

3 *Actum fuit de Procuratoribus, An in poſterum ex ſingulis Prouincijs venire deberent, & ſi venirent, An duo poſſent venire electi à Congregatione Prouinciali, vel adducti à Præpoſito Prouinciali: et res eſt diu multũq; diſputata, non tamen eo die ſatis cõſtituta. Vnde ſequenti die .ſ. quinta Iulij denuo propoſita fuerunt varia ſuffragia ea de re, & quod ſequitur, eſt conſtitutum. Conſtitutiones circa huiuſmodi Procuratores, qui præter duos electos cum Prouinciali ad eligendum Generalem Præpoſitum mittuntur à Congre*

gatione

gatione Prouinciali, vel adducuntur à Præpoſito Prouinciali, ſeruandas eſſe: ſed Congregatio ſic eas interpretata eſt, vt cum tantum ad electionem vocatur Societas, terni veniant ex ſingulis Prouincijs .ſ. Prouincialis, cum duobus electis: nec vlli Procuratores ſunt adducendi, qui ſuffragium habeant: quod ſi Præpoſitus Generalis, qui cogit Congregationem, vel Vicarius Generalis, indicat aliquos eſſe adducendos ad negocia grauia, poſt electionem tractanda, cum id ſignificauerit Prouincialibus, tunc vnus, vel duo poſſunt ex ſingulis Prouincijs, vel à Congregatione Prouinciali, vel ab ipſis Præpoſitis Prouincialibus electi venire: et quidem cum ſuffragio actiuo, & paßiuo, iuxta Conſtitutiones, ſi vel coadiutores ſpirituales formati, vel Profeßi trium, aut quatuor votorũ fuerint, non aliter.

4 Agi cœptum fuerat præcedenti die, An in poſterum, qui fuerint Aßiſtentes, quorumq; officium per electionem noui Præpoſiti Generalis expirauerit, intereſſe debeant Congregationi Generali, quæ poſt electionem ad alia negotia grauia tractanda celebratur: & decretum eſt, vt auctoritate ab hac Congregatione data, interſint in poſterum cum ſuffragio generalibus Congregationibus, ſiue Romana conſtituatur Prouincia, ſiue non conſtituatur, ſiue noui eligantur aßiſtentes, ſiue non eligantur. Deinde actum eſt, an Aßiſtentes ſtatim eligi deberent, et Admonitor Præpoſiti Generalis, an potius id differri in finem Congregationis

 oporteret,

oporteret, & hoc ipſo die, diffinitum eſt, vſq; ad diem feſtum beati Iacobi, differendum id eſſe, & quatriduò ante, informationes eſſe capiendas (ſecretas tamen) vt tunc ſaltem hac de re ſtatueretur.

5 *Propoſitum fuerat, An aliqui eſſent deputandi, ad quos ſinguli ea referrent, (quod ad negotia prouinciarum attinet) quæ Congregationi proponenda viderentur, & cum qua auctoritate: conſtitutum eſt autem, vt quinq; eligerentur ex Prouincialium numero, qui varijs nationibus præſunt, cũ ea facultate, vt vnũ contextũ ex varijs, quæ ſuggeruntur facerent, ordine cõuenienti: & ſi quid videretur non pertinere ad Congregationẽ, ſed potius ad Generalẽ Præpoſitũ, admonerẽt proponentẽ, cui ſi perſuaſum nõ eſſet, vt deſiſteret, liceret ei Cõgregationi proponere, quod vellet: ipſa vero vel reijceret ad Præpoſitum Generalem, vel de eo decerneret.*

6 *Quinq; deputati dicti in decreto præcedẽti per ſcrutinium, ſcriptis ſuffragijs electi fuerunt, ſcilicet Pater Alfonſus Salmeron, Prouincialis Neapolitanus, Pater Iacobus Miron Prouincialis Portugalliæ, Pater Petrus Caniſius Prouincialis Germaniæ ſuperioris, Pater Ioannes Xuarez Prouincialis Caſtellæ, Pater Emundus Augerius Prouincialis Aquitaniæ, vt ſimul cum Præpoſito Generali id agerent, quod præcedenti decreto continetur.*

7 *Statutũ fuit eodẽ die, ſeptẽ eſſe eligendos, ad quos referrẽtur difficultates, quæ circa conſtitutiones, vel inſti-*

tutionis

tutionis Societatis bullas occurrerēt, vt conarentur eas diluere, vel, ſi proponenti aliter nō ſatisfieret, ut eas proponerēt Cōgregationi per ſe ipſos, uel per eundē, qui proponi peteret cōuenienti modo, et ordine ad id declarato. Et electi fuerunt per ſcrutinium, Pater Hieronymus Natalis, Pater Michael Torres, Pater Chriſtophorus Madridius, Pater Benedictus Palmius, Pater Euerardus Mercurianus, cū Patre Ioāne de Polanco: et quia ſeptenarij ad numerū implendū, paria præter hos habuerunt ſuffragia, Pater Antonius Vinch Prouincialis Rheni, & Pater Antonius Cordeſes Prouincialis Aragoniæ, decretum eſt, vt vterq; deputaretur, & ita octo deputati fuerunt: his autem octo ſtatim commiſſum eſt, vt interpretarentur conſtitutiones, quod attinet ad electionem vnius, vel duorum, qui venire poſſunt cum ſuffragio, ex ſingulis Prouincijs, ad negotia tractanda in generali Congregatione (præter tres qui ad electionem Generalis veniunt) an ſcilicet poſſent eligi à Congregatione prouinciali, an tātum ab ipſo Præpoſito Prouinciali, vt aliqui ſe ſentire ſignificabant.

2 *Propoſitū fuit, An deputādi eſſent aliqui, qui officiū Vicarij, nō ſatis in cōſtitutionibus expreſſū, cōficerēt, et Cōgregationi referrēt: et itē alij, qui in vnū corpus redigerēt acta præcedētia Generalis electionē, in priori, et poſteriori Cōgregatione, ita ut cuiuis liceat in mediū adducere ſi quid habet cōtra illa: et ſtatuat Congregatio generalis, an cōfirmari debeāt, nec ne, poſtquā oēs audie-*

rit: omnibus aũt placuit utraq; deputatio, et demãdata eſt Patri Præpoſito Generali cura deputandi eos, qui ei in Domino deputandi viderentur; ipſe vero, præſente Congregatione, deputauit ad Vicarij officium conficiendum quinq; Patres, ſcilicet Patrem Nicolaum Bobadillam, Patrem Nicolaum Lanoyum, Patrẽ Hieronymũ Domenech, Patrẽ Petrũ de Ribadeneyra, Patrẽ Ioannem de Valderauano. Et ad concinnanda acta ante electionem, & de eis referendũ totidem deſignauit .ſ. Patrem Chriſtophorum Rodriguez, Patrẽ Guidonem Roilletum, Patrẽ Emanuelem Lopez, Patrem Martinum Gutierres, Patrẽ Franciſcum Enriquez: et vtriq; ibidem declarati ſunt.

Propoſitum etiam fuit de eisdem, vel alijs deſignandis, vt viderent ſi quid eſſet in actis Congregationis primæ Generalis, poſt electionem celebratæ, quod nõ ab hac deberet confirmari: Et quia in Concilio Tridentino ſunt quædam, quæ videntur noſtris Conſtitutionibus, aliquo modo aduerſari, petitum fuit, vt deſignarentur, etiam aliqui, qui adnotarent, et expenderent, ac Congregationi proponerent ea: vt conſiderarẽt num remedio, vel declaratione aliqua opus eſſet.

Placuit etiam Congregationi vtrorumq; deputatio, & commiſſa eſt Patri Generali, qui deſignauit ad expendenda acta poſt electionem, & referendum de eis ſeptem ſequentes, ſcilicet Patrem Alfonſum Roman, Patrem Gaſparem Loartium, Patrem Franci-

ſcum Adornum, Patrem Pontium Cogordanum, Patrē Paulum Offeum, Patrē Ioannem Victoriam, Patrē Ignatium de Azebedo. Ad expendenda acta concilij, deſignauit ſeptē alios: ſcilicet Patrē Alfonsū Salmeronem, Patrē Petrum Caniſium, Patrē Hieronymum Natalem, Patrē Michaelem Gouiernum, Patrē Bartholomeū Hernandez, Patrē Ludouicū a Coudreto, Patrē Marcum Georgium, & vtriq; in eadem Congregatione publicati fuerunt.

9 *Cum mētio facta fuiſſet de difficultatibus, quæ circa cōſtitutiones occurrebāt. Placuit omnibus cōmuni conſenſu, ut nihil ad ſubſtātialia inſtituti noſtri pertinēs poſſet immutari: vt in ſecūdo decreto titulo ſecūdo de cōſtitutionibus in precedēti Cōgregatione fuerat cōſtitutū.*

10 *Cum Propoſitum fuiſſet, & in præcedenti actione agitatum, An maior pars omniū ſuffragiorum, ideſt, quæ medietatem excederet, neceſſaria cenſenda eſſet ad aliquid conſtituendum, an ſatis eſſet ad plura ſuffragia decernere de ijs, quæ proponerentur, ſi non eſſent grauiſsima: vt quæ pertinent ad conſtitutiones, & ipſum inſtitutum Societatis, vel ad diſſolutionem admiſſorum Collegiorum: die nona Iulij omnium fere conſenſu diffinitum eſt, ſatis fore, ad quiduis, etiam ex grauioribus decernendum, pluſquam mediam partem eorum, qui legitimè congregati ſunt in generali Congregatione: dummodo non agatur de ijs, quæ pertinent ad ſubſtantiam noſtri inſtituti. De rebus minus grauibus*

ad plura ſuffragia diffinire poſſe Congregationem.

11 *Propoſitum fuit, An multiplicitas Collegiorum, per aliquod tempus moderanda eſſet, & an quædam non ſatis bene conſtituta, eſſent diſſoluenda, niſi poſt certum tempus bene fundarentur, iuxta conſtitutiones: & an, manentibus Collegijs quibusdam, ſcholæ ſaltem eſſent auferendæ, & cum res per triduum diſputata eſſet, patribus diligenter ſuas ſententias dicentibus, duodecima die Iulij, ſic res conſtituta eſt. In primis placuit, in poſterum moderationem adhiberi, & plurimis, maximiq; momenti rationibus in medium adductis: rogauerunt Reuerendum Patrem Generalem Præpoſitum, & ſerio commendauerunt, vt potius applicaret animum, ad roboranda, & ad perfectionem adducenda Collegia iam admiſſa, quàm ad noua admittenda, & ſi quæ admittenda exiſtimaret ex ijs, quæ offerrentur eiuſmodi eſſent, & eis in locis, & cum talibus circunſtantijs, vt ad commune bonum Eccleſiæ Dei, magnum momentum habitura videantur: & quo ad eius fieri poßit, ita dotata, vel eam rerum vitæ neceſſariarum commoditatem habentia, vt non tantum operarij ſuſtentari poßint, ſed et is etiam numerus ſcholaſticorum, qui pro Seminario ſit eidem Collegio futurus, vt ex eo operarij prodire poßint ad id conſeruandum: nec admittatur (licet hæc omnia ſuppeterent) ſi non haberet Societas Rectores, ac Magiſtros, & demum operarios in vita, ac doctrina idoneos; vt huic mu-*

neri

neri poſſe ſatisfacere, auditis Aſsiſtentium ſententijs, iudicaret, & quidem ſine aliorum Collegiorum detrimento. Quod attinet ad Collegia non bene conſtituta, vel ſcholas in eis diſſoluendas, viſum eſt maiori parti Cōgregationis, audiendos eſſe eos, qui ſentirent, uel dubitarent, aliquod, tale Collegiū, vel ſcholam diſſolui debere, vt expenſis eorum rationibus (quæ in ſcriptis dari deberent) Congregatio de ſingulis ſeorſum ſtatueret, quid facto opus eſſet.

12 *Lecta fuit eodem die epiſtola Reuerendiſsimi, et Illuſtriſsimi Cardinalis Sarzanēſis, et expoſita poſtulatio Reuerendiſsimorū Epiſcoporū Vicentini, et Bellicaſtri, ac Reuerēdiſsimi Domini Iulij Sauli Clerici Cameræ Apoſtolicæ, ac cōmunitatis Matricis, prope Brutios, à quibus Collegia noſtræ Societatis expetebātur, et Congregatio nullum ex eis eſſe admittendum cenſuit.*

13 *Propoſitum fuit, & diſcuſſum die decimatertia, & decimaquarta huius menſis, an deberet fieri ſaltem vnū Seminariū Societatis perfectum in qualibet Prouincia ad formandos profeſſores, & alios, qui in Chriſti vinea idonei operarij futuri eſſent, in humanioribus litteris, Philoſophia, & Theologia, vt poſtea toti Prouinciæ ſufficerent, fuit autem conſtitutum Seminaria prædicta curanda eſſe, vbi, & quando commode fieri poterunt in quauis Prouincia; ſed vbi noſtri docendi munus obituri ſunt, vt paulatim non præpropere huic negocio promouendo darent operam.*

De vſu

14 *De vſu poteſtatis Prouincialium in ſuis prouincijs, fuit actum, & decretum, vt iuxta conſtitutiones noſtras, & rationis dictamen videatur, ac declaretur à Patre Generali, quæ ſit ordinaria omnibus Prouincialibus, ex æquo conferenda, quæ autem extraordinaria, & pro ratione loci, temporis, & perſonarum, huic potius, quam illi communicanda poteſtas: vt priorem illam omnibus, poſteriorem hanc ijs conferat Præpoſitus Generalis, quibus ad bonam gubernationẽ in hac, vel illa prouincia, conuenientem fore iudicauerit.*

15 *Quæſitum fuit, An expediret Commiſſarios non fieri, niſi ex neceßitate, & ad tempus, & vt viſitandi munere, tantum fungerentur: & decreuit Congregatio, Commiſſarios, qui ad uiſitandas Prouincias tertio, vel quarto quoq; Anno, vel quando Præpoſito Generali videbitur, & cum qua auctoritate, & iurisdictione videbitur, mittendos eſſe: De alijs, qui continuum, & quaſi ordinarium officium haberent in Prouincijs remotis, cenſuit Congregatio (re bis conſultata) non eſſe illos in poſterum conſtituendos: iuxta quod in duodecimo decreto Prioris Congregationis Generalis, titulo ſexto, diffinitum fuerat; ſed cum neceßitas, vel vtilitas magni momenti, hoc officium iudicio Præpoſiti Generalis requiret, pro re nata poſſe huiuſmodi Commiſſarios ab eo inſtitui, qui, cum ſatisfactum erit cauſæ, propter quam inſtituti fuerant, pro eiuſdem Generalis arbitrio, eodem officio defungantur.*

Propoſitum

16 *Propoſitum, et tractatum fuit aliquot diebus, quid cenſendum, ac ſtatuendum eſſet de frequenti mutatione perſonarum Societatis, ab vno in alium locum: & quæ ratio habenda eſſet pragmaticarum, ſanctionumq; regiarum in hac parte: & decimaoctaua Iulij conſtitutum fuit, ſuam legitimam poteſtatẽ ad mutationes perſonarum conſtare debere Præpoſito Generali: cui Conſtitutiones eam tribuunt: ſiue ab vno in alium locũ eiuſdem Prouinciæ, ſiue diuerſæ, mutari conueniat: & etiã Prouincialibus intra ſuas Prouincias, cum ſæpe mutationes huiuſmodi non vtiles tantũ ipſis, qui mutantur, vel communi bono, ſed neceſſariæ etiam prorſus exiſtimentur: curandum eſſe tamen per ſuperiorum prudentiam, vt non ſine cauſa alicuius momenti, nec cum detrimento eorum, à quibus aliqui remouentur, tales mutationes fiant: edicta vero regia hac in re ſeruanda eſſe; & alioqui Principum habendam eſſe rationem, ne offendantur: & ſi id timeretur, eorum conſenſum, & ſatisfactionem eſſe ad mutationes eiuſmodi procurandã.*

17 *Cum Illuſtrißimi Domini Franciſci de Toledo litteræ, ac poſtulatio proponeretur de Collegio in oppido de Oropeſa, cum quibuſdam conditionibus admittendo: quòd Hoſpitalis infirmorum, & Domus puerorum in doctrina, & vita Chriſtiana inſtituendorum curam eſſet habiturum: quam hactenus tres ex noſtris, in gratiã Illuſtrißimi comitis de Oropeſa, de Societate noſtra optime meriti, aliquo modo, præter inſtituti noſtri ratio*

nem

nem exercuerant. Placuit Congregationi, vt huiusmodi Collegium non admitteretur, cum enim Societatis noſtræ clariſsima illa Domus peculiare gerat patrocinium, gratum eidem fore credebatur, ſi noſtri inſtituti memores, quod ei non conſonat, recuſaremus.

18 *Cum Propoſitum fuiſſet, An deputationi iam factæ quinq. Prouincialium in ſeptimo decreto præcedenti, tres alij iuxta Præpoſiti Generalis arbitrium eſſēt adijcendi qui ſimul eum illis formarent decreta ad gubernationem pertinentia (ſi quæ talia eſſent formāda) & Congregationi referrent: Placuit Congregationi eos adijci, & ita Pater Hieronymus Natalis, Pater Michael Torres, Pater Benedictus Palmius ad quinq; iam nominatos additi fuerunt.*

19 *Propoſitum fuerat, & conſideratum aliquot diebus, An expediret in quauis Prouincia Domum aliquam probationis inſtitui, vel coniunctam Collegio, (in diſtincta tamen habitatione) vel ſeparatam, in qua Nouitij biennio ſuo exercerentur, quo tempore non modo non adigendi eſſent ad vota ſimplicia emittenda, ſed ne admittendi quidem ad ea renouanda cum alijs, licet ſponte emiſiſſent, iuxta conſtitutiones noſtras. Placuit autem Congregationi, vt curaretur huiuſmodi Domos in ſingulis Prouincijs inſtitui, quam cito fieri commode poſſent: vt q; biennio, & bene probarentur Nouitij nō litterarum, ſed mortificationis, ac profectus ſpiritualis ſtudio vacando: in ſecundo tamen anno poſ-*

ſit à

ſit à Prouincialibus, ex commiſſione Generalis, circa ſtudium diſpenſari, habita ratione perſonarum, locorum, & temporum, pro vt in domino expedire iudicabitur: viſum eſt autem non modo Nouitios ad vota emittenda non inſtigandos eſſe hoc biennio, ſed ſi ſponte emitterent, vt non ſimul cum alijs, qui biennium expleuerunt, ad ea renouanda admittantur, ſed ſeorſum id facerent.

De ætate admittendorum ad probationem dubitatum fuit à quibuſdam, & propoſitum, ſed viſum eſt Congregationi, nullum decretum ea de re faciendum eſſe, ſed conſtitutiones eſſe ſeruandas.

20 *Cum de pecunijs ex aliqua Prouincia, vel Regno extrahendis ageret Reuerendus Pater Præpoſitus Generalis, et ad maiorem ædificationem principum fore diceret, ſi edicta regia hac in parte ſeruarentur; approbauit Congregatio generalis eius ſententiam, & ſtatuit circa extractionem pecuniarum, edicta huiuſmodi obſeruanda eſſe.*

Vigeſima Iulij Pater Ioãnes Plaza Prouincialis Bæticæ, & Pater Bartholomeus Buſtamante, & Pater Baptiſta eius ſocij in Congregationem ſunt admiſſi, et ſuis locis ſententias dicere cœperunt.

21 *Cum in ratione ſcribendi, quæ in declarationibus vltimis, primi capitis octauæ partis, litteris L. M. N. continetur, licet initio Societatis per vtilis fuerit, nunc grauiſſimæ difficultates inueniantur,*

Propoſitum

Propoſitum fuit, an mutari eam opporteret, & formam aliquam confici, quæ Societati pro ſtatu præſenti conuenire cenſeretur; & re diſcuſſa, viſum eſt, quædam eſſe in prædicta ratione ſcribendi, quæ modo non bene poßint obſeruari: vnde remedium eſſe per aliquã immutationem conſtitutionum in ea parte adhibendũ: & placuit deſignari tres, vel quatuor, vel quinq; pro arbitrio Patris Præpoſiti Generalis (cui deligendi eos cura data eſt) qui formulam aliquam ſcribendi conficerent: & Congregationi proponerent, vt ea decerneret, quid eſſet agendum. Ipſe autem Pater Generalis elegit tres Patres aßiſtẽtes, ſcilicet Patrẽ Iacobũ Mironum, Patrẽ Euerardum Mercurianum, Patrẽ Benedictum Palmium, cum Patre Chriſtophoro Madridio, ac Patre Ioanne Polanco Secretario, qui eam confecerunt.

22 *Cum de cantu Miſſæ, & Veſperarum inducendo in ea loca, in quibus non dum admiſſus eſt, ageretur, tandẽ Congregationi placuit, vt iuxta conſtitutiones, & decreta præteritæ Congregationis; & habita ratione finis, quem ipſæ conſtitutiones intendunt, poſſet Præpoſitus illum inducere, prout expedire in Domino iudicabit in hunc, vel illum locum. Vbi autem inductus eſset cantus tam miſsæ, quàm veſperarũ, ſi inutilis ad finem noſtri inſtituti, & proximorum ædificationem videretur, vel deeſsent, qui bene id munus præſtare poſsent, commiſsum eſt Patri Præpoſito Generali, vt*

li, vt eum valeat reuocare, ac prohibere, ſi ita ei viſum fuerit conuenire.

23 *Propoſitum fuit, An Seminaria Epiſcoporum, de quibus in Concilio Tridentino eſt actum, admittenda à Societate noſtra viderentur, ſi eorum gubernationem noſtris committere ipſi Epiſcopi vellent: & re ſatis agitata, conſtituit Congregatio non admittenda videri; ſi tamen fundatio perpetua, & inſignis huiuſmodi Seminariorum ita fieret, vt ſimul etiã coniunctum Collegium noſtrum valde promoueretur & abundaret Societas operarijs idoneis, & libera eidem Societati gubernatio committeretur: placuit admitti poſſe, ex diſpenſatione Præpoſiti Generalis, & non aliter: ſed ſi quando admitteretur tale munus, conſtituit Congregatio, vt ne præceptores huiuſmodi Seminarijs darentur ſeparati ab ijs, qui in ſcholis noſtris pro Societatis noſtræ inſtituto prælegunt.*

24 *Cum ageretur à Reuerendo Patre Præpoſito de Cõgregatione Generali, An certis, & ſtatis temporibus eſſet cogenda, viſum eſt Congregationi, eius ſententiam ſequi, quæ, ſeptimo quoq; anno, eam celebrandam eſſe tenuit: hoc addito, quod ſi maior pars Prouincialium in ſeptimo anno iudicaret res graues non eſſe, quæ tractari in Congregatione debeant, differri poßit in biennium, ita vt nono quoq; anno ad ſummum, celebrari debeat. Sed interceſſum eſt, & interceßio obtinuit, ne vllum certum tempus præſcribatur, ſed tertio quoq;*

anno,

anno, veniant ſimul ex omnibus Prouincijs Procuratores, qui Profeßi quatuor votorum, & viri maxime idonei ſint à Congregatione Prouinciali electi, & habeant ius ſuffragij, ſimul cum Aſsiſtentibus, & ipſo Patre Generali (qui duo ſuffragia, & qualitatem præcedendi habebit) ad decernendum an cogi debeat Congregatio generalis, nec ne.

25 *Cum Propoſitum fuiſſet, quod ad Aßiſtentes attinet, an ex quatuor nationibus eligi eos oporteret, ex Italia ſcilicet, & Sicilia vnum: ex Gallia, & Germania alterum: ex Hiſpaniæ prouincijs tertium: ex Portugallia, & India quartum, viſum eſt tandem, Aſsiſtentes idoneos, & ijs dotibus præditos, quas conſtitutiones requirunt, eligendos eſſe, & quidem ex quatuor nationibus in quantum fieri poſſet, iuxta vniuscuiusq; conſcientiam.*

De loco autem dicendæ ſententiæ, placuit Congregationi, vt antiqui Aſsiſtentes, etiam ſi ſuo munere iam defuncti eſſent, per electionem noui Præpoſiti, inter Prouinciales haberent locum, ſecundum ordinem, & tempus ſuæ Profeſsionis; noui vero Aſsiſtentes, qui creãdi eſſent, ſi iam in Congregatione eſſent, vt in ſuis manerent locis, pro eius Congregationis tempore in qua crearentur: ſtatim tamen ſua poteſtate, & munere fungi inciperent in ijs, quæ iuxta conſtitutiones, eis legitime conueniunt, circa Patrem Præpoſitum: nam quod ad Congregationem ipſam attinet, nihil eos, niſi ſuum

ſuffragium,

ſuffragium, (vt ceteros) habere.

Quia vero die vigeſimaquinta, Beato Iacobo ſacra, creari debuerant, iuxta prædictum decretum: res dilata eſt, vſq ad diem vigeſimumoctauum, vt informationi tempus ſuppeteret.

26 *Propoſitum fuit Congregationi, quod Ciuitas Valentina, & alij magnæ auctoritatis viri offerebant Vniuerſitatem ſuam in Hiſpania ſatis celebrem Societati noſtræ, vt cum quibusdam conditionibus eius curã in ſe ſuſciperet, & fere triũ milliũ aureorũ, annuũ redditum, ad noſtrorum expenſas applicandum curabant: ſed quamuis eorum deuotioni, & in Societatem noſtram beneuolentiæ gratiæ habendæ viderentur: id tamen onus minime ſubeundum eſſe, cum talibus præſertim conditionibus, viſum, & ita, non eſſe admittendum decretum eſt.*

27 *De Admonitore Præpoſiti Generalis, actum eſt in Congregatione, an neceſſario eſſe deberet profeſſus quatuor votorum, & an eius electioni intereſſe deberent Procuratores Prouinciarum, & placuit fieri ea de re decretũ, vt ſcilicet eligeretur ex profeſsis quatuor votorũ, & eius electioni Procuratores intereſsent.*

Die ergo vigeſima octaua Iulij mane, cum ad plura medietate ſuffragia, per ſcrutinium, eligẽdos eſse Aſsiſtentes, decretum eſſet; in primo pro Hiſpaniæ Prouincijs electus eſt Pater Antonius Araoz, qui in illis Commiſſarius fuerat: In ſecundo ſeorſum, pro Italiæ,

& Siciliæ Prouincijs, Pater Benedictus Palmius, Longobardiæ Prouincialis. In tertio, Pater Euerardus Mercurianus, inferioris Germaniæ Prouincialis, pro Galliæ, & Germaniæ Prouincijs: demum pro Portugalliæ, et Indiarũ, ac Braſiliæ Prouincijs, Pater Iacobus Miron, Portugalliæ Prouincialis: in Admonitorem autẽ, electus eſt, eodem die à prandio, Pater Ioannes de Polanco, Secretarius Societatis, ſimili ſcrutinio.

28 Cum ageretur de diſtributione bonorum, ex patrimonijs fratrum noſtrorum prouenientium, qui ea in ſubſidium Societatis dare cupientes, Præpoſiti Generalis iudicio diſpenſationem relinquunt; dixit ſuam ſententiam Reuerendus Pater Præpoſitus, ſibi videri conſtitutionem primi capitis tertiæ partis eſſe ſeruandam, expreſſe mentione facta illorum verborum, quæ in eadẽ Prouincia diſtributionem faciendam inſinuant: Et viſum eſt Congregationi, id ipſum, quod Patri Generali, vt ſcilicet, talis diſtributio, iuxta prædictam conſtitutionem, & verba illa (in eadem Prouincia) fieret.

Cum facta eſſet interrogatio de conciliandis, & explicandis tribus locis Conſtitutionum, ſic eſt conſtitutum. Ea quæ continentur, quarto capite examinis, de diſpoſitione bonorum, ita intelligenda ſunt; vt inſtructio quædam generalis ſit, & lex, qua noſtri debeant bona ſua in veros pauperes diſtribuere, pro deuotione tamen ſua. Quæ vero in tertia parte, capite primo §. nono, continentur, intelliguntur in particulari de illis bo-

nis

nis, quæ fratres in beneficium Societatis, ſiue in particulari, ſiue in generali, diſtribuere ex ſua deuotione volunt: in quo caſu ſi Rectores, & Prouinciales, iuxta declaratione ẽ eiuſdem loci, illis repræſentent, perfectius eſſe, vt bona ſua diſpoſitioni Præpoſiti Generalis relinquant; tunc declaratum eſt, vt hæc bona in eadẽ Prouincia tantum, & non alibi, Pater Generalis debeat diſtribuere. Et ad hanc legem, & intellectum, quæ in nona parte capite tertio, numero ſexto, habentur, interpretanda ſunt, ſi quo pacto de noſtris fratribus intelligi poſſunt.

Quod ſi aliquis imperfectionẽ ſecutus, particulari alicui Societatis noſtræ loco, extra Prouinciam, applicare ſua bona velit: proponendũ erit illi, vt diſpoſitioni Præpoſiti Generalis relinquat, qui ea diſtribuet, iuxta formam ſuperius præſcriptam; alias ea bona à Societate noſtra non admittantur, ſed ea teneatur ipſe in veros Chriſti pauperes, extra Societatem diſpenſare. Si vero ea alicui Collegio, intra Prouinciam, aßignauerit, ſit in manu Præpoſiti Generalis poteſtas probandi eã applicationem, vel improbandi.

Atq; in hunc quidem modum conſtitutiones has, poſt hac conciliandas, intelligendas, atq; obſeruandas eſſe decernit Congregatio: Veneramur enim ſanctam memoriam Patrum noſtrorum.

29. Cum Herbipolenſis Epiſcopus, Collegium ad ſe mitti peteret, cui Domum, & Eccleſiam, percommodam

ac redditus, et ſupellectilia abunde ſuffectura dare vellet, viſum eſt maiori parti Patrum, rem totam Reuerendi Patris Præpoſiti iudicio eſſe committendam.

30 *Actũ fuit de Collegijs quibuſdã, in quibus, ſine obligatione, et ſine magno fructu, ſcholæ tenẽtur, in Domos probationis cõuertendis, ſublatis huiuſmodi ſcholis: et uiſũ eſt Congregationi, id negotij Præpoſiti Generali prudentiæ committendum eſſe; et ita eſt commiſſum.*

31 *De collegio Calatabelotæ, & Belmontenſi, rationibus vtrinq; propoſitis, actum eſt, an diſſoluenda viderentur; & totum negotium, cum facultate diſſoluendi, eidem Reuerendo Patri Præpoſito commiſſum eſt; vt admonitis fundatoribus, & quorum intereſt, id ſtatueret, quod ad Dei gloriam fore iudicaret.*

32 *Cum intellexiſſet Congregatio Collegium Dilingenſe, ac Vniuerſitatem Societati noſtræ ab Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſmo Domino Cardinali Auguſtano commiſſam, non adhuc habere redditus illos, & dotationem, quam in ſuo contractu idẽ Illuſtriſſimus Cardinalis promiſiſſet; ſed nec probabiliter tam cito habituram; quamuis voluntatem optime de Societate noſtra meriti præſulis agnoſceret, & ei plurimum ſe debere fateretur; viſum tamen fuit Congregationi Reuerendi Patris Præpoſiti Generalis iudicio rem totam committere; facultatem ei relinquendo, vt, ſi intra certum aliquod tempus (eiuſdem arbitrio præfigendum) non eſſet ſtabilitum Collegium, & Vniuerſitas prædi-*

cta,

ćta, ac promiſsis redditibus dotatum, ea poſſet dimittere, & noſtros aliò transferre.

33 *Cum Ciuitas Peruſina, in lectione quadam publica litterarum humaniorum, opera cuiusdam ex noſtris vſa fuerit, & Collegio noſtro Peruſino, loco ſtipendij, quod Prælectoribus huiuſmodi lectionis ſolui ſolebat, centũ aureos, ſingulis annis (pro eleemoſyna tamen non pro ſtipendio) ſoluerit; actũ fuit, an in poſterum, quouis modo, vel titulo darentur, eſſent admittendi; & viſum eſt in Domino expedire, vt nec lectionis huius munus, nec centum illi aurei in poſterum admitterentur.*

34 *Actũ eſt de donato nobis Collegio Mileti in Calabria, & per promiſsionẽ ex parte admiſſo, an relinquẽdũ, vel retinendũ videretur, & placuit Congregationi totũ hoc negociũ Reuerẽdo Patri Præpoſito Generali, ſimul cum Patre Prouinciali Regni Neapolitani, cum facultate ad id retinendum, vel diſſoluendum, cõmitti.*

35 *Cũ propoſitũ fuiſſet de Collegio Venetiarũ, in Domũ profeſſorũ cõuertẽdo; quãdoquidẽ expedire uidebatur, vt redditus à Sede Apoſtolica, ei aſsignati, Collegio Patauino applicarẽtur; et vtriuſq; fundator Reuerẽdus D. Andreas Lipomanus Prior Sãctiſsimæ Trinitatis eiusdem eſſet ſentẽtiæ: placuit Cõgregationi, vt prædictũ Collegiũ Venetiarũ, Domus profeſſorũ, in qua ẽt nouitij probarentur, fieret; &, vt conueniẽti ac iuſto modo id fieri poſſet, vt per litteras à Sede Apoſtolica obtẽtas, facultas ad huiuſmodi cõmutationẽ peteretur.*

36 *Cum claſsis Regis Catholici, contra Turcas Melitem oppugnantes, mitteretur, & ex patribus, qui Cōgregationi intererant, aliqui operam ſuam, magno cum deſiderio cōmunis boni, ad hanc expeditionem offerrēt & Summo Pontifici res quammaxime probaretur: viſum eſt Reuerendo Patri Præpoſito, de mittendis, eſſe ad Congregationem referendum; quod cum feciſſet, non placuit Congregationi, Patrem Hieronymū Natalem ad prædictam expeditionem mitti: de Patribus autem Magiſtro Hieronymo Domenech, Siciliæ Prouinciali, ac de Patribus Bartholomeo Hernandez, Ioanne Gurrea, ac Iacobo Xuarez, commiſit Reuerēdi Patris Præpoſiti iudicio, an mittendi eſſent: & ita deſignati ſunt ab eodem, ſimul cum alijs, extra corpus Congregationis, vt ad claſſem proficiſcerentur; quod et ſtatim cum benedictione Pontificis, & c. fecerunt.*

37 *Actum eſt etiam, An Diffinitores eligi deberent, ad res determinandas, quas eis Congregatio commiſiſſet; & placuit ſex numero eligi; & die ſequenti, per ſcrutinium ad plura ſuffragia electi fuerunt tres Patres, noui aſsiſtentes, & præterea, Patres Alfonſus Salmeron, Hieronymus Natalis, & Michael Tores.*

38 *Propoſitum fuit de Hoſpitalis cuiusdam Genuenſis Domo, & Eccleſia, cum quibusdam conditionibus admittenda, pro noſtri Collegij habitatione, & miniſterijs. Itidem de Collegio Logronienſi, & Palentino, ac*

no, ac Domo del Villar nuncupata, (quæ tria in Prouincia Caſtellæ ſunt) dimittendis; & placuit Congregationi, Diffinitoribus hæc negotia eſſe committenda: ſic de Collegio Bibonenſi in Sicilia, Mutinenſi in Longobardia, Tirnauienſi in Vngaria diſſoluendis, eſt actum; et Generali cum Diffinitoribus, vel Aſsiſtentibus, habentibus ſuffragium, vt diffinitores ſolent, res commiſſa eſt.

39 *Cum tractaretur, an Collegia Societatis plures habere Collegiales deberent, quàm poſſent alere: placuit Cõgregationi, fieri decretum ea de re; et ſtatuit, ne plures teneantur, quàm ali poßint: ſiue ex redditibus, ſiue ex eleemosynis alendi ſint.*

40 *Cum ageretur de contrahendis regulis in minorem numerum, & de admonitionibus, vel reſponſis Patris Natalis in Hiſpania, & alibi relictis, in manu Prouincialium retinendis; de caſibus etiam reſeruatis, an ſcilicet, tantum mortalia externa ea eſſe deberent: Congregatio id totum Diffinitoribus commiſit; ad conficiendam etiam formam, quæ in probationis Domibus tenenda eſſet deputati fuerũt Patres, Ioannes Plaza Prouincialis Bæticæ, Ioannes Xuarez Prouincialis Caſtellæ, Bartholomeus Buſtamante, D. Ignatius, Franciſcus Coſterus, & Ruiz.*

41 *Actum fuit, & per aliquot dies diſputatum, de augendo tempore orationis, quod in conſtitutionibus, quarta parte, capite quarto, præfigitur: & placuit*

tandem Congregationi, vt Pater Præpoſitus Generalis, pro ſua prudentia, poßit id augere, prout expedire in Domino iudicauerit, habita ratione perſonarum, regionum, &c.

42 *Cum de doctrina Chriſtiana edocenda, & de examinandis beneficijs curatis (quæ Collegijs noſtris, paucis in locis vnita ſunt) & relinquendis, ageretur; res eſt Diffinitoribus, cum Patre Generali commiſſa. Eodem die, cum ex cauſis grauibus Patri Emundo Prouinciali Aquitaniæ, cum ſocio Patre Claudio recedendum in ſuam Prouinciam videretur; placuit Congregationi, id Patri Præpoſito Generali committere: idem de Patre Fuluio Androtio Ferrariæ Rectore, & de Patre Hieronymo Rubiola Senarum Rectore propoſitum fuit: & ſimilibus ex cauſis, eidē Patri Generali cōmiſſum; unde in ſuas Prouincias receſſerūt.*

43 *Propoſita fuit Congregationi generali formula ſcribendi, prout ſuperius decreto vigeſimoprimo conſtitutum fuerat: de Collegio etiā artium Conimbricenſi: de Bragantienſi, Portuenſi, & Septimacenſi retinēdis, aut diſſoluendis, rationibus vtrinq; in ſcripto adductis, actum eſt: & Congregationi placuit, Diffinitoribus ea omnia decidenda committi; tantundem eſt factum de officio Vicarij à deputatis confecto.*

44 *Propoſitum fuit, An ad finē huius menſis diſſoluēda eſſet Congregatio, cū Patrū abſentia, Prouincijs eorū ſane incommoda eſſet: & id placuit, dūmodo protrahi*

diutius

diutius poſſet, ſi Congregationi videretur expedire.

45 *Cum publice legerentur litteræ ciuitatis Gaditanæ, quæ petebant Collegium ibidem inchoatum confirmari, & promoueri: placuit Congregationi, id Præpoſito Generali committi.*

46 *Cum legerentur decreta quædā à Diffinitoribus confecta; dictum fuerat, ſiquis haberet aliquid cōtra ea, vt ageret apud Diffinitores; à quibus, ſi ei non ſatisfieret, poßet intercedere: ſed decimanona die Auguſti, cum vrgeretur tractatio diſſolutionis Cōgregationis, propter varias cauſas, ad commune Societatis bonum pertinentes: tandem placuit, ne diſſolueretur, vſq; ad finem menſis huius, ſed vt intra biduum omnes afferrent, quæ proponenda iudicarent, ad Diffinitores; vt ſecernerent, quæ ad Patrem Generalem pertinent, ab ijs, quæ ad Congregationem; vt, quæ ad hanc ſpectarent ad ipſum referrentur, vt vel per ſe ſtatueret, vel Diffinitoribus rem cōmitteret: interceßio vero, ſiue vna, ſiue duæ fierēt, vt terminaretur à Congregatione generali in ijs, quæ attinent ad cōſtitutiones, vel ad magna collegia diſſoluēda; in alijs autē à Diffinitoribus.*

47 *Propoſitum fuit, vt conciliarentur* §. *primus capitis quarti examinis; &* §. *nonus primi capitis tertiæ partis, &* §. *ſextus capitis tertij partis nonæ; quædam præterea conſultanda ex actis prioris, & poſterioris Congregationis, ante electionem, quæ deputati ad id attulerant.*

Et quædam de ordine ſedendi, in Congregatione, ad dicendas ſententias, contra quoddam decretum prioris Congregationis. Præterea rationes aliquæ contra id, quod ſuperius decretum fuit de Domibus probationum, quatenus inſinuabatur, quod eſſe poſſent ſeparatæ à Collegijs. An etiam expediret tot ſindicos eſſe in Societate, maxime inferiorum ad ſuperiores. An fieri deberent in poſterum proceſſiones ſolemnes in noſtris Eccleſijs, in die corporis Chriſti, vel eius octaua. De ratione fabricandi ædificia Societatis. An prænomen illud nobilium, ideſt, Don, eſſet à Societate relegandum in Hiſpania. De formula, et modo celebrandi Congregationes Prouinciales, & de Procuratoribus, qui ad eas ire debent. De membro quodã Collegij Maceratenſis, quod Sanctæ Mariæ Virginum inuocationem habet, diſſoluendo, fuit etiam propoſitum.

Hæc autem omnia placuit Congregationi, Diffinitoribus committere; & cum litteræ ex Collegio Vallisoleti eidem præſentarentur, commiſit Patri Petro Ribadeneyra, vt eas videret, et Diffinitoribus referret.

48 *Cum Conciliũ Tridentinũ, ſeſſione vigeſimaquinta, capite tertio de Regularibus, facultatem dederit omnibus Religioſis (exceptis obſeruantibus Minorũ, & Capucinis) habendi bona immobilia, in communi, non obſtantibus quibuslibet conſtitutionibus eorum; Propoſitum fuit Congregationi, an reſtringendo ſan-*

ctam

ctam paupertatem, placeret cedere iuri cuicunq; ad habenda bona immobilia, in Domibus profeſſorũ, quod ex decreto Concilij prædicto; nobis eſſet acquiſitum: & placuit, magno conſenſu, patribus, vt cederemus cuicũque iuri ex Concilio nobis prouenienti: & iuxta noſtras conſtitutiones, & vota, quæ poſt profeſsionem emittuntur, paupertatem in profeſsis, ac ipſorum Domibus retineremus: & ita ceſſerunt totius Societatis nomine.

49 *Cum à quibuſdam Patribus propoſita eſſent multa, & ex parte lecta in Congregatione, ex quibus maxima pars ad litteras Apoſtolicas noſtri inſtituti, à Iulio Tertio emanantes, & ad ipſas cõſtitutiones pertinebat: Viſum fuit Congregationi, eas Diffinitoribus commitendas eſſe.*

Eodem modo, ſequenti die, multa propoſita, et ad Diffinitores reiecta ſunt; & inter cetera, commiſſum eſt illis, vt agerent de ſcholijs Patris Natalis; vt referrent Congregationi, quid iudicarent ſtatuendum de illis; & vltimam reſolutionem ſibi ſeruauit Congregatio, & totã tractationẽ de inſtitutione Prouinciarũ.

50 *Actum fuit, An aliqua ex ijs, quæ ſunt à quibusdam propoſita, non Prouinciarum, aut Collegiorũ, ſed ſuo priuato nomine reijci poßent à Diffinitoribus, ſi viderentur reijcienda potius, quam tractanda: & reſponſum eſt, audito proponente, reijci poſſe; de ijs loquendo, quæ ad hanc Congregationem pertinerent.*

Propoſitum

51 *Propoſitum eſt etiam, An Aſſiſtentiũ, & Admonitoris officia durare oporteret, vſq; ad Congregationẽ generalẽ futurã, an quamdiu Generalis ipſe Præpoſitus uiueret: & decreuit Cõgregatio prædicta officia, vſq; ad noui Generalis electionem eſse duratura.*

52 *Actũ eſt præterea, An expediret nullo modo multiplicari Prouincias, ſine Cõgregatione generali; et viſũ eſt Cõgregationi, Prouinciarũ inſtitutionẽ, iuxta decretũ prioris Congregationis generalis, Præpoſito Generali relinquendã eſſe: qui tamẽ non, niſi re diligẽter conſiderata, & cũ Aſſiſtentibus cõmunicata, nouas Prouincias inſtituere, ad cõmune Societatis bonũ deberet.*

53 *Præterea propoſita fuere nõnulla. ſ. de Scholis Collegij Tirnauiẽſis tollẽdis: de tribus tantũ ex quauis Prouincia ad Congregationẽ generalẽ mittendis: & de omnibus illis, quæ ſeptẽ deputati notauerant, circa decreta prioris Cõgregationis: quæ & cõmiſſa fuerũt Diffinitoribus, ſicut & ea, quæ quidã ex Patribus notauerat, in huiuſmet Cõgregationis Decretis: ſed additũ fuit, vt ſi quid in illis mutarẽt, id referrẽt Cõgregationi. Placuit ẽt omnibus, vt canones fierẽt ex decretis huius Cõgregatiõis, nõ oĩbus, ſed ijs, quæ ad praxĩ pertinerẽt.*

54 *Propoſitum fuit, An litteræ quadrimeſtres, quæ iuxta conſtitutiones ſcribi, ac mitti deberent, in ſemeſtres, an potius in annuas eſſent conuertendæ: & placuit Congregationi, vt in annuas conuerterentur.*

55 *Actum fuit de declaratione trium locorum quarto*

capite

capite examinis, & primo capite tertiæ partis, ac tertio capite nonæ partis, de diſtributione bonorũ, in vſum, Societatis: & decretũ à Diffinitoribus factũ Congregationi placuit: ſed interceſsit Pater Gutierres.

56 *Cum vrgeret Superioris Germaniæ Prouincialis, ſuo, & cõplurium Prouincialiũ nomine, vt, hoc menſe, Congregatio generalis diſſolueretur, iuxta decretũ quadrageſimũſextum: viſum eſt Congregationi, vt ad tertium diẽ Septẽbris finiretur, & ſine alio decreto, ea de re faciendo, diſſoluta Cõgregatio cenſeretur: & ſi quæ non dũ abſoluta remanerent, dummodo ad cõſtitutionũ innouationẽ, vel abrogationẽ non pertinerẽt, vel ad magnorũ Collegiorũ diſſolutionẽ, ab ipſis Diffinitoribus intra octo dies conſequentes, poſt diſſolutionẽ Congregationis abſoluerentur, apud quos, liceret intercedere.*

57 *Cũ propoſitũ eſſet, An Illuſtriſs. Cardinali Auguſtano, Theologus noſtræ Societatis dari poſſet, qui eius cõfeſsiones audiret, et aulã ſequeretur: Viſũ eſt Cõgregationi: nec Principib. nec Dominis alijs ſecularib. aut Eccl̃iacis aſsignari debere aliquẽ ex noſtris Religioſis, qui aulas eorũ ſequeretur, et in eis habitaret, vt cõfeſſarij, vel Theologi, aut alio quouis munere fungeretur, niſi forte ad perbreue tempus, vnius, vel duorũ menſiũ.*

58 *Poſt ſecundã interceſsionẽ, circa decretũ de cõciliãdis tribus locis in capite quarto examinis, et in primo, capite tertiæ partis, et in tertio nonæ partis, de diſtributione bonorum; placuit decretum, quod afferebatur; &*

ſtatim

ſtatim poſt vigeſimum octauum ponendum eſſe, quaſi eius interpretationem, viſum eſt: & cum noua interceßio fieret, non placuit eam admitti.

59 *Cum tractaretur quid agendum eſſet de Collegiolo, quod Cæſarauguſtæ noſtris dederat conſeruator Regni Aragoniæ, bonæ memoriæ; & cuius poſſeßio relicta erat per ſententiam ab hac Curia Romana emanantem: placuit Congregationi, totum negotium Reuerendo Patri Præpoſito Generali committi.*

60 *Cum interceſsiſſet aliquis Patrum, circa ſcholia Patris Natalis, quod attinet ad auctoritatem aliquã, quæ ipſis tribui debere inſinuabatur: Placuit Congregationi, vt prædicta ſcholia prius à Reuerendo Patre Generali, & à deſignatis ad eorum inſpectionem examinata, amplecteremur, pro directione tantum, & ſine vlla obligatione.*

61 *Verba quædam addita in decreto, poſt vigeſimum octauum, ponendo, vbi dicebatur: ſi aliter intellexerũt &c. actum eſt, an mutari deberent, & illorum loco dici, ſi aliter intellexiſſent; vel diſpenſandum cenſuiſſent: & viſum eſt Congregationi, Reuerendo Patri Generali committendum eſſe, vt circa illorum verborum immutationem faciat, quod in domino expedire iudicauerit.*

62 *Cum à Diffinitoribus Decretũ proponeretur Congregationi, quo in futurum conſtituebatur, vt, ſtatim poſt electionẽ Generalis, octo Diffinitores eligerentur,*

ac

ac deinde Aſsiſtentes, & Monitor: Interceſsit quidam ex Patribus, & viſum eſt, Decretum non eſse admittendum.

63 *Interceſsit aliquis ex Patribus, circa Decretum quinquageſimũ ſextũ de diſsolutione Congregationis: & viſum eſt: quòd hodie, id eſt, tertia die Septembris, ſimul Congregatio, & Diffinitorum poteſtas deberet expirare: vnde ſi quid expediendum eſset, hoc ipſo die expediri oportere, vel ad Generalem Præpoſitum, aut aliam Congregationem reijci.*

64 *Lecti fuerunt, & approbati Canones ex Decretis huius Congregationis extracti: & Patri Generali, cum Diffinitoribus fuit commiſsum, vt etiam ex Actis prioris Congregationis; ſimiliter Canones, ad praxim pertinentes, extraherentur, eo ordine numerorum, & ea cum diſtinctione, quæ ipſis videretur. Reliqua vero acta vtriuſq; Congregationis, bene ſeruanda eſse; quamuis Canones hi communius circumferantur.*

65 *Quia de quibusdam Collegijs admittendis actũ eſt elapſis diebus, ad quod facultas penes Generalem eſt; placuit Congregationi declarare, quòd per huiusmodi decreta nõ intendit minuere, vllo modo, facultatem Generalis Præpoſiti.*

66 *Licet in Conſtitutionũ declarationibus, littera. N. in primum caput octauæ partis, quarto quoq; menſe catalogi mittendi dicantur: viſum eſt Congregationi*

tioni, ſatis fore, ſi ſemel ſingulis annis, ordinarie mitterentur cum informatione.

67 Propoſitum eſt, An Reuerendus Pater Generalis Præpoſitus, huius Romanæ Domus Præpoſitus particularis eſſe deberet, nec ne; & placuit Congregationi pars affirmatiua.

68 Cum ageretur de numero eorum, qui ad electionem Vicarij Generalis neceſſarij viderentur, conſtitutum eſt, vt minimum, ſex eos eſſe debere.

69 Cum ex Decretis præcedentibus primã, & ſecundam electionem, vnum corpus auctoritate Congregationis confectum eſſet, & quædam emendata: placuit eidem Congregationi, vt ea confirmarentur, ita ſaltem vt ad primam Congregationem, vim haberent.

70 Petitum eſt, An deberet Reuerendus Pater Præpoſitus committere aliquibus, vt conferrent translationem conſtitutionum latinarum cum Hiſpanico textu, & iuxta illius veritatem emendarent, vbi emendatione opus eſſet: & placuit Congregationi, vt id fieret.

71 Cum proponeretur, An Congregatio generalis vellet dare Vicario generali pro tempore futuro, facultatem ineundi contractus, in ijs, quæ cõmode nõ poſſunt electionem Præpoſiti Generalis expectare: Placuit facultatem huiusmodi, Vicario concedi, niſi cum ageretur de vendendis, vel alienandis bonis ſtabilibus ipſius Societatis.

72 Cum Prouincialis Portugalliæ de Matricula Vniuerſitatis

uerſitatis Conimbricenſis, & de facultate tollẽdi ſcholas à Regio Collegio, quod ibidem artium vocant; placuit Congregationi vtrumq; Reuerendo Patri Præpoſito Generali committere.

Præterea lecta fuerunt multa Decreta Diffinitorum, (quæ ſequentur) & ea Congregatio approbauit. Vltimo loco Reuerendus Pater Præpoſitus Generalis breuem concionem latinam habuit; qua ad humilitatem, obedientiam (præcipue intellectus) & demum ad omnem perfectionem, omnes eſt adhortatus; & cum Te Deum laudamus, & alias orationes, ſimul cum omnibus dixiſſet: in vltimo, omnium pedes eſt oſculatus, & eosdem genibus flexis eſt amplexus, & mutuis etiam reliqui Patres inter ſe caritatis, & vnionis amplexibus, Congregationi finem impoſuerunt, prædicta tertia die Septembris anno 1565.

SEQVVNTVR DECRETA PER DIFFINITORES confecta, & á Congregatione generali approbata.

73 *Conſtitutum eſt, vt duodecimo Canoni adderetur forma ſcribendi, quæ ſequitur; hic duodecimus Canõ ex vigeſimoprimo decreto desũptus eſt: Quædã ſunt in ratione ſcribendi, quæ in declarationibus primi capitis octauæ partis continentur, quæ modo bene obſeruari non poſſunt; vnde remedium per aliquã immutationẽ conſtitutionum, in ea parte adhibendum eſt.*

 Litteræ

Litteræ ad ædificationem ſpiritualem ſcribantur à ſingulis Rectoribus, & Præpoſitis localibus, ſemel in anno; & illarum tot fiant exempla, quot nationes à Reuerendo Patre Generali deſignatæ fuerint.

Rectores, & Præpoſiti locales ſcribant ſingulis hebdomadis ad ſuum Prouincialem in Europa, iuxta conſtitutiones; in India vero, & Braſilia, vt ſuis Prouincialibus viſum fuerit commodum, & opportunum. Miſſi autem ad fructificandū in agro Domini, ſcribant ad eum, quem deſignauerit ille, à quo miſſi ſunt, ſingulis hebdomadis, vel quoties ipſis fuerit præſcriptum; & illis quidem reſcribant ſui Superiores, ſemel in menſe, iuxta conſtitutiones: ijs vero reſpondebitur, quoties iudicauerit is, qui illos miſit.

Prouinciales omnium Prouinciarum Europæ, ſcribant ordinarie ad Patrem Generalem, ſemel quolibet menſe: Rectores autem, & Præpoſiti locales tertio quoq; menſe ad eundem ſcribant; ita tamen hæc accipiantur, vt extraordinarie poßint ſcribere, quoties neceßitas vrgebit: Prouinciales vero Indiæ, & Braſiliæ ſcribant Præpoſito Generali, quando ſe obtulerit nauigationis commoditas, Rectores autem, & Præpoſiti locales ex Indijs ſemel, ex Braſilia vero bis in anno, ſi ſeſe obtulerit occaſio.

Præpoſitus Generalis ad Prouinciales reſcribet, ſecundo quoq; menſe: ad Rectores vero, & Præpoſitos locales ſexto quoq; menſe; niſi aliqua neceßitas, prius ad

ad reſpondendum ſuadeat,

Reliqua, quæ ſpectant ad res, de quibus ſcribendũ eſt, & ad modum, & ad quale anni tempus, annuas litteras ſcribere debeant, hoc totum Patri noſtro Generali relinquitur; vt ipſe pro ſua prudentia ſtatuat, quid facto opus ſit. Rectores Collegiorum, & Præpoſiti locales, catalogum Patrum, & Fratrum conficiant, & informationem communem, ſemel in anno ordinarie, & ad ſuos Prouinciales mittant, qui illos ad Præpoſitum Generalem mittent: Materia vero, & modus conſcribendi hos catalogos, à Patre noſtro Generali præſcribatur. In reliquis, quæ hic non attinguntur, obſeruentur conſtitutiones, quæ tamen propterea non expungantur, donec id diffinierit proxima futura generalis Congregatio, etiamſi executio, & praxis iuxta decreta hæc ſit obſeruanda.

74 *Lites forenſes, pro rebus præſertim temporalibus, fugiant noſtri omnes, & id curent Prouinciales efficere, ac primum compromiſsione rem adnitantur componere; quod ſi nulla ratione id poſſint aſſequi, tamen non intendat quiſquam è noſtris litem huiuſmodi, nec omnino litem aliquam, abſq; conſenſu Præpoſiti Generalis, aut eius, cui expreſſe ſuas uices ad hanc rem, ille commiſerit: noſtris autem, ſi lis intendatur, curent Prouinciales primum, vel à parte, vel à Iudice peti, vel id conſequi per Principem; vt prius poſſit conſuli Generalis Præpoſitus, quam liti reſpondere cogatur;*

nam fieri poterit, vt Generalis Præpoſitus iubeat cedere noſtros liti & potius detrimentum temporale pati, quam litibus dare operam, etiam pro re alioqui debita.

75 *Quamuis autem ex eleemoſynis viuat Societas, & opus bonum ſit eleemoſyna Societati collata, atq; ad bona omnia inducere quoſuis poſſimus, tamen ad maiorẽ ædificationẽ, et paupertatis noſtræ ſinceritatẽ, & puritatẽ; Placuit, præcipere noſtris omnibus, vt nulli externo ſuadeant (nã de noſtris in cõſtitutionibus, et decretis dictũ eſt) vt nobis potius, quã alijs pauperibus dẽt eleemoſynas: ſed contenti ſimus, vbi petimus quotidianas eleemoſynas, illas ſimpliciter, ac plane amore Dei petere: ad donationes vero quaſcunq; ſiue legata, ſimpliciter etiã, et plane poſſimus tantũ noſtras neceſſitates explicare; diffinitionẽ tamẽ eius deuotioni relinquamus, à quo petimus has etiã eleemoſynas, ac proponere tantũ illi poſſimus, ad orationẽ, et alia media, vt accurrat, quibus poſſit de donatione, vel legato cõſtituere, iuxta id, quod ipſi Dominus inſpirauerit, et ratio recta ſuaſerit.*

76 *Regulæ generales, quæ incipiũt, sũma ſapiẽtia; integræ cõſeruẽtur, reliquæ vero, et examinẽtur, et quoad eius fieri poterit breuiores fiant; verũ earũ ratio habeatur, quas certo cõſtiterit eſſe à Reuerẽdo Patre N. Ignatio editas; ſi tempori cõſentaneæ, et bono vniuerſali vtiles eſſe cẽſebũtur: præcipue vero Regulæ officiorũ Prouincialis, Rectoris, aliorũ etiã officialiũ examinẽtur, et cõtrahantur. Admonitiones autẽ Patris Natalis, ab*

ipſo,

ipſo expurgatæ, atq; in ordinem redactæ, Prouinciali bus à Reuerẽdo Patre Generali tradãtur, vt illis, pro ſo la directione, nulla interim obligatione obſtricti, utãtur.

77 *Quiuis profeſſus quatuor, vel triũ votorũ, quiuis etiã coadiutor ſpiritualis formatus, poſt editã profeßionẽ, vel uota ſimplicia, intra annũ per quadraginta dies cõti nuos, vel interpolatos, doctrinã Chriſtianã pueros, atq; rudes perſonas docere teneatur: præterea vero, hoc tã sã ctũ exercitiũ, viſum ẽ admodũ, Reuerẽdo Patri Gene rali cõmẽdãdũ, ne, vllo vnquã tempore, illius obliuio in noſtros animos irrepat; cũ illud in votorũ noſtrorũ for mula cõplectamur. Curet itaq; idẽ Reueren. Pater Gene ralis, ut noſtri frequẽtius, quemadmodũ ipſi in Domino expedire viſũ fuerit, in hoc tam pio opere exerceantur.*

78 *Quod ad vnionẽ beneficiorũ, quæ curã aĩarum habẽt pertinet, diffinitum eſt, vt in futurum non admittan- tur: admiſſa vero ac vnita huiuſmodi beneficia, audi tis eorum ſententijs, qui de his cum Diffinitoribus quic quam agere voluerint, examinentur; vt tandem, quid pro maiori omnium ædificatione conueniat, decernatur.*

79 *Caſus reſeruati, qui à Reuerendo Patre Noſtro Lay nez editi ſunt, retineantur: viſum tamẽ eſt, vt ſeptimus vndecimus, & duodecimus, explicatius traderentur, vt, quod alioqui intelligi neceſſum erat, facilius intelli gatur. Declaratio vero caſuum, & ampliatio, vel re ſtrictio, ſpectat ad R.P.N. Generalẽ. De nono autem caſu videlicet confiteri externo ſacerdoti etc. iudicium commiſſum eſt Patri Generali.*

80 *Omnia, quæ ſpeciē habent ſecularis negociationis; in colendis videlicet agris, vendēdis in foro fructibus, & ſimilibus, intelligantur prohibita eſſe noſtris.*

81 *Curabit Pater Generalis, vt, qui ſint e noſtris concionaturi publice, qui etiā confeſsiones audituri, hi ſint ad ea munera obeunda ſufficienter instructi: hoc enim ad eius adminiſtrationem attinet; tum etiam illud, vt communicetur concionatoribus, & confeſſarijs peculiaris inſtructio: & tamen viſum eſt, retinendum eſſe priuilegium à Sede Apoſtolica conceſſum, vt noſtri poſsint concionari, etiamſi nō ſint ad ordines promoti.*

82 *De obligatione votorū ſimpliciū, præſertim caſtitatis; difficultati, quæ offerebatur, reſponſum eſt, eſſe ſeruandū decretū actorum poſteriorū primæ Cōgregationis.*

83 *Quamuis in conſtitutione capitis quarti, quartæ partis, deſignentur feſta Paſchæ, ac Natiuitatis Domini; quibus renouent vota ſcholaſtici, tamen cum colligi poſsit ex declaratione eius loci, poteſtatē eſſe, in Superiore Rectoris immediato, in aliquo particulari caſu, mutādi illa feſta; facile interpretari poſſumus, in Generali Præpoſito eſſe facultatē, in vniuersū illa feſta mutādi, quod traditio vniuerſalis, à tēpore ipſius N. P. Ignatij, vſu, & cōſuetudine hactenus corroborata cōfirmat.*

84 *Rectores cum teneantur, ex conſtitutione, & declaratione decimi capitis quartæ partis, doctrinam Chriſtianam legere, vel docere per quadraginta dies per ſe, vel per alium; expoſitum eſt, id debere præſta-*

ri intra annum, poſtquam officium Rectoris inierint, continenter quadraginta diebus, vel interpolatim: primo quidem, quemadmodum ſolent doceri pueri; deinde etiam per conciones, ſi ita Superior cenſuerit: præter illũ annũ, eodẽ quidẽ nomine, non tenebitur Rector, ſed alio poterit communi, vt in ſuperiori quodã decreto diffinitũ eſt, de profeſſis, & coadiutoribus formatis.

85 *Ex declaratione capitis decimi §. vltimo quartæ partis, colligitur illas intelligi conſtitutiones eſſe legendas, quæ ſunt propriæ Scholaſticorum noſtrorum: illæ vero cum contineantur in Regulis Scholaſticorũ, fit, vt illæ Regulæ ſint legendæ publice bis, aut ter ſingulis annis: eas autem curabit Pater Generalis, ſi opus fuerit, emendandas.*

86 *Congregationes prouinciales fiant, iuxta conſtitutiones, ad eligendos eos, qui ſuffragium ſint habituri in generali Congregatione: fiant præterea iuxta decretum huius Congregationis generalis, tertio quoq; anno, ad procuratores eligendos, qui deſtinandi ſunt ad Patrem Generalem &c. alias cenſemus non eſſe cogẽdas huiuſmodi prouinciales Congregationes.*

87 *Vt triennium deſignatum eſt Prouincialibus, quo officium gerant ſuum, vt habetur tertio capite nonæ partis conſtitutionum; non videtur ſimiliter agendum in Rectoribus; nec addendum præterea ad conſtitutiones, quæ de hoc nihil decernunt.*

88 *Viſum eſt non expedire, vt breues curſus artium,*

vel Theologiæ inſtituantur: ſed ſiquis in coadiutorem ſpiritualem inſtituendus fuerit, is humaniorũ litterarũ ſtudio, et compendio dialectices cõtentus ſit: quibus ſtudijs inſtructus caſus conſcientiæ audire poterit.

89 *Non probatur, vllum, ad aliquam in noſtris Vniuerſitatibus facultatem, eſſe promouendum, quam noſtri non profiteantur.*

90 *Siqua Collegia ſint hactenus absq; ſufficienti dotatione fundata, in quibus noſtri nec legant, nec ſcholaſticos alant, poterunt tamen illa hac ratione retineri, ſi ex fructibus videlicet eorum, per publicam aliquam perſonam conſeruatis, detur opera, vt plene fundentur: quemadmodum de Collegio Maioricenſi poteſt dici: noſtri tamen interim bonis illis non vtantur, ſed ex eleemoſynis viuant: ac ſimul dent operã, vt prædicta Collegia ſufficienter, etiam aliunde dotentur.*

91 *Quemadmodum hactenus factum eſt in quibusdã locis, vt noſtri ita examinent ad ordines promouendos, aut curæ animarum, verbo Dei, vel confeſsionibus audiendis præficiendos; vt ſimul iudicium ferant, de illorum ſufficientia, & admiſsione: ita de cetero ne fiat: quandoquidem iudicamus non eſſe conſentaneum noſtro inſtituto: quod ſi examinandi miniſterium effugere nulla ratione poſsimus, illud tamen retineamus, vt iudicium de admittendis, vel non admittendis, non feramus, ſed illud omnino Prælatis relinquamus; poſsit tamen diſpenſare Reuerendus Pater*

ter

ter Generalis, vbi hoc vtile, & expediens eſſe in Domino iudicauerit.

92 *Pater Generalis erit Præpoſitus Domus Romanæ, & habebit Miniſtrum, & alios officiales, quorum opera vtatur, ad gubernationem particularem eiuſdem Domus.*

93 *Aſsiſtentes vero, officio ſibi à Congregatione generali commiſſo incumbant, iuxta conſtitutiones: nec alijs occupentur miniſterijs, quibus à ſuo officio auocentur, vel impediantur.*

94 *Si contigerit Procuratores electos ex Prouincijs Indiæ, & Braſiliæ in Europa eſſe, quando fit Congregatio generalis, ad quam venire poſsint; hi interſint Congregationi pro ſuis Prouincijs; qui quidem, ſi ſint Profeſsi quatuor votorum, & non ſolum electi à ſuis Prouincijs, vt Procuratores, ſed etiam, vt ſuffragium hic poſſent habere in electione Generalis Præpoſiti; tunc hi poſſunt etiam admitti, vt in dicta electione habeant ſuffragium: quod ſi non adfuerint, quando fit Congregatio generalis, tunc poteſt eligi vnus Procurator tantum pro India, & Braſilia à Prouincia Luſitaniæ, quemadmodum hactenus actum eſt.*

95 *Propter difficultatem, quæ ingeri alicui poſſet ex vltima parte, tertij §. capitis quarti examinis, vbi conſulendi præſcribuntur aliqui, ob bonorum diſtributionem in cognatos, & cetera,*

non

non cenſemus immutandam eſſe illam conſtitutionem, ſed occurrendum ſcandalis, & ſiniſtris opinionibus, ſi quæ ortæ ſint, vel oriri poßint, propter rei ignorantiam, vel executionis praxim; id vero diligenter curabit Reuerendus Pater noſter Præpoſitus Generalis.

96 *Quod attinet ad ordinationem noſtrorum, qui non ſunt profeßi; nulli videtur dari cauſa iuſtæ querelæ, quandoquidem nos vtimur iure noſtro. Quod ſi noſtros ordinatos contingat expelli à Societate, tamen non tenebuntur eos Epiſcopi alere, cum, qui ordinantur ex Societate noſtra, ceſſerint ſuo iuri in ordinatione, ordinantur enim ad titulum voluntariæ paupertatis.*

97 *Omni cura, labore, & diligentia curemus, ne arcula aliqua proponatur in noſtris Eccleſiis, ad eleemoſynas accipiendas pro alijs: cum pro nobis tam ſit neceſſarium eas poni non poſſe, vt non rem tantum euitemus, quæ nobis prohibita eſt, ſed rei illius omnẽ ſpeciẽ.*

98 *Librum habeat Secretarius Cõgregationis, in quo, quæ confirmata erunt decreta, contineantur, & ea quidem ante diſſolutionem Congregationis, ſimul leget in plena Congregatione Secretarius, & ſua manu ſubſcribet, & ſigillo Societatis muniet.*

99 *Secretarium eliget Congregatio ante Generalis electionem, non ſolum qui electioni ipſi ſubſeruiat, ſed qui Congregationibus, & actis, ſi quæ fient ante electionem: poſt electionem autem, vel eundem ad illas Congregationes, & acta confirmabit, vel alium eli-*

get: horum officium terminabit finis electionis, vel Congregationis.

100 *Eligendi præterea à Congregatione videntur duo Patres eiusdem Congregationis, ad ſuffragia enumeranda, & conficienda decreta cum Secretario Congregationis.*

101 *Procuratorem, qui negotia agit cum externis, vel Romæ, vel alibi alere debent ij, quorum negotia agit: Prouinciales vero, Commiſſarios, Generalem etiam ipſum, alet ea Domus, vel Collegium, vbi erunt; quibus quando in itinere ſint, expenſas facient ij, quibus erit bono illud iter; ſi tamen pro Societatis gubernatione, vel negotijs interfaciant.*

102 *Pro Solicitatore, pro Aduocato, pro Procuratore, & alijs officialibus externis, ſi quid præterea ad actionem, vel expeditionem alicuius negocij, vel litterarum Apoſtolicarum, vel Regiarum, & eiusmodi aliarum expendetur ab alijs, id ſoluere debent ij, in quorum gratiam illud fuerit expenſum.*

103 *Ad Reuerendum Patrem Generalem referenda videtur forma, ac modus ædificiorum noſtrorum conſtruendorum, vt ille, iuxta decretum actorum poſteriorum præteritæ Congregationis, quod ſibi in Domino viſum fuerit, ſtatuat.*

104 *Decretum eſt, vt nomen illud honorificum, ideſt, Don, vbi eſt inſigne nobilitatis ſecularis, de Societate noſtra omnino tollatur.*

105 *Non videtur officium Superintendentis, vel nomen vſurpandum in Societate, niſi vbi pro arbitrio Reuerendi Patris Generalis neceſsitas, uel magnitudo Collegij vtrumq; poſtulauerit, nec enim nomen tamen retinendum eſt.*

106 *Prima generalis Congregatio in actis poſterioribus ſtatuit, vt Patres in Congregatione, eo ordine ſederent, qui in actis prioribus fuerat præſcriptus: eundem igitur ordinem conſeruandum eſſe cenſemus, nec retinendam eſſe partem illam declarationis ſeptimi capitis octauæ partis, quæ ab eadem Congregatione abrogata fuerat.*

107 *Vbi dicitur in tertio decreto actorum priorum primæ Congregationis, & ſi informatio maior deſideraretur in re aliqua, à Vicario petendam eſſe: decretum eſt, eſſe addendum non à Vicario ſolum, ſed ab alijs etiam electoribus, accipi informationem illam poſſe.*

108 *Quamuis a Congregatione ſecunda generali, in actis prioribus ſit dictum, informationem pro Generalis electione ab omnibus de Societate, qui poſſunt bene referre, capi poſſe: viſum tamen eſt, vt non ab omnibus, ſed a ſolis electoribus, & Procuratoribus accipi poſsit informatio, & ea quidem in quatriduo dumtaxat.*

109 *Permiſſum fuerat in actis prioribus Congregationis ſecundæ, vt liceret in informatione petere, an hunc, vel illum aptum quis iudicaret, ad munus*

Generalis

Generalis Præpoſiti, non an aptiſsimum inter omnes: totum hoc tamen, viſum fuit immutandum: ne igitur de cetero ita interrogare liceat: ſed conſeruetur, quod in prioribus actis primæ Congregationis ſtatutum fuerat.

110 *De Procuratoribus, An ad Congregationes, ſiquæ habebuntur, ante electionem Generalis Præpoſiti, ſint admittendi, cum interrogatio fieret; viſum eſt, obſeruandum decretum tertium actorum priorum primæ Congregationis, confirmatum in actis item prioribus ſecundæ.*

111 *Ad pleniorem pro Generalis Præpoſiti electione informationem, decretum eſt, vt Congregatio ante electionem, aliquot Patres deputet, qui cum Vicario Generali, & Aſsiſtentibus videant, an aliquid ſit, in quo inſigne detrimentum paſſa ſit Societas, vel paſſura eſſe timeatur, quod ſingulari prouidentia, atq; induſtria, vel reſarciendum, vel curandum ſit: de quo (ſi quid fuerit) conficient interrogationem commode, qua interrogatione inquirere electores poſsint, ac debeant, & intelligere, quis eſſe aptiſsimus videatur ad officium Generalis Præpoſiti, ad maiorem Dei gloriam adminiſtrandum: porro de quibus agent ij deputati, ea ad plura ſuffragia tranſigent: nec duo ſuffragia habebit Vicarius Generalis, ſed ſolum ſuffragij prærogatiuam.*

Cum

112 *Cum aliqua commiſerit exequenda Præpoſito Generali ſuperior Congregatio, in actis poſterioribus, ſi quæ ex illis non fuerint executioni mandata, id curet facere Reuerẽdus Pater noſter Præpoſitus Generalis.*

QVAEDAM DECRETA DIFFINITORVM, quæ in actis ſeruantur, & ex eis Canones non ſunt facti, quia non ad praxim pertinent.

113 *Non videtur eſſe conueniẽs, vt Ingolſtadienſe Collegium noſtrum diuidatur, & illius pars transferatur Straumburgum, vel Lantzutum, ſed, ſi cũ bona Principis gratia obtineri poßet, vt non demus inferiorum claßium præceptores, id eſſet optandum maxime, atq; curandum.*

114 *Domum, quæ Genuæ Societati offerebatur, non eſſe admittendam; cum obligationes, quæ expetuntur, cum noſtro inſtituto pugnare videantur, & hoc quidem ſignificandum iudicarunt per litteras, ijs, à quibus Domus illa oblata eſt: reliqua Reuerendo Patri Generali, cum Aßiſtentibus commiſerunt.*

115 *Collegium Mutinenſe cenſuerunt eſſe diſſoluendũ, niſi redditibus, qui integro Collegio alendo ſufficerent, dotetur; nullo tamen pacto nunc expedire, vt diſſoluatur; ſed totum hoc negotium, quod ad huius Collegij diſſolutionem pertinet, Reuerendo Patri Generali, & Aßiſtentibus commiſſum eſt, qui ad plura ſuffragia Collegium hoc diſſoluere poßint, vbi id opportune, et*

abſq;

abſq; ſcandalo fieri poſſe iudicarint.

116 *Collegium Villarenſe omnino diſſoluendũ eſſe, viſum eſt; vt autem id fiat, quemadmodum & debet, et decet, placuit inſpici prius diligenter fundationis inſtrumenta, atq; ſcripturas omnes, quæ de hoc Collegio confectæ ſunt: harum vero rerum executio Reuerendo Patri Generali commiſſa eſt.*

117 *Collegium Palentinum retineatur; curetur tamen, vt cum bona fundatricis voluntate, in Domum probationis conuertatur: quod ſi id non fiat, conſeruetur Collegium.*

118 *Collegium de Logronno, ſi quidem inueniantur, qui illud velint ſufficientibus redditibus dotare, retinẽdum eſt; alioqui, niſi ſufficienter dotetur, pro ratione Collegij, vel Domus probationis; curandum eſt, vt intelligatur, fructus, qui illi aſsigati ſunt, à nobis ægre percipi poſſe: executio tamen huius rei Reuerendo Patri Generali, cum Aſsiſtentibus cõmiſſa eſt.*

119 *Collegium Conimbricenſe videtur ea ratione retinendum eſſe, ſi prius proponamus Regi, confirmari nobis illa tria, quæ videntur, iuxta noſtri inſtituti rationem neceſſaria: primum eſt libertas noſtrorũ ab omni iuriſdictione, & viſitatione Vniuerſitatis: ſecundum eſt, vt habeamus redditus liberos, & ſine obligatione petendi illos ab Vniuerſitate: tertium eſt, vt fundetur perpetuo hoc Collegium, quemadmodum, & reliqua Collegia; quod ſi eiuſmodi impedimentũ, &*

difficultates

difficultates non remoueantur, Regi proponendum videtur, nos hactenus ob eius ſeruitium potius, quam ob aliquam Societatis vtilitatem illud Collegium retinuiſſe; & ideo, niſi illa de medio tollantur, nos vix poſſe Societati noſtræ conſulere, & illud retinere.

120 *Collegium Portuenſe retineatur; det tamen Pater Generalis operam, vt plena fiat illius Collegij fundatio, ac dotatio; ſitq; in eius arbitrio poſitum ſtatuere, num retineatur nomen Collegij, & profeſſores inſtituantur, an vero Domus fiat probationis: quod ſi plene tandem fundari non poſſit, habeat facultatem illud diſſoluendi.*

121 *Collegium Bragantinum non videtur diſſoluendū; curet tamen diligenter Præpoſitus Generalis, vt illi incommodo, quod hactenus propter aeris incommoditatem paſſi ſunt noſtri, & videntur paſſuri, prouideatur commode, ſiue alibi ædificetur, in eadem Vrbe, ſiue alia ratione prouideatur: itaq; ſignificandum erit fundatoribus, niſi obuietur his incommodis, tandem non eſſe retinendum.*

122 *Domus cum horto, quæ dicitur Septimancarum videtur retinenda: quod ſi aliquid occurrerit, proceſſu temporis, quapropter ea Domus dimittenda ſit, ea facultas in Patre Generali, conſultis Aſſiſtentibus, ſita ſit: Hic vero curabit, vt qui ex noſtris illic conſtituentur, ſint ex probatioribus, & ſelectioribus.*

123 *Collegium Belmontenſe cenſuerunt eſſe retinendū: ſi vero*

ſi vero nulla ſpes tandem eſſet reſidua fundationis plenæ eius Collegij, habeat facultatem Generalis Præpoſitus, conſultis Aſſiſtentibus, vt illud diſſoluere poſsit.

124 *Iudicatum eſt, Domum, quæ dicitur virginum, quæ Collegio Maceratenſi adiuncta eſt, a nobis retineri nòn debere: & propterea curandum eſſe, vt quam primum, per Reuerendū Patrem Generalem, illi confratres certiores fiant, vt, cum quanta poterit fieri pace, & ædificatione eorundem, opportuno tempore dimittatur.*

DE OFFICIO VICARII.

125 *Vicarius Generalis propter mortem Generalis Præpoſiti conſtituendus, vel nominatur ab ipſo Præpoſito ante mortem, vt habetur capite quarto conſtitutionum, & declarationum octauæ partis; vel, ſi ille non nominaſſet, vt habetur in eadem declaratione. Huius igitur officium durat vſq; ad electionem Præpoſiti Generalis, & duplex quidem eſt.*

Alterum eſt, Societatem, ad electionem Præpoſiti faciendam, præſcripto tempore, & loco quo conuenire oporteat, conuocare; vt habetur conſtitutionum parte octaua capite quarto.

Alterum, Generalis vices gerere in gubernatione Societatis, donec nouus Præpoſitus electus fuerit;

vt habetur Declarationũ parte octaua, capite quarto. Vicarius itaq; ſimul atq; creatus fuerit, curabit funus Præpoſiti Generalis, niſi iam curatum fuerit; dabitq; operam, ut Miſſæ, & orationes in vniuerſa Societate, pro anima Præpoſiti mortui fiant. deinde ad conuocandam Societatem, ad noui Præpoſiti electionem, primo quoq; tempore, diligentiſſime incumbet. Præpoſitos Prouinciales certiores faciat; tempus, & locum Congregationis iuxta conſtitutiones præſcribat; Miſſas, & orationes pro felici electione Præpoſiti indicat; Congregationes prouinciales, vt rite fiant, admoneat; &, ſi poſt electionem Præpoſiti alia negotia grauiora tractanda in Congregatione ſint, ad quæ diſcutienda, vel diffinienda, aliorum opera, præterquam duorum electorum à prouinciali Congregatione neceſſaria videatur, Prouinciales admoneat, qui adducendi erunt, vt eos adducant iuxta conſtitutiones.

Antequam congregata ſit Societas, poteſtatem habeat Vicarius, qua poſſit ſolus iubere quæ ad conuocationem attinent, iuxta conſtitutiones: ſolus tamen non poteſt prorogare tempus Congregationis, vt decretum eſt, in actis poſterioribus primæ Congregationis, titulo ſecundo, decreto trigeſimo: poſtquam autem ſunt Patres congregati, vel omnes, vel eorum maior pars, poſt tempus diffinitum, ſolus non poterit ea, quæ ad electionem pertinent diffinire, ſed, ſi quid emerget dubij, vel difficultatis, id erit per

Congregationem

Congregationem determinandum; executio vero Vicary erit.

Vbi autem dies conſtitutus, & terminus præfixus venerit, ad quem venturi ſunt Patres; eos, qui iam conuenerunt, conuocabit; modo excedant duas tertias partes, eisq; rationem eorum, quæ facta ſunt, poſt mortem Generalis, ad Congregationem pertinentia, reddet. Deinde in primis tractet, an habenda ſit pro legitima Congregatio, quoad perſonas, tempus, & modum attinet; & ſi qui ſint defectus, an ſuppleri debeant. An expectandi ſint abſentes. An benedictio à Summo Pontifice petenda ad electionem, iuxta noſtras conſtitutiones, celebrandam. Deniq; reliqua omnia, quæ ad rite electionem faciendam pertinere videbuntur Congregationi curabit: quæ petenda ſunt, tum ex conſtitutionibus, tum ex decretis ante, & poſt electionem: detq; operam Vicarius, vt nihil in Congregatione antè electionem Generalis agatur, niſi quæ ad illum ſpectabunt, & quidem neceſſario; vt quamprimum Societas Præpoſitum Generalem habeat.

Alterum officium Vicary eſt, Societatem vniuerſam gubernare: verum ita eſt illam gubernaturus, quaſi Vicarius Præpoſiti demortui, non quaſi Præpoſitus: quare illam ita gubernabit, vt ſibi tradita eſt: nullam igitur immutabit gubernationis rationem, nihil propriæ inuentionis; nullam nouam regu-

lam; nullũ ritũ nullam, conſuetudinem aut inducet, aut introductã mutabit; ſed, ad ſpiritum, & ſenſum Generalis demortui, ſe componet; illius compertam voluntatem ſequetur; incertam coniectabit. Itaq; quoad poterit, debebit, ſuo miniſterio, quaſi viuum, ac præſentem Generalem, illiusq; gubernationem repræſentare.

Quocirca eisdem Aßiſtentibus, Secretario, Procuratore, quibus vtebatur Præpoſitus Generalis, vtetur Vicarius, ad gubernandam Societatem; eisdem Præpoſitis, Rectoribus, Præfectis probationum, & alijs officialibus primarijs, qui creantur à Generali, quos mutare ei non licet, vel nouos creare; niſi forte aliqui illorum morerentur, & alij in eorum locum, vſq; ad electionem Præpoſiti Generalis ſubſtituendi eſſent, vel aliquæ grauißimæ cauſæ intercederent, propter quas aliquis illorum ab officij executione tollendus, vel ſuſpendendus videretur; iure ſuffragij nihilominus ei relicto; & hoc quidem non ſine conſilio Aßiſtentium.

Eadem de cauſa, res omnes graues, & maioris momenti, quæ differri vſq; ad electionem noui Præpoſiti poterunt, quando illa breui futura eſt; quoad eius fieri poterit, differet; & ad nouum Præpoſitum Generalem remittet.

Quocirca nullam Domum, nullum Collegium, nullam Vniuerſitatem; vel Domum probationis inſti-

tuet,

tuet, quæ ſi offerantur, ita negocium fundationis tra-ctabit, vt, ſi in rem Societatis aperte futura ſint, & omni difficultate careant, eos, qui fundatores eſſe vo-lunt, iubeat bene ſperare, & omnem dubitationem ſeponere; ſi quid vero difficile, aut dubium ſit, alet ſpe eorum bonam voluntatem: nihil certi promittet; rem totam ad Generalis creationem reſeruabit.

Ad profeßionem admittere, etiam vel deſignatum à præmortuo Præpoſito, vel in his, quæ ad profeßio-nem attinent, diſpenſare non poterit Vicarius, neq; profeſſum aliquem, vel coadiutorem formatum à So-cietate dimittere.

Circa mißiones profeſſorum, ſi quid vrgeret, poteſtate Generalis vti poterit, conſultis Aßiſten-tibus; eos tamen qui vel electi ſunt à Congregatio-nibus Prouincialibus, vel qui probabiliter eligendi eſſent, vt Congregationi generali interſint, ad ea lo-ca, vnde ad electionem commode venire non poſ-ſint, non mittet; neq; etiam ad infideles, neq; ad partes remotas, quæ maiorem conſiderationem re-quirunt.

In vniuerſum cum aßiſtentibus cõſultare debet res omnes grauiores, non minus, immo magis, quam Præpoſitus Generalis; quandoquidem minorem habet auctoritatem, minorem experientiam, minus diutur-num regendæ Societatis munus. Sic enim plus pon-deris habebunt apud illam, quæ ipſe conſtituet.

Quamobrem quæ ſunt à Præpoſito vita functo, vel conſtituta, vel conceſſa; non temere, neq; ſine grauiſſima cauſa, vel infirmabit, vel reuocabit.

Si noui Præpoſiti electio, aliquo caſu, vltra ſex menſes à conſtitutionibus præſcriptos, differatur; & aliqua grauia acciderent, quæ vſq; ad eius electionem commode differri non poſſent; Vicarius Generalis, auditis Aſſiſtentibus, id ſtatuat, quod ad maiorem Dei gloriam, & Societatis vtilitatem magis fore iudicabit.

Si Præpoſitus Generalis Vicarium non nominauerit ante mortem, & in eo loco vbi mortuus eſt, non ſint profeſſi, ſaltem ſex (tot enim ad minimum iudicatum eſt eſſe oportere) tunc cura adhibenda erit, vt ex vicinioribus locis, vtcunq; illa diſtent, is numerus conuocetur; quod ſi in diſtantia æquali plures fuerint, quam ſex; omnes erunt ad electionem vocandi: interim tamen gubernatio Societatis erit in ordinarijs Superioribus: electioni vero Romæ quidem præerit Miniſter Domus, ſi fuerit quatuor votorum profeſſus; alibi vero Prouincialis, vel antiquiſſimus ex profeſſis quatuor votorum.

CANONES

CANONES SECVNDAE CONGREGATIONIS GENERALIS SOCIETATIS IESV,

quæ tertia die Iulii M. D. LXV. inchoata eſt, terminata uero tertia Septembris.

*

PRIMVS.

Conſtitutiones circa Procuratores, qui cum Præpoſito Prouinciali, præter duos electos, ad eligendum Generalem Præpoſitum mittuntur à Congregatione Prouinciali, vel adducuntur ab ipſo Præpoſito Prouinciali, ſeruentur. Sed cum tantum ad electionem vocatur Congregatio, terni veniant ex ſingulis Prouincijs, ſcilicet, Prouincialis cum duobus electis; nec vlli Procuratores ſunt adducendi, qui ſuffragium habeant; quod ſi Præpoſitus, vel Vicarius Genera

 lis

lis; vel ij, ad quos attinebit generalem Congregationem conuocare, iuxta noſtras Conſtitutiones, vel decreta, iudicent aliquos eſſe adducendos ad negotia grauia tractanda, cum id ſignificauerint Prouincialibus: vnus, vel duo poſſunt ex ſingulis Prouincijs, vel à Congregatione Prouinciali, vel ab ipſis Præpoſitis Prouincialibus electi, venire, & quidem cum ſuffragio actiuo, & paſsiuo, iuxta Conſtitutiones, ſi vel coadiutores ſpirituales formati, vel Profeſsi trium, vel quatuor votorum fuerint, non aliter.

2 *Aſsiſtentes, quorum officium per electionem noui Præpoſiti Generalis expirauerit, auctoritate ab hac Congregatione data, intereſſe debeant Congregationi generali, quæ poſt electionem ad alia negocia grauia tractanda celebratur, cum ſuffragio: ſiue Romana Prouincia conſtituatur, ſiue non, ſiue noui Aſſiſtentes eligantur, ſiue non eligantur.*

3 *Nihil ad ſubſtantialia noſtri inſtituti pertinens poſſit immutari, vt in ſecundo decreto, titulo ſecundo, de conſtitutionibus, in præcedenti Congregatione fuerat conſtitutum.*

4 *Sufficiat ad diſcernendum quiduis, etiam ex grauioribus, pluſquam media pars eorum, qui legitime congregati ſunt in Congregatione generali: dummodo non agatur de ijs, quæ pertinent ad ſub-*

ſtantiam

ſtantiam noſtri inſtituti. De rebus minus grauibus, ad plura ſuffragia, poßit diffinire Congregatio.

5 Adhibeatur in poſterum moderatio, in multitudine Collegiorum admittenda, rogatque Patrem Præpoſitum Generalem Congregatio, & ſerio commendat, vt potius applicet animum ad roboranda, & ad perfectionem adducenda Collegia iam admiſſa, quam ad noua admittenda: & ſi quæ ex ijs quæ offeruntur, admittenda exiſtimaret, eiuſmodi ſint, vt ad commune bonum Eccleſiæ Dei, magnum momentum habitura videantur, &, quoad eius fieri poßit, ita dotata, vel eam rerum vitæ neceſſariarum commoditatem habentia, vt non tantum operarij ſuſtentari poßint, ſed, & is numerus ſcholaſticorum, iuxta formulam datam, pro accipiendis Collegijs à Reuerendo Patre noſtro Magiſtro Laynez, qui pro Seminario ſit eidem Collegio futurus, ad ſui conſeruationem: nec admittantur, (licet hæc omnia ſuppeterent) ſi non haberet Societas Rectores, ac Magiſtros, & demum operarios, in vita, ac doctrina idoneos, vt huic muneri poſſe ſatisfacere, auditis Aßiſtentium ſententijs, iudicaret: & quidem ſine aliorum Collegiorum detrimento.

In ſingulis

6 *In ſingulis Prouincijs, vbi, & quando commode fieri poterit, curetur ſaltem vnum inſtitui Seminarium Societatis perfectum, ad formandos profeſſores, & alios operarios vineæ Chriſti, in humanioribus litteris, Philoſophia, & Theologia, vt poſtea toti Prouinciæ ſufficiant: ſed vbi noſtri docendi munus obituri ſunt, paulatim, non præpropere huic negocio promouendo dent operam.*

7 *Iuxta conſtitutiones noſtras, & rationis dictamen, videatur, ac declaretur à Patre Generali, quæ ſit ordinaria, & omnibus Prouincialibus, ex æquo, conferenda poteſtas: quæ autem extraordinaria, & pro ratione loci, temporis, & perſonarum, huic potius, quam illi communicanda, vt priorem illam omnibus, poſteriorem hanc ijs conferat Præpoſitus Generalis, quibus ad bonam gubernationem, in hac, vel illa Prouincia, conuenientem fore iudicauerit.*

8 *Commiſſarij ad uiſitandas Prouincias, tertio, vel quarto quoque anno, vel quando Præpoſito Generali videbitur, & cum qua auctoritate, ac iuriſdictione videbitur, mittantur. Alij, qui continuum, & quaſi ordinarium officium habeant in Prouincijs remotis, non conſtituantur, iuxta decretum actorum poſteriorum primæ Congregationis: ſed cum neceſſitas, vel vtilitas magni momenti, hoc officium*

cium

cium iudicio Præpoſiti Generalis requiret; pro re nata, poßint huiuſmodi Commiſſarij ab eo inſtitui, qui, cum ſatisfactum erit cauſæ, propter quam inſtituti fuerant (pro eiuſdem Generalis arbitrio) eodem officio defungantur.

9 *Sua legitima poteſtas ad mutationes perſonarum conſtare debet Præpoſito Generali, cui conſtitutiones eam tribuunt (ſiue ab vno in alium locum eiuſdem Prouinciæ, ſiue diuerſæ mutari conueniat) & etiam Prouincialibus, intra ſuas Prouincias, iuxta conſtitutiones: curandum eſt tamen per ſuperiorum prudentiam, vt non ſine cauſa alicuius momenti, nec cum detrimento eorum, a quibus aliqui remouentur, tales mutationes fiant. Edicta uero Regia hac in re ſeruentur, & alioqui Principum habeatur ratio, ne offendantur: & ſi offenſio timeretur, conſenſus, & ſatisfactio eorum, ad mutationes huiuſmodi curetur.*

10 *Curetur, vt in quauis Prouincia Domus aliqua probationis, vel coniuncta Collegio, (in habitatione tamen diſtincta) vel ſeparata, quàm cito commode fieri poterit, inſtituatur; & biennio ac bene probentur Nouitij, non litterarum, ſed mortificationis, ac profectus ſpiritualis ſtudio vacando: in ſecundo tamen anno, poßit à Prouincialibus, ex commißione Generalis, circa ſtudium diſpenſari, habita ratione*

ta ratione perſonarum, locorum, & temporum; prout in Domino expedire iudicabitur. Nouitij vero non modo ad vota emittenda, non ſunt hoc biennio inſtigandi, ſed, ſi ſponte emitterent, non ſunt admittendi ad ea renouanda, cum alijs, qui biennium expleuerunt, ſed ſeorſum id faciant.

11 *Approbatur ſententia Patris Generalis, quæ ſtatuit circa extractionem pecuniarum ex aliqua Prouincia, vel Regno, edicta Regia eſſe obſeruanda.*

12 *Quædam ſunt in ratione ſcribendi, quæ in declarationibus primi capitis octauæ partis continentur, quæ modo bene obſeruari non poſſunt; vnde remedium per aliquam immutationem conſtitutionum, in ea parte adhibendum eſt: quod erit id, quod ſequitur.*

13 *Litteræ ad ædificationem ſpiritualem ſcribantur à ſingulis Rectoribus, & Præpoſitis localibus ſemel in anno; & illarum tot fiant exempla, quot nationes à Reuerendo Patre Generali deſignatæ fuerint.*

14 *Rectores, & Præpoſiti locales ſcribant ſingulis hebdomadis ad ſuum Prouincialem, in Europa, iuxta conſtitutiones; in India vero, & Braſilia, vt ſuis Prouincialibus viſum fuerit commodum, & opportunum.*

15 *Miſſi autem ad fructificandum in agro Domini, ſcribant ad eum, quem deſignauerit ille, a quo miſſi ſunt, ſingulis hebdomadis, vel quoties ipſis fuerit præſcriptum: & illis quidem reſcribant ſui Superiores, ſemel in menſe, iuxta conſtitutiones: ijs vero reſpondebitur, quoties iudicauerit is, qui illos miſit.*

16 *Prouinciales omnium Prouinciarum Europæ, ſcribant ordinarie ad Patrem Generalem, ſemel quolibet menſe: Rectores autem, & Præpoſiti locales, tertio quoq; menſe ad eundem ſcribant: ita tamen hæc accipiantur, vt extraordinarie poſſint ſcribere, quoties neceſſitas vrgebit: Prouinciales vero Indiæ, & Braſiliæ ſcribant Præpoſito Generali, quando ſe obtulerit nauigationis commoditas, Rectores autem, & Præpoſiti locales ex Indijs, ſemel: ex Braſilia vero, bis in anno, ſi ſeſe obtulerit occaſio.*

17 *Præpoſitus Generalis ad Prouinciales reſcribet, ſecundo quoq; menſe: ad Rectores vero, & Præpoſitos locales, ſexto quoq; menſe: niſi aliqua neceſſitas, prius ad reſpondendum ſuadeat.*

18 *Reliqua, quæ ſpectant ad res, de quibus ſcribendum eſt, & ad modum, & ad quale anni tempus, annuas litteras ſcribere debeant; hoc totum Patri noſtro Generali relinquitur; vt ipſe, pro ſua prudentia, ſtatuat; quid facto opus ſit.*

19 *Rectores Collegiorum, & Præpoſiti locales, catalogum*

talogum patrum, & fratrum conficiant, & informationem communem, ſemel in anno ordinarie, & ad ſuos Prouinciales mittant, qui illos ad Præpoſitum Generalem mittent: Materia vero, & modus conſcribendi hos catalogos, à Patre noſtro Generali præſcribatur.

20 *In reliquis, quæ hic non attinguntur, obſeruentur conſtitutiones, quæ tamen propterea non expungantur, donec id diffinierit proxima futura generalis Congregatio, etiamſi executio, & praxis iuxta decreta hæc ſit obſeruanda.*

21 *Iuxta Conſtitutiones, & decreta præteritæ Congregationis, & habita ratione finis, quem ipſæ conſtitutiones intendunt, poßit Præpoſitus Generalis cantum Mißæ, & Veſperarum in hunc, vel illum locum inducere, prout expedire in Domino iudicauerit: vbi autem inductus eſſet, ſi inutilis ad finem noſtri inſtituti, & proximorum ædificationem videretur, vel deeſſent, qui bene id munus præſtare poſſent, committitur Præpoſito Generali, vt eum valeat reuocare, ac prohibere, ſi ita viſum ei fuerit.*

22 *Seminaria Epiſcoporum gubernanda ne admittantur: ſi tamen fundatio perpetua, & inſignis eorum ita fieret, vt ſimul etiam coniunctum Collegium noſtrum valde promoueretur, vel de nouo inſtitueretur,*

tur, & abundaret Societas operarijs idoneis, & libera eidem gubernatio committeretur, ex diſpenſatione Præpoſiti Generalis, & non aliter poßint admitti; ſed ne dentur huiuſmodi Seminarijs ſeparati præceptores ab ijs, qui in ſcholis noſtris, pro Societatis noſtræ inſtituto prælegunt.

23 *Nullum certum tempus Congregationi generali cogendæ præſcribatur, ſed tertio quoq; anno veniant ſimul ex omnibus Prouincijs Procuratores, qui profeßi quatuor votorum, & viri in primis idonei ſint à Congregatione Prouinciali electi: & habeant ius ſuffragij ſimul cum Aßiſtentibus, & ipſo Patre Generali (qui duo ſuffragia, & qualitatem præcedendi habebit) ad decernendum, an cogi debeat Congregatio generalis, nec ne.*

24 *Aßiſtentes idonei, & ijs dotibus præditi; quas conſtitutiones requirunt, eligendi ſunt, & quidem ex quatuor nationibus, in quantum fieri poßit, iuxta vniuſcuiusq; conſcientiam. Antiqui autem Aßiſtentes inter Prouinciales habeant locum, ſecundum ordinem, & tempus ſuæ profeßionis, ad ſuam ſententiam dicendam: noui vero, ſi in ipſa Congregatione iam ſint, maneant in ſuis locis, pro eius Congregationis tempore, in qua electi ſunt: ſtatim tamen ſua poteſtate, & munere fungi incipiant in ijs, quæ iuxta conſtitutiones eis legitime conueniunt, circa Patrem*

Præpoſitum

Præpoſitum: nam quod ad Congregationem ipſam attinet, nihil eos, niſi ſuum ſuffragium, vt cæteros habere.

25 *Admonitor Præpoſiti Generalis eligatur ex Profeſſis quatuor votorum, & eius electioni Procuratores interſint.*

26 *Nec Principibus, nec Dominis alijs ſecularibus, aut Eccleſiaſticis aſsignari debet aliquis ex noſtris religioſis, qui aulas eorum ſequatur, & in eis habitet, vt confeſſarij, aut Theologi, aut alio quouis munere fungatur, niſi forte ad perbreue tempus vnius, vel duorum menſium.*

27 *Circa diſtributionem bonorum ex patrimonijs fratrum noſtrorum prouenientium, qui ea in ſubſidium Societatis dare cupientes, Præpoſiti Generalis iudicio diſpenſationem relinquunt: probatur quod idem Pater Præpoſitus ſenſit, vt ſcilicet ſeruetur conſtitutio primi capitis tertiæ partis, expreſſe mentione facta illorum verborum, quæ in eadem Prouincia diſtributionem facien dam inſinuant.*

CVM

CVM FACTA ESSET INTERROGATIO de conciliandis, & explicandis tribus locis conſtitutionum, ſic eſt conſtitutum.

28 *Ea, quæ continentur, quarto capite examinis, de diſpoſitione bonorum, ita intelligenda ſunt; vt inſtructio quædam generalis ſit, & lex, qua noſtri debeant bona ſua in veros pauperes diſtribuere, pro deuotione tamen ſua.*

29 *Quæ vero in tertia parte, capite primo. §. nono continentur, intelligantur in particulari de illis bonis, quæ fratres in beneficium Societatis, ſiue in particulari, ſiue in generali diſtribuere, ex ſua deuotione volunt, in quo caſu, ſi Rectores, & Prouinciales, iuxta declarationem eiuſdem loci, illis repræſentent perfectius eſſe, vt bona ſua diſpoſitioni Præpoſiti Generalis relinquant, tunc declaratum eſt, vt hæc bona in eadem Prouincia tantum, & non alibi Pater Generalis debeat diſtribuere.*

30 *Et ad hanc legem, & intellectum, quæ in nona parte capite tertio, numero ſexto habentur, interpretanda ſunt, ſi quo pacto de noſtris fratribus intelligi poſſunt.*

31 *Quod ſi aliquis imperfectionem ſecutus, particulari alicui Societatis noſtræ loco, extra Prouinciã, applicare ſua bona velit: proponendum erit illi, vt diſpoſitioni Præpoſiti Generalis relinquat, qui ea diſtribuet, iuxta formam ſuperius præſcriptam; alias ea bona à*

Societate noſtra non admittantur, ſed ea teneatur ipſe in veros Chriſti pauperes, extra Societatem diſpenſare. Si vero ea alicui Collegio, intra Prouinciam, aſsignauerit, ſit in manu Præpoſiti Generalis poteſtas probandi eam applicationem, vel improbandi.

32 *Atq; in hunc quidem modum conſtitutiones has, poſt hac conciliandas, intelligendas, atq; obſeruandas eſſe decernit Congregatio: Veneramur enim ſanctam memoriam Patrum noſtrorum.*

33 *Lites forenſes, pro rebus præſertim temporalibus, fugiant noſtri omnes, & id curent Prouinciales efficere, ac primum compromiſsione rem adnitantur componere: quod ſi nulla ratione id poſſint aſſequi, tamen non intendat quiſquam è noſtris litem huiuſmodi, nec omnino litem aliquam, abſq; conſenſu Præpoſiti Generalis, aut eius, cui expreſſe ſuas uices ad hanc rem, ille commiſerit: noſtris autem, ſi lis intendatur, curent Prouinciales primum, vel à parte, vel à Iudice peti, vel id conſequi per Principem; vt prius poſsit conſuli Generalis Præpoſitus, quam liti reſpondere cogatur; nam fieri poterit, vt Generalis Præpoſitus iubeat cedere noſtros liti, & potius detrimentum temporale pati, quam litibus dare operam, etiam pro re alioqui debita.*

34 *Quamuis autem ex eleemoſynis viuat Societas, & opus bonum ſit eleemoſyna Societati collata, atq; ad bona omnia inducere quosuis poſsimus: tamen ad maiorē ædificationē, et paupertatis noſtræ ſinceritatē, & puritatem*

tatē; Placuit, præcipere noſtris omnibus, vt nulli exter-no ſuadeant (nā de noſtris in cōſtitutionibus, et decretis dictū eſt) vt nobis potius, quā alijs pauperibus dēt elee moſynas: ſed contenti ſimus, vbi petimus quotidianas eleemoſynas, illas ſimpliciter, ac plane amore Dei petere: ad donationes vero quaſcunq; ſiue legata, ſimpliciter etiā, et plane poßimus tantū noſtras neceßitates explicare; diffinitionē tamē eius deuotioni relinquamus, à quo petimus has etiā eleemoſynas: ac proponere tantū illi poßimus, ad orationē, et alia media, vt accurrat, quibus poßit de donatione, vel legato cōſtituere, iuxta id, quod ipſi Dominus inſpirauerit, et ratio recta ſuaſerit.

35 *Decretum eſt ne plures in Collegijs teneantur, quam ali poßint, ſiue ex reddıtibus, ſiue ex eleemosynis conſuetis alendi ſint.*

36 *Præpoſitus Generalis poßit augere tempus orationis, quod in Conſtitutionibus quartæ partis capite quarto præfigitur, prout expedire in Domino iudicauerit, habita ratione perſonarum, regionum, & c.*

37 *Decretum eſt, vt cederemus cuicunque conceßioni Concilij Tridentini, ad habenda bona immobilia in cōmuni in Domibus Profeſſorum, vel eorum Ecclesijs: et vt iuxta noſtras Conſtitutiones, et vota, quæ poſt profeßionem emittuntur, paupertatem in Profeßis, ac ipſorum Domibus, retineremus: & ita ceßit Congregatio totius Societatis nomine, prædictæ conceßioni.*

38 *Aßiſtentium, & Admonitoris officia uſque ad*

noui Generalis electionem duratura eſſe, decernitur. Nam poſt Generalis Præpoſiti deceſſum, ijdem erunt Aſſiſtentes, idem Admonitor Vicarij Generalis.

39 *Prouinciarum inſtitutio, iuxta prioris Congregationis decretum, Præpoſito Generali relinquitur, qui tamen non, niſi re diligenter conſiderata, & cum Aſſiſtentibus communicata, Prouincias inſtituere, ad commune Societatis bonum debeat.*

40 *Ad tertium diem Septembris Congregatio finiatur, ſine nouo decreto ea de re faciendo, et quæ reliqua ſunt, eodem die abſoluantur, in quo & Congregatio, et Diffinitorum poteſtas, finem ſimul eſt habitura.*

41 *Regulæ generales, quæ incipiũt, sũma ſapiẽtia; integræ cõſeruẽtur, reliquæ vero, et examinẽtur, et quoad eius fieri poterit breuiores fiant; verũ earũ ratio habeatur, quas certo cõſtiterit eſſe à Reuerẽdo Patre N. Ignatio editas; ſi tempori cõſentaneæ, et bono vniuerſali vtiles eſſe cenſebuntur: præcipue vero Regulæ officiorum Prouincialis, Rectoris, aliorum etiam officialium examinentur, et contrahantur. Admonitiones autem Patris Natalis, ab ipſo expurgatæ, atq; in ordinem redactæ, Prouincialibus à Reuerendo Patre Generali tradantur, vt illis, pro ſola directione, nulla interim obligatione obſtricti, utantur.*

42 *Quiuis profeſſus quatuor, vel triũ votorũ, quiuis etiã coadiutor ſpiritualis formatus, poſt editã profeſſionẽ, vel uota ſimplicia, intra annũ per quadraginta dies cõtinuos,*

nuos, vel interpolatos, doctrinã Chriſtianã pueros, atq; rudes perſonas docere teneatur: prætерea vero, hoc tã ſãctũ exercitiũ, viſum ẽ admodũ, Reuerẽdo Patri Generali cõmẽdãdũ, ne, vllo vnquã tempore, illius obliuio in noſtros animos irrepat; cũ illud in votorũ noſtrorũ formula cõplectamur. Curet itaq; idẽ Reueren. Pater Generalis, ut noſtri frequẽtius, quemadmodũ ipſi in Domino expedire viſũ fuerit, in hoc tam pio opere exerceantur.

43 *Quod ad vnionẽ beneficiorũ, quæ curã aĩarum habẽt, pertinet, diffinitum eſt, vt in futurum non admittantur: admiſſa vero, ac vnita huiuſmodi beneficia, auditis eorum ſententijs, qui de his cum Diffinitoribus quicquam agere voluerint, examinentur; vt tandem, quid pro maiori omnium ædificatione conueniat, decernatur.*

44 *Caſus reſeruati, qui à Reuerendo Patre Noſtro Laynez editi ſunt, retineantur: viſum tamẽ eſt, vt ſeptimus, vndecimus, & duodecimus, explicatius traderentur, vt, quod alioqui intelligi neceſſum erat, facilius intelligatur. Declaratio vero caſuum, & ampliatio, vel reſtrictio, ſpectat ad Reuerendũ Patrẽ noſtrũ Generalẽ.*

45 *De nono autem caſu videlicet confiteri externo ſacerdoti etc. iudicium commiſſum eſt Patri Generali.*

46 *Omnia, quæ ſpeciẽ habent ſecularis negociationis, in colendis videlicet agris, vendẽdis in foro fructibus, & ſimilibus, intelligantur prohibita eſſe noſtris.*

47 *Curabit Pater Generalis, vt, qui ſint e noſtris concionaturi publice, qui etiã confeſſiones audituri, hi ſint*

ad ea munera obeunda ſufficienter inſtructi: hoc enim ad eius adminiſtrationem attinet; tum etiam illud, vt communicetur concionatoribus, & confeſſarijs peculiaris inſtructio: & tamen viſum eſt, retinendum eſſe priuilegium à Sede Apoſtolica conceſſum, vt noſtri poſsint concionari, etiamſi nō ſint ad ordines promoti.

48 *De obligatione votorum ſimplicium, præſertim caſtitatis; difficultati, quæ offerebatur, reſponſum eſt, eſſe ſeruandum decretum actorum poſteriorum primæ Congregationis.*

49 *Quamuis in conſtitutione capitis quarti, quartæ partis, deſignentur feſta Paſchæ, ac Natiuitatis Domini, quibus renouent vota ſcholaſtici, tamē cū colligi poſsit ex declaratione eius loci, poteſtatem eſse in Superiore Rectoris immediato, in aliquo particulari caſu, mutandi illa feſta; facile interpretari poſſumus, in Generali Præpoſitô eſſe facultatem, in vniuerſum illa feſta mutandi; quod traditio vniuerſalis, à tempore ipſius noſtri Patris Ignatij, vſu, & conſuetudine hactenus corroborata confirmat.*

50 *Rectores cum teneantur, ex conſtitutione, & declaratione decimi capitis quartæ partis, doctrinam Chriſtianam legere, vel docere per quadraginta dies per ſe, vel per alium; expoſitum eſt, id debere præſtari intra annum, poſtquam officium Rectoris inierint, continenter quadraginta diebus, vel interpolatim: primo quidem, quemadmodum ſolent doceri pueri; dein-*

de etiam per conciones, ſi ita Superior cenſuerit: præter illum annum, eodem quidem nomine, non tenebitur Rector, ſed alio poterit communi, vt in ſuperiori quodam decreto diffinitum eſt, de profeßis, & coadiutoribus formatis.

51 *Ex declaratione vltima capitis decimi quartæ partis, colligitur illas intelligi conſtitutiones eſſe legendas, quæ ſunt propriæ Scholaſticorum noſtrorum: illæ vero cum contineantur in Regulis Scholaſticorũ, fit, vt illæ Regulæ ſint legendæ publice bis, aut ter ſingulis annis: eas autem curabit Pater Generalis, ſi opus fuerit, emendandas.*

52 *Congregationes prouinciales fiant, iuxta conſtitutiones, ad eligendos eos, qui ſuffragium ſint habituri in generali Congregatione: fiant præterea iuxta decretum huius Congregationis generalis, tertio quoq; anno, ad Procuratores eligendos, qui deſtinandi ſunt ad Patrem Generalem &c. alias cenſemus non eſſe cogẽdas huiuſmodi prouinciales Congregationes.*

53 *Vt triennium deſignatum eſt Prouincialibus, quo officium gerant ſuum, vt habetur tertio capite nonæ partis conſtitutionum; non videtur ſimiliter agendum in Rectoribus; nec addendum præterea ad conſtitutiones, quæ de hoc nihil decernunt.*

54 *Viſum eſt non expedire, vt breues curſus artium, vel Theologiæ inſtituantur: ſed ſiquis in coadiutorem ſpiritualem inſtituendus fuerit, is humaniorũ litterarũ*

K iiij ſtudio,

ſtudio, et compendio dialectices cõtentus ſit: quibus ſtudijs inſtructus caſus conſcientiæ audire poterit.

55 Non probatur, vllum, ad aliquam in noſtris Vniuerſitatibus facultatem, eſſe promouendum, quam noſtri non profiteantur.

56 Siqua Collegia ſint hactenus absq; ſufficienti dotatione fundata, in quibus noſtri nec legant, nec ſcholaſticos alant, poterunt tamen illa hac ratione retineri, ſi ex fructibus videlicet eorum, per publicam aliquam perſonam conſeruatis, detur opera, vt plene fundentur: quemadmodum de Collegio Maioricenſi poteſt dici: noſtri tamen interim bonis illis non vtantur, ſed ex eleemoſynis viuant: ac ſimul dent operã, vt prædicta Collegia ſufficienter, etiam aliunde dotentur.

57 Quemadmodum hactenus factum eſt in quibusdã locis, vt noſtri ita examinent ad ordines promouendos, aut curæ animarum, verbo Dei, vel confeßionibus audiendis præficiendos; vt ſimul iudicium ferant, de illorum ſufficientia, & admißione: ita de cetero ne fiat: quandoquidem iudicamus non eſſe conſentaneum noſtro inſtituto: quod ſi examinandi miniſterium effugere nulla ratione poßimus, illud tamen retineamus, vt iudicium de admittendis, vel non admittendis, non feramus, ſed illud omnino Prælatis relinquamus; poßit tamen diſpenſare Reuerendus Pater Generalis, vbi hoc vtile, & expediens eſſe in Domino iudicauerit.

Pater

58 *Pater Generalis erit Præpoſitus Domus Romanæ, & habebit Miniſtrum, & alios officiales, quorum opera vtatur, ad gubernationem particularem eiuſdem Domus.*

59 *Aſsiſtentes vero, officio ſibi à Congregatione generali commiſſo incumbant, iuxta conſtitutiones: nec alijs occupentur miniſterijs, quibus à ſuo officio auocentur, vel impediantur.*

60 *Si contigerit Procuratores electos ex Prouincijs Indiæ, & Braſiliæ in Europa eſſe, quando fit Congregatio generalis, ad quam venire poſsint; hi interſint Congregationi pro ſuis Prouincijs; qui quidem, ſi ſint Profeſsi quatuor votorum, & non ſolum electi à ſuis Prouincijs, vt Procuratores, ſed etiam, vt ſuffragium hic poſſent habere in electione Generalis Præpoſiti; tunc hi poſſunt etiam admitti, vt in dicta electione habeant ſuffragium: quod ſi non adfuerint, quando fit Congregatio generalis, tunc poteſt eligi vnus Procurator tantum pro India, & Braſilia à Prouincia Luſitaniæ, quemadmodum hactenus actum eſt.*

61 *Propter difficultatem, quæ ingeri alicui poſſet ex vltima parte, tertij §. capitis quarti examinis, vbi conſulendi præſcribuntur aliqui, ob bonorum diſtributionem in cognatos, & cetera, non cenſemus immutandam eſſe illam conſtitutionem, ſed occurrendum ſcandalis, & ſiniſtris opinionibus, ſi*

quæ

quæ ortæ ſint, vel oriri poßint, propter rei ignorantiam, vel executionis praxim; id vero diligenter curabit Reuerendus Pater noſter Præpoſitus Generalis.

62 *Quod attinet ad ordinationem noſtrorum, qui non ſunt profeßi; nulli videtur dari cauſa iuſtæ querelæ, quãdoquidem nos vtimur iure noſtro. Quod ſi noſtros ordinatos contingat expelli à Societate, tamen non tenebuntur eos Epiſcopi alere, cum, qui ordinantur ex Societate noſtra, ceſſerint ſuo iuri in ordinatione; ordinantur enim ad titulum voluntariæ paupertatis.*

63 *Omni cura, labore, & diligentia curemus, ne arcula aliqua proponatur in noſtris Eccleſiis, ad eleemoſynas accipiendas pro aliis: cum pro nobis tam ſit neceſſarium eas poni non poſſe, vt non rem tantum euitemus, quæ nobis prohibita eſt, ſed rei illius omnẽ ſpeciẽ.*

64 *Librum habeat Secretarius Cõgregationis, in quo, quæ confirmata erunt decreta, contineantur, & ea quidem ante diſſolutionem Congregationis, ſimul leget in plena Congregatione Secretarius: & ſua manu ſubſcribet, & ſigillo Societatis muniet.*

65 *Secretarium eliget Congregatio, ante Generalis electionem, non ſolum qui electioni ipſi ſubſeruiat, ſed qui Congregationibus, & actis, ſi quæ fient ante electionem: poſt electionem autem, vel eundem ad illas Congregationes, & acta confirmabit, vel alium eliget: horum officium terminabit finis electionis, vel Congregationis.*

Eligendi

66 *Eligendi præterea a Congregatione videntur duo Patres eiuſdem Congregationis, ad ſuffragia enumeranda, & conficienda decreta cum Secretario Congregationis.*

67 *Procuratorem, qui negotia agit cum externis, vel Romæ, vel alibi alere debent ij, quorum negotia agit: Prouinciales vero, Commiſſarios, Generalem etiam ipſum, alet ea Domus, vel Collegium, vbi erunt; quibus quando in itinere ſint, expenſas facient ij, quibus erit bono illud iter; ſi tamen pro Societatis gubernatione, vel negotijs iter faciant.*

68 *Pro Solicitatore, pro Aduocato, pro Procuratore, & alijs officialibus externis, ſi quid præterea ad actionem, vel expeditionem alicuius negotij, vel litterarum Apoſtolicarum, vel Regiarum, & eiuſmodi aliarum expendetur ab alijs, id ſoluere debent ij, in quorum gratiam illud fuerit expenſum.*

69 *Ad Reuerendum Patrem Generalem referenda videtur forma, ac modus ædificiorum noſtrorum conſtruendorum, vt ille, iuxta decretum actorum poſteriorum præteritæ Congregationis, quod ſibi in Domino viſum fuerit, ſtatuat.*

70 *Decretum eſt, vt nomen illud honorificum, id eſt, Don, vbi eſt inſigne nobilitatis ſecularis, de Societate noſtra omnino tollatur.*

71 *Non videtur officium Superintendentis, vel nomen vſurpandum in Societate, niſi vbi pro arbitrio Re-*

uerendi

uerendi Patris Generalis neceßitas, uel magnitudo Collegij vtrumq; poſtulauerit: nec enim nomen tantum retinendum eſt.

72 *Prima generalis Congregatio in actis poſterioribus ſtatuit, vt Patres in Congregatione, eo ordine ſederent, qui in actis prioribus fuerat præſcriptus: eundem igitur ordinem conſeruandum eſſe cenſemus, nec retinendam eſſe partem illam declarationis ſeptimi capitis octauæ partis, quæ ab eadem Congregatione abrogata fuerat.*

73 *Vbi dicitur in tertio decreto actorum priorum primæ Congregationis, & ſi informatio maior deſideraretur in re aliqua, à Vicario petendam eſſe: decretũ eſt, eſſe addendum, non à Vicario ſolum, ſed ab alijs etiam electoribus, accipi informationem illam poſſe.*

74 *Quamuis a Congregatione ſecunda generali, in actis prioribus ſit dictum, informationem pro Generalis electione ab omnibus de Societate, qui poſſunt bene referre, capi poſſe: viſum tamen eſt, vt non ab omnibus, ſed a ſolis electoribus, & Procuratoribus accipi poßit informatio, & ea quidem in quatriduo dumtaxat.*

75 *Permiſſum fuerat in actis prioribus Congregationis ſecundæ, vt liceret in informatione petere, an hunc, vel illum aptum quis iudicaret, ad munus Generalis Præpoſiti, non an aptißimum inter omnes: totum*

totum hoc tamen, viſum fuit immutandum. ne igi-tur de cetero ita interrogare liceat: ſed conſeruetur, quod in prioribus actis primæ Congregationis ſtatutum fuerat.

76 *De Procuratoribus, An ad Congregationes, ſiquæ habebuntur, ante electionem Generalis Præpoſiti, ſint admittendi, cum interrogatio fieret; viſum eſt, obſeruandum decretum tertium actorum priorum primæ Congregationis, confirmatum in actis item prioribus ſecundæ.*

77 *Ad pleniorem pro Generalis Præpoſiti electione informationem, decretum eſt, vt Congregatio ante electionem, aliquot Patres deputet, qui cum Vicario Generali, & Aſsiſtentibus videant, an aliquid ſit, in quo inſigne detrimentum paſſa ſit Societas, vel paſſura eſſe timeatur, quod ſingulari prouidentia, atq; induſtria, vel reſarciendum, vel curandum ſit: de quo (ſi quid fuerit) conficient interrogationem commode, qua interrogatione inquirere electores poſsint, ac debeant, & intelligere, quis eſſe aptiſsimus videatur ad officium Generalis Præpoſiti, ad maiorem Dei gloriam adminiſtrandum: porro de quibus agent ij deputati, ea ad plura ſuffragia tranſigent: nec duo ſuffragia habebit Vicarius Generalis, ſed ſolum ſuffragij prærogatiuam.*

Cum

78 *Cum aliqua commiſerit exequenda Præpoſito Generali ſuperior Congregatio, in actis poſteriori bus, ſi quæ ex illis non fuerint executioni mandata, id curet facere Reuerendus Pater noſter Præpoſitus Generalis.*

FORMVLA ACCEPTANDORVM COLlegiorum data a Reuerendo Patre noſtro Magiſtro Laynez Generali Præpoſito Societatis Ieſu, de qua ſit mentio Canone quinto, Congregationis ſecundæ.

COnſideratis operibus, & miniſterijs, quibus ad Dei gloriam, & animarum profectum Societas noſtra occupatur; & conſiderata etiam obligatione caritatis, qua ex inſtituto tenemur in illis perſeuerare; re prius præmeditata, & cum Patribus Aſſiſtentibus ad conſultationem adducta, et Domino commendata: Viſum eſt mihi, vt in Collegijs, quæ deinceps diuina Maieſtas fundare dignabitur, nouæ à nobis obligationes non admittantur; ſed qui diuino inſtinctu, & obſequio, quod Deo præſtatur in Societate, ac vtilitate, qua eiuſdē gratia, proximi iuuantur, commotus, Collegium aliquod fundare voluerit; pure, & libere, abſq; conditione, vel modo, donationem faciat dotationis, quam Domino Deo noſtro offerre vult: Societas vero non ex noua obligatione, ſed ex illa ſua antiqua, quam, vt diximus, habet; curet, vt ſecundū numerum eorum, qui ex tali fundatione ſuſtentari poterunt, in tali Collegio numerus operariorum conſtituatur, qui quidem in illo iuxta noſtrum inſtitutum ſe exerceant in vinea Domini: de cuius diuina bonitate ſperamus, ſi Chriſtiana hac ſimplicitate, quæ ipſi innititur, progrediamur, Societatem perſeueraturam

puriorem

puriorem, nec deſituram illud præſtare, ad quod, ſecundum ſuam vocationem obligatur: fundatoris etiam intentio ita implebitur; ſimulq; tollentur hinc inde cauſæ inquietudinis, quæ ex humanis cautionibus oriri poſſunt, & ſolent; quæ quantumuis caute, & circunſpecte tranſigantur, nihilominus ſemper ab humana aſtutia labefactari poſſunt: vt ipſa experientia oſtendit, quæ tam in alijs Religionibus, quam in multis noſtræ Societatis locis nos docet, prædictum modum fundationis, partibus omnibus, bene cedere ad diuinum obſequium, & commune bonum quod optatur.

DE VARIIS MODIS COLLEGIORVM, & perſonarum numero, quæ uidentur in ſingulis neceſſariæ.

In Collegio, vbi tres ponuntur præceptores litterarum humaniorũ, quartus etiã eſſe debet, qui illis ſubſtitui poſsit; & tres ſacerdotes, e quibus vnus Rector ſit, reliqui duo vtilitati ſeruiant animarũ. Vbi verò tales ſeptem operarij ſunt, conuenit totidem ſaltem ibi ſcholares alere; vt illud perpetuum opus eſſe queat; ſuccedentibus his in ſacerdotum, & præceptorum locum, vbi aut morte, aut ægritudine, aut alijs de cauſis non poſſent officio ſuo fungi. eſt etiam præter hos neceſſarius Miniſter vnus, cum coadiutoribus quinq; videlicet Ianitore, Sacriſta, Coquo, Emptore, &

quodam alio, qui eos in omnibus adiuuet: Minimum itaq; Collegium viginti conſtabit ex noſtris. Vltra quos, prouidendum erit, vnde corrector, qui de Societate non ſit, alatur, ad eos caſtigandos pueros, qui ſcholas frequentabunt; prout illi ab ipſis præceptoribus præſcribetur.

Si Collegium quinq; præceptores habeat, ad humanas litteras Latinas, Græcas, & Rhetoricam profitendum; ſubſtitutos alios duos habeat, neceſſe eſt, necnon quatuor, quinq; ue ſacerdotes, vt præter illos tres præceptores ſupradictos, eorum vnus lectionem caſuum conſcientiæ poſſit profiteri; vt Sacerdotes illius regionis, qui parum erunt in iis verſati, hac in parte, quæ eis eſt neceſſaria, iuuari poſſint; quo ipſi melius officium ſuum, faciant ad diuinam gloriam. Vbi vero tales vndecim, aut duodecim Magiſtri, ac ſacerdotes conceduntur; totidem ſaltem ſcholaſtici inſtituendi erunt, ad operis perpetuitatem (vt ſuperius dictum eſt) Miniſter etiam vnus, cum ſex coadiutoribus. Itaq; minimus numerus complebit triginta, extra correctorem, in ſimilibus Collegiis.

Si Collegium præter ſupradicta, artium liberalium curſus volet ſuſcipere: vltra illum numerum noſtrorum, viginti addendi erunt, partim præceptores, partim diſcipuli; ita vt omnes ſimul conficiant numerum quinquagenarium.

Si Societas alicuius vniuerſitatis, aut generalis ſtu

dij curam ſuſceptura eſſet, adiungeretq; ſupradictis ſcholaſticam Theologiam, & ſacram ſcripturam, huiuſmodi onus admittere non debebit, niſi commode prouideatur, vnde ſeptuaginta, aut ijs plures collegæ poßint ali: vt ſuperiori numero accedant viginti, partim præceptores, & partim diſcipuli: & expediret, vt hic numerus adhuc augeretur, quo non tantum opus huiuſmodi perpetuo duraret, verum etiam ex eo Collegio inſignes aliqui operarij poßint excerpi, ad commune bonum in his, & illis locis promouendum.

In Collegijs, vbi Societas proprias non habet ſcholas; præter ſcholaſticorum numerum, ſunt etiam neceſſarij Rector, ac Miniſter; & ſi magnus numerus inibi eſſet, adhuc Subminiſter. Coadiutores vero ſecundum numerum Collegarum.

In huiuſmodi vero Collegijs collocari poterunt operarij, ſecundum commoditatem, quam habet Societas, & diſpoſitionem meßis in populo.

*

ERRATA SIC EMENDATO.

Pagina 9. verſu 5. quartum, Lege, ſextum.

Pag. 12. ver. 3. Conſtitutionum vltimo, Lege, Conſtitutionum §. vltimo.

Pag. 75. ver. 9. cenſuris, pœnis, Lege, cenſuris, & pœnis.

Pag. 78. ver. 18. qui ad ea tria, Lege, qui ad tria.

Pag. 92. ver. 9. adijcendi, Lege, adijciendi. ibid. ſimul eum illis, Lege, ſimul cum illis.

Pag. 100. ver. 7. Generali, Lege, Generalis.

Pag. 124. ver. 4. nomen tamen, Lege, nomen tantum.

BIBLIOTECA

Digitized by Google